

**Juupajoen kunta
Talousarvio 2017
ja taloussuunnitelma 2017 – 2019**

Hyväksytty kunnanvaltuustossa 12.12.2016, § 36

Sisällysluettelo

1 Kunnanjohtajan katsaus	4
2 Yleisperustelut	7
2.1 Taloudellinen katsaus ja toimintaympäristö	7
2.1.1 Yleinen taloudellinen kehitys	7
2.1.2 Kuntatalouden tilanne	8
2.2 Juupajoen kuntastrategia ja palvelualojen suunnitelmat	11
2.3 Juupajoen kunnan yleinen ja taloudellinen tilanne	12
2.3.1 Väestökehitys	12
2.3.2 Työllisyystilanne Pirkanmaalla ja Juupajoella	17
2.3.3 Kuntayhteistyö	18
2.3.4 Kunnan talouden tilanne ja kehitys	20
2.4 Keskeiset tuloperusteet	28
2.4.1 Verotulot	28
2.4.2 Valtionosuudet	34
2.4.3 Juupajoen kunnan organisaatio	37
2.4.4 Konsernirakenne 2017	40
3 Taloussuunnitelman tehtävät	41
3.1 Talousarvion sitovuus, täytäntöönpano ja seuranta	43
JUUPAJOEN KUNNAN TALOUSARVIO 2017 JA TALOUSSUUNNITELMA 2018 – 2019	46
Käyttötalousosa	47
4 Hallintopalvelut	47
4.1 Konsernihallinto	47
5 Hyvinvointipalvelut	57
5.1 Hyvinvointitoimi	57
5.2 Sosiaali- ja terveystoimi	58
5.3 Koulutuspalvelut	66
5.4 Varhaiskasvatus	71
5.5 Muut sivistyspalvelut	75
6 Tekniset palvelut	81
6.1 Tekninen toimi	81
6.2 Juupajoen kunnan vesihuoltolaitos (taseyksikkö)	85
TULOSLASKELMAOSA	89
INVESTOINTIOSA	91
Investointiohjelma: Hankeluettelo	92
RAHOITUSOSA	93

LIITTEET	94
Liite 1. Juupajoen kunnan talous lyhyesti.....	94
Liite 2. Osastokartta.....	95
Liite 3. Tilivelvolliset.....	97

1 Kunnanjohtajan katsaus

Juupajoen vuoden 2017 talousarvion valmistelu on ollut teknisesti normaalia valmisteluprosessia työläämpää siihen vaikuttaneiden monien muutosten johdosta. Valtuusto päätti syyskuussa 2016 kunnan uuden organisaation peruslinjauksista, jotka tulevat voimaan seuraavan valtuustokauden alusta eli 1.6.2017. Kunnan tilinpidon ja siten myös talousarvion pohjana oleva osastokartta oli tarpeen uudistaa vastaamaan uutta organisaatiota. Tämä muutos tulee voimaan jo 1.1.2017, koska kesken vuoden tilipuitteistoa ei voida muuttaa. Talousarvioasiakirjan taulukoihin on osastokartan muutoksesta huolimatta saatu vertailutiedot aiempiin vuosiin. Taloushallinnon järjestelmästä otettavista raporteista nämä vertailutiedot puuttuvat.

Valtuuston uutta organisaatiota koskevien linjausten mukaan seuraava kunnanvaltuusto on nykyistä pienempi eli 17 jäseninen. Hyvinvointilautakunta toimii vielä toukokuun loppuun saakka, mutta uudella valtuustokaudella ei enää tätä lautakuntaa ole. Uusia demokratiafoorumeita tulevat olemaan asiakasraadit ja neuvottelukunnat. Kuntalain mukaan tullaan perustamaan myös nuorisovaltuusto. Viranhaltijaorganisaatio uudistuu myös vastaamaan uuden kunnan päätehtäviä eli kunnan elinvoiman ja kuntalaisten hyvinvoinnin edistämistä.

Valtakunnan tasolla etenee sote- ja maakuntauudistus, joka on suurimpia hallinnon ja toimintatapojen muutoksia, mitä Suomessa on koskaan tehty. Muutoksessa uudistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon rakenne, palvelut ja rahoitus sekä aluehallinnon tehtävät. Mikäli valmistelu etenee suunnitelmien mukaisesti, Suomen julkinen hallinto järjestetään jatkossa kolmella tasolla, jotka ovat valtio, maakunta ja kunta.

Itsehallinnolliset maakunnat muodostetaan nykyisen maakuntajaon pohjalta siten, että maakuntia tulee olemaan 18 ja ne järjestävät kaikki alueensa sosiaali- ja terveyspalvelut. Tämä vähentää merkittävästi erilaisten sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavien organisaatioiden määrää.

Uudistuksen tavoitteena on nykyistä yhdenvertaisemmat palvelut, hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen sekä kustannusten kasvun hillintä. Tarkoituksena on vahvistaa peruspalveluja sekä hyödyntää tietoteknologiaa nykyistä paremmin. Tämän hetkisen esityksen mukaan valtio vastaisi ensisijaisesti tulevien maakuntien rahoituksesta. Uudistuksessa sosiaali- ja terveydenhuollon monikanavainen rahoitus yksinkertaistetaan ja lisätään ihmisten valinnanvapautta palveluissa.

Uudistuksen tavoitteena on kuroa umpeen iso osa julkisen talouden kestävyysvajeesta. Hallituksen 10 miljardin euron säästötavoitteesta noin 3 miljardia euroa on tarkoitus saada sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksista vuoteen 2029 mennessä. Kolmen miljardin euron säästötavoitteen saavuttaminen edellyttää, että menot saavat jatkossa kasvaa vain 0,9 prosenttia vuodessa, kun nyt ne kasvavat 2,4 prosenttia vuosittain.

Uusille maakunnille siirtyvät sosiaali- ja terveydenhuollon lisäksi pelastustoimi, maakuntien liittojen tehtävät, alueelliset kehittämistehtävät ja elinkeinojen

edistämisen tehtävät, ympäristöterveydenhuolto, alueiden käytön ohjaus ja suunnittelu sekä maakunnallisen identiteetin ja kulttuurin edistäminen.

Sote- ja maakuntauudistus on suunniteltu toteutettavaksi vuoden 2019 alusta. Muutokseen liittyviä lakeja ei kuitenkaan ole vielä hyväksytty eikä niitä ehditä hyväksyä vuoden 2016 aikana. Päätöksenteossa ei voida nojautua valmistelutietoihin, vaan olemassa olevaan lainsäädäntöön. Siksi Juupajoen vuoden 2019 taloussuunnitelma on laadittu Kuntaliiton suosituksen mukaisesti siten, että luvuissa ei huomioida mahdollista tulevaa maakuntauudistusta.

Talousarviovuosi 2017 on viimeinen Juupajoen sote-palvelujen kokonaisulkoistusvuosi kunnan oman sopimuksen perusteella. Mänttä-Vilppulan kaupunki kilpailutti keväällä koko yhteistoiminta-alueen sote-palvelujen tuotannon siten, että Mänttä-Vilppulan palvelutuotanto käynnistyi uuden sopimuksen perusteella 1.8.2016. Juupajoen sosiaali- ja terveyspalvelujen osalta sopimus alkaa 1.1.2018 lukien, kun kunnan oma sopimus päättyy. Talousarviovuonna käydään sopimukseen liittyvät tarkentavat neuvottelut ja järjestetään toimintojen haltuunotto yhteistyössä Mänttä-Vilppulan kaupungin ja Pihlajalinna Terveys Oy:n kanssa.

Keväällä 2016 käynnistyi Juupajoen kylät kartalle –hanke. Hankkeen tavoitteena on lisätä ja syventää tietämystä Juupajoen eri kylien paikallishistoriallisesti ja maisemallisesti arvokkaista paikoista, laatia osalle kohteista kunnostussuunnitelmat sekä koota olemassa olevaa tietoa yhteen kaikkien käytettäväksi sekä virittää asukkaita omatoimiseen kehittämistyöhön. Mennen kesän aikana hakkeessa toteutettiin mm. Rotkon kunnostussuunnitelmien laadinta, Kenkämuseon aineiston dokumentointi sekä Kallenaution teemaopastusten laadinta. Hanke jatkuu talousarviovuonna 2017 ja tarkoitus on järjestää kylien maisemakävelyjä ja ympäristöjen siistimistä sekä infotaulujen suunnittelu. Lisäksi tavoitteena on hakea investointirahoitusta Rotkon kunnostussuunnitelmien toteuttamiseen.

Parhaillaan on käynnistymässä Juupajoen laajakaistan suunnitteluhanke, joka on osa laajempaa Vesilahti-Akaa-Urjala tietoliikenneyhteyksien hanketta. Hankkeessa laaditaan valokuituverkkosuunnitelma koko kunnan alueelle, kattaen yhteisöt, yritykset, kotitaloudet sekä vapaa-ajan kiinteistöt. Suunnitelmassa selvitetään toteutettavat hankekokonaisuudet ja niiden aikataulut. Lisäksi selvitetään vaihtoehtoinen tekninen toteutusmalli niihin liityntäpisteisiin, joihin ei ole teknistaloudellisesti tarkoituksenmukaista toteuttaa kuituverkon liityntää. Suunnitteluhankkeen tuotoksena kuntaan saadaan kiinteän tietoverkon rakentamiseen tarvittavat suunnitelmat.

Juupajoen kunnan vuoden 2017 talousarvioesitys on 68.960 euroa alijäämäinen (v. 2016 +13.210 eur). Poistojen suuruus on 488.240 euroa, joten vuosikate ei kata poistoja (v. 2016 485.300 eur).

Juupajoen kunnan ulkoiset toimintakulut ovat 12,1 milj. euroa (kasvu 0,3 % vrt. ta 2016) ja toimintatuotot 1,4 milj. euroa (+15,6 %). Toimintatuotot sisältävät kertaluonteisia myyntivoittotuloja 150.000 euroa, jotka on tarkoitus saada Suinu-Väihin tonttien ja majan myynnistä. Toimintakate (nettomenot) laskee kuluvan vuoden talousarvioon nähden -1,4 %. Verotulojen on ennakoitu alenevan -0,4 % (yht.

6,9 milj. euroa) ja myös valtionosuudet vähenevät -3,4 % (yht. 4,3 milj. euroa) talousarvioon 2016 verrattuna. Veroprosentit on säilytetty vuoden 2016 tasossa eli kunnallisvero 21 %, yleinen kiinteistövero 1,15 %, vakituisen asunnon kiinteistövero 0,45 % ja muun asuinrakennuksen kiinteistövero 1,05 %.

Talousarviovuoden ja koko taloussuunnitelmakauden merkittävin investointi on Juupakodin saneeraus tehostetun palveluasumisen yksiköksi. Hankkeeseen on haettu ARA:n rahoitusta, joka sisältäisi avustuksen sekä korkotukilainaa. Kunnan velkamäärä kasvaa hiukan.

Suunnitelmavuosina 2018 - 2019 kunnan taloustilanne näyttää edelleen heikkenevän johtuen niukasta verotulojen kasvusta ja valtionosuuksien laskusta. Talouden epävarmuus kasvaa suunnitelmakaudella, kun kunnan oma sote-ulkoistussopimuksen kausi päättyy vuoden 2017 lopussa ja mahdolliset maakunnat aloittavat toimintansa 2019, mikä tuo merkittäviä muutoksia kuntien toimintaan ja talouteen.

Talousarviovuosi on Suomi 100 vuotta juhluvuosi. Juhlavuoteen liittyy monia erilaisia tapahtumia sekä omassa kunnassa, seudulla ja valtakunnallisesti. Juupajoen juhluvuoden päätilaisuus tulee olemaan 26.8.2017 järjestettävä Evakkojuna – tapahtuma. Höyryveturin vetämä juna kulkee tuona päivänä Tampereelta Keuruulle ja seisahtuu Juupajoella muutaman tunnin ajaksi. Matkustajia junassa on n. 700, joten odotettavissa on merkittävä yleisötapahtuma.

Kiitän kunnan henkilöstöä ja luottamushenkilöitä vuoden 2016 aikana tehdystä työstä ja toivotan kaikille työn iloa uuden vuoden 2017 haasteisiin.

Pirkko Lindström
kunnanjohtaja

2 Yleisperustelut

2.1 Taloudellinen katsaus ja toimintaympäristö

2.1.1 Yleinen taloudellinen kehitys

Yleistä taloudellista tilannetta tarkastellaan valtion talousarvioesityksen ja Valtiovarainministeriön syksyn (syksy2016/31a) taloudellisen katsauksen pohjalta.

Tilastokeskuksen mukaan Suomen kansantalous kasvoi vuonna 2015 0,2 % kolmen taantumavuoden jälkeen. Erittäin vaimean kasvun lähteenä oli pääasiassa kotimainen kysyntä. Ennusteen mukaan Suomen talous kasvaa kuluvana vuonna 1,1 % edelliseen vuoteen verrattuna. Seuraavien kahden vuoden aikana kasvu jää yhden prosentin tuntumaan ja koko ennusteperiodilla kumulatiivinen kasvu jää vain noin kolmeen prosenttiin.

Huolimatta hienoisesta talouden piristymisestä Suomen taloustilanne pysyy lähivuosien ajan heikkona. Ennusteen mukaan BKT tulee olemaan vielä 2018 noin 3 % pienempi kuin vuonna 2008 ja teollisuustuotannon taso jäisi samana vuonna 2018 hieman yli viidenneksen alemmalle tasolla kuin kymmenen vuotta sitten. Viennin kehitys jää edelleen maailmankauppaa vaisummaksi ja siten markkinaosuuksien menettäminen kansainvälisessä kaupassa jatkuu.

Lähivuosien taloudellista aktiviteettia kannattelee etupäässä yksityinen kulutus ja investoinnit. Keskipitkällä aikavälillä talouden tuotantomahdollisuuksia kuvaavan potentiaalisen tuotannon kasvu jää selvästi alle yhden prosentin.

Maailmantalouden ja -kaupan kasvunäkymät ovat heikentyneet viimeaikoina. Maailmankaupan kasvu jää tänä vuonna vain 2 prosenttiin ollen prosenttiyksikön alhaisempaa kuin maailmantalouden kasvu. Maailmankaupan ennustetaan hieman piristyvän, mutta ennusteperiodin lopussakin kasvu jää 4 prosenttiin.

Useiden Suomelle tärkeiden kauppakumppaneiden talouksien ennustetaan kehittyvän varsin suotuisasti. Ruotsin talouskasvu jatkuu nopeana. Euroalueella maltillinen talouskasvu on käynnistynyt ja kasvu kertyy kumulatiivisesti noin 4 prosenttia ennusteperiodin aikana.

Iso-Britannian eroaminen EU:sta on ensisijaisesti maata itseään koskettava negatiivinen shokki. Iso-Britannian talouskasvu tulee selvästi hidastumaan lähitulevaisuudessa ja siten sillä on myös jossain määrin vaikutusta kauppakumppanien taloudelliseen kehitykseen. Reaalitaloudellisten vaikutusten arviointi on kuitenkin vielä vaikeaa.

Tänä vuonna Suomen BKT:n ennustetaan kasvavan 1,1 %. Maltillisen kasvun taustalla on etupäässä yksityisen kulutuksen ja investointien suotuisa kehitys. Yksityinen kulutus lisääntyy 1,2 prosentilla viimevuotisesta johtuen lähinnä kotitalouksien suotuisasta reaalitulojen kehityksestä ja työmarkkinoilla tapahtuneesta käänteestä parempaan.

Vuoden 2017 kasvuksi ennustetaan 0,9 %. Kasvun taustalla on edelleen investointien suotuisa kehitys ja yksityinen kulutus. Vienti piristyy maailmankaupan elpymisen myötä, mutta kasvu on edelleen vaisua.

Yksityisen kulutuksen määrän kasvu hidastuu hiukan, ollen 0,7 %, mutta säilyy kohtuullisen vahvana verrattuna käytettävissä olevien tulojen kehitykseen. Kilpailukyky sopimuksen seurauksena nimellisansioiden ennustetaan nousevan vain 0,8 %. Paraneva työllisyystilanne omalta osaltaan tukee yksityistä kulutusta. Teollisuustuotannon ennustetaan vihdoinkin kääntyvän noin 2 prosentin nousuun etupäässä metalliteollisuuden ansiosta. Työllisten määrä lisääntyy 0,3 % ja työttömyysasteen arvioidaan laskevan 8,8 prosenttiin. Kuluttajahintojen nousu kiihtyy 1,1 prosenttiin.

Kilpailukyky sopimuksen myötä ansiot nousevat alle prosentin vuonna 2017 ja työnantajien sosiaaliturvamaksut alenevat noin 7 prosenttia. Ennusteen mukaan sopimus parantaa suomalaisten yritysten hintakilpailukykyä selvästi esimerkiksi Ruotsiin ja Saksaan verrattuna. Vaikka sopimuksen suotuisat vaikutukset näkyvät taloudessa täydessä mitassa vasta pidemmällä aikavälillä, alkaa se lisätä työllisyyttä jo ennustejaksolla.

Ennustejakson viimeisenä vuotena talouskasvuksi muodostuu 1,1 %. Kokonaiskuva vuosista 2016 - 2018 on talouskasvun kannalta erittäin vaisu. Syyinä alhaiseen kasvuun on se, että viennin kehitys jää koko periodin ajan heikoksi.

Suomen julkinen talous pysyy alijäämäisenä vuosikymmenen loppuun saakka. Julkiseen talouteen on eri hallitusten toimesta kohdentunut mittavia sopeutustoimia, mutta niistä huolimatta alijäämä ei ole supistunut merkittävästi. Talouden hidas kasvu ei tuota tarpeeksi verotuloja rahoittamaan julkisia menoja ikääntymisen aiheuttaessa automaattista menojen kasvupainetta.

Ennusteeseen liittyy sekä ala- että yläsuuntaisia riskejä. Koska Suomen talous kasvaa hitaasti, se on herkkä häiriöille. Kasvu ei riitä parantamaan työmarkkinoiden tilannetta riittävästi. Pitkäaikaistyöttömyyden nousu uhkaa jättää pitkäkestoisen ongelman Suomen talouteen. Julkiseen talouteen ei synny puskuria ottamaan vastaan mahdollisista häiriöistä aiheutuvia iskuja. Toisaalta kilpailukyky sopimukseen sisältyvät toimet saattavat parantaa suomalaisten yritysten mahdollisuuksia hyödyntää kysyntää maailmantaloudessa ja Suomelle tärkeillä vientimarkkinoilla ennustettua enemmän.

Johtuen heikoista talousnäkymistä, Suomen talouden kehitystä ja talouspolitiikan linjaa tullaan jatkossa seuraamaan erittäin tarkasti myös rajojemme ulkopuolella. Ulkopuolisten tarkkailijoiden arvioilla on omalta osaltaan vaikutusta siihen, minkälaiseksi taloudellinen toimintaympäristö tulee muodostumaan.

2.1.2 Kuntatalouden tilanne

Kuntatalouden tilanteen tarkastelu perustuu valtion talousarvioesityksen laadittuun Kuntatalousohjelmaan vuodelle 2017. Kuntatalousohjelman painopiste on kuntatalouden kehitysnäkymien ja valtion toimenpiteiden tarkastelussa. Kehitysnäkymissä on otettu huomioon hallituksen kärkihankkeiden ja reformien,

kilpailukyky sopimuksen sekä muiden toimenpiteiden vaikutukset niiltä osin, kun toimenpiteistä on olemassa hallituksen päätökset ja toimenpiteiden vaikutukset ovat tiedossa.

Tilastokeskuksen julkaisemien ennakkollisten tilinpäätöstietojen mukaan kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu vuosikate oli vuonna 2015 lähes 2,7 mrd. euroa, mikä kattoi poistoista n. 96 prosenttia. Kuntien vuosikate heikkeni vuonna 2015 noin 300 milj. euroa, mutta kuntayhtymien vuosikate vahvistui. Vuosikatteen heikentyminen johtui ensisijaisesti vuodelle 2014 kirjatusta liikelaitosten yhtiöittämisistä aiheutuneista satunnaisista tuloista ja yhtiöittämisen aiheuttamista muutoksista kuntien tuloihin ja menoihin vuonna 2015. Syksyn 2015 kuntatalousohjelmassa tehtyyn ennusteeseen verrattuna kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu vuosikate oli kuitenkin lähes 500 milj. euroa vahvempi.

Koko kuntatalouden kirjanpidollinen tulos pieneni edellisestä vuodesta huomattavasti, mutta oli kuitenkin ennakoitua parempi eli n. 350 milj. euroa. Vertailtavuus vuoteen 2014 on kuitenkin hankalaa kuntien liikelaitosten yhtiöittämisen vuoksi. Em. yhtiöittämiset lisäsivät satunnaisia tuloja vuonna 2014 arviolta 1,7 mrd. euroa, kun ne vuonna 2015 laskivat tavanomaisemmalle tasolle n. 300 milj. euroon.

Kunnat ovat jatkaneet toimintojensa sopeuttamista vähentämällä muun muassa henkilöstömenoja. Kokonaisuutena kuntien toimintamenot ovat kehittyneet erittäin maltillisesti. Kireä taloustilanne on merkinnyt monissa kunnissa myös kunnallisverojen korotuksia. Vuodelle 2016 tuloveroprosenttia korotti 45 kuntaa. Korotuksia tehtiin erityisesti pienemmissä kunnissa. Vuodelle 2017 47 kuntaa on päättänyt korottaa veroprosenttia. Veroprosenttia laskee 14 kuntaa.

Kuntien lainakanta jatkoi kasvuaan vuonna 2015. Lainakanta nousi n. 15,5 mrd. euroon eli 2.840 euroon/asukas.

Uudessa kuntalaissa korostetaan konserninäkökulmaa, erityisesti siihen liittyvää toiminnan ja talouden ohjausta, arviointia ja valvontaa. Kunnat ovat kehittyneet monitoimialakonserneiksi muun muassa yhtiöittämisveloitteen vuoksi. Kuntakonsernien monimuotoistuminen vaikeuttaa kuntien taloutta koskevien tunnuslukujen vertailua. Vuodesta 2017 lähtien kuntalain taloussäännökset ulotetaan koko kuntakonserniin. Samalla kuntatalouden tarkastelussa siirrytään kuntakonsernitarkasteluun. Tällä on merkittäviä muutoksia kuntien talouden seurantaan.

Myös sote- ja maakuntauudistus muuttaa osaltaan kuntatalouden seuranta merkittävästi. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä muiden tehtävien siirtyessä uudistuksen yhteydessä kunnilta maakunnille, siirtyviä tehtäviä koskeva talouden seuranta eriytyy kuntien talouden seurannasta ja siirtyy osaksi maakuntien talouden ohjausta ja seuranta.

Kuntalain mukaan vuodesta 2015 lähtien kunnan taseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien ilman mahdollisuutta taloussuunnitelmassa lykätä alijäämän

kattamista myöhempään ajankohtaan. Alijäämän kattamisvelvollisuus koskee vuodesta 2015 lähtien myös kuntayhtymiä.

Vuodesta 2017 lähtien kriisikuntamenettely perustuu kunnan taseen kertyneen alijäämän lisäksi myös kuntakonserneja koskeviin tietoihin. Kuntalain 118 §:n mukaan arviointimenettely voidaan käynnistää kuntakonsernin taseen kertyneen alijäämän tai muiden rahoituksen riittävyttä ja vakavaraisuutta kuvaavien kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnuslukujen perusteella.

Kilpailukyky sopimus vaikuttaa sekä kuntatalouden menoihin että tuloihin. Sopimus alentaa kuntien verotuloja mm. työntekijämaksujen muutosten kautta. Kilpailukyky sopimukseen liittyvä ansiotuloverojen kevennys ei sen sijaan vaikuta kuntatalouden rahoitusasemaan, koska verotulojen aleneminen kompensoidaan kunnille valtionosuusjärjestelmän kautta. Sopimuksen arvioidaan alentavan kuntien työvoimakustannuksia vajaalla 700 milj. eurolla vuonna 2017. Lomarahaleikkausta vastaava säästö vähennetään valtionosuuksista täysimääräisesti.

Kilpailukyky sopimukseen liittyvä valtionosuuden vähennys on OKM:n hallinnonalalla yhteensä n. 16 milj. euroa ja peruspalvelujen valtionosuudessa noin 356 milj. euroa. Valtionosuusvähennysten jälkeen kilpailukyky sopimuksen kokonaisvaikutus kuntatalouden rahoitusasemaan arvioidaan n. 90 milj. euroa heikentäväksi vuonna 2017. Pidemmällä aikavälillä myös kuntatalous hyötyy kilpailukyky sopimuksen suotuisista vaikutuksista kasvuun ja työllisyyteen.

Kuntatalouden toimintaympäristö on vaikea. Hitaan talouskasvun myötä pitkäaikaistyöttömyys on edelleen kasvanut, vaikka työmarkkinoilla on jo nähtävissä merkkejä paremmasta. Väestön ikärakenteen muutos lisää hoito- ja hoivapalvelujen tarvetta ja siten kuntatalouden menopainetta.

Kuntatalouteen kohdistuu ensi vuonna merkittäviä muutoksia, joiden seurauksena toimintamenot ja –tulot, verotulot sekä valtionosuudet supistuvat selvästi. Kuntataloutta vahvistavat hallitusohjelman mukaiset sopeutustoimet. Toimenpiteet supistavat toimintamenoja ja toimintameno säästöt huomioidaan myös valtionosuuksissa. Toimien lopulliseen kuntataloutta vahvistavaan vaikutukseen vaikuttaa mm. se, miten kunnat toimeenpanevat niitä.

Kuntataloutta vahvistaa myös vuoden alusta tuleva eläkeuudistus. Uudistus mm. nostaa asteittain eläkkeiden alaikärajaa vuoden 1954 jälkeen syntyneiden osalta. Uudistuksen myötä kuntatyöntekijä eläkevakuutusmaksut alenevat vuonna 2017.

Kuntatalousohjelman kehitysarvion mukaisella taloudellisella kehityksellä kuntien vuosien 2016 ja 2017 tilikauden tulokset pysyisivät vuoden 2015 tasoa parempana ja taseen kertynyt ylijäämä ei vähenisi tai alijäämä kasvaisi koko maan tasolla. Sen sijaan vuoden 2018 jälkeen niiden kuntien lukumäärä, joilla olisi taseessa kertynyttä alijäämää, kasvaisi. Laskelman perusteella noin kuudennes kunnista olisi alijäämäisiä tarkastelukauden lopussa ilman korjaavia toimenpiteitä.

2.2 Juupajoen kuntastrategia ja palvelualueiden suunnitelmat

Juupajoen kunnan strategia on hyväksytty vuonna 2007. Strategian mukaan Juupajoen kunnan tulevaisuudenkuva 2013 on määritelty seuraavasti:

Juupajoen kunta on kaikilta osiltaan väljän, edullisen ja turvallisen asumisen maaseutukunta, josta on hyvät työssäkäynti- ja asiointiyhteydet Tampereen keskuseudulle. Kuntapalvelut mitoitetaan väestökehitys huomioon ottaen pienten kuntien tavanomaiselle tasolle siten, että verorasitus ja maksut ovat yhteistoiminta-alueen keskimääräistä tasoa.

Juupajoen Korkeakoskelle on muodostunut monipuolinen ja kasvava puunjalostuksen ja energiatuotannon keskittymä, minkä lisäksi mm. rakennus-, kuljetus- ja yrityspalvelualueet ovat kasvavia toimialoja. Kunnassa on myös huomattavan paljon tietoliikennealan työpaikkoja Lylyssä.

Kuntayhteistyötä toteutetaan ensisijaisesti tulevan terveydenhuollon yhteistyöalueen puitteissa ja näiden kuntien kanssa muutenkin. Ensisijainen yhteistyökumppani on Oriveden kaupunki. Vuonna 2009 aloittava valtuusto ottaa toimikautensa alkuvaiheessa kantaa tämän kuntastrategian tarkistamisen yhteydessä myös mahdollisiin kuntaliitovaihtoehtoihin, joiden vaihtoehtoiset toteuttamisajankohdat ovat Paras -hankkeen tarkastelujaksolla vuodet 2013 ja 2021.

Vuonna 2010 strategiaa on päivitetty ja tuolloin johtopäätöksenä on todettu, että strategiaa lähdetään uudistamaan ensisijaisesti itsenäisen kunnan vaihtoehdon pohjalta kuitenkin niin, että tulevaisuuden kehityskulkujen arvioinnissa on mukana myös kuntaliitosvaihtoehto.

Kuluvan valtuustokauden alussa kesällä 2013 toteutettiin valtuutettujen strategiapäivä, jossa pohdittiin elinvoimaisen Juupajoen reunaehtoja. Strategiatyö jätettiin tuolloin odottamaan käynnistyneiden kuntaliitosneuvottelujen tulosta. Kuntaliitosselvitys Oriveden kanssa toteutettiin talvikaudella 2013 - 2014. Juupajoen kunnanvaltuusto päätti selkein äänestysluvuin 14-7, että kunta jatkaa itsenäisenä. Kunnan strategiatyön laadintaa on jatkettu syksyllä 2014. Vuonna 2013 on Juupajoen kunnanvaltuusto hyväksynyt vanhustyön ja vanhuspalvelujen suunnitelman vuosille 2013 - 2017. Vuonna 2009 laaditun lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman päivitys vuosille 2013 - 2016 on hyväksytty valtuustossa syksyllä 2013. Kunnan hyvinvointistrategia hyväksyttiin valtuustossa 30.6.2014.

Kuntastrategiatyö on jatkunut vuoden 2015 aikana. Osana strategiatyötä toteutettiin kuntalaisille tulevaisuuskysely marraskuussa 2015. Työntekijöille ja luottamushenkilöille toteutettiin itse arviointikysely.

Uuden kuntalain mukaan kunnan toimintaa johdetaan valtuuston hyväksymän strategian mukaisesti. Lain mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee kuntalain mukaisesti ottaa huomioon:

- 1) kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen;
- 2) palvelujen järjestäminen ja tuottaminen;
- 3) kunnan tehtäviä koskevissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet;
- 4) omistajapolitiikka;
- 5) henkilöstöpolitiikka;
- 6) kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet;
- 7) elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Kuntastrategiassa tulee määritellä myös sen toteutumisen arviointi ja seuranta. Kuntastrategian ottamisesta huomioon kunnan talousarvion ja -suunnitelman laatimisessa säädetään 110 §:ssä. Kuntastrategia tarkistetaan vähintään kerran valtuuston toimikaudessa.

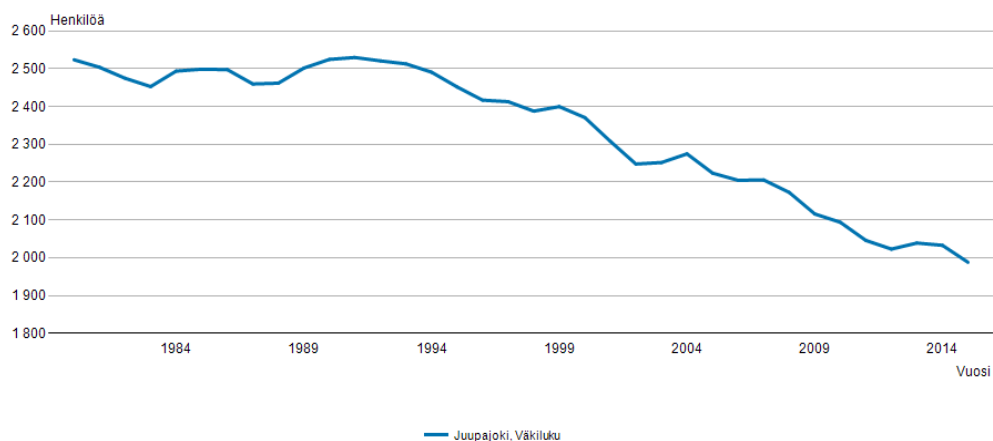
2.3 Juupajoen kunnan yleinen ja taloudellinen tilanne

2.3.1 Väestökehitys

Väestörekisterikeskuksen tietojen mukaan Juupajoen väkiluku oli kuluvan vuoden 2016 lokakuun lopussa 1.968 asukasta, joista miehiä oli 1.009 ja naisia 959. Tässä on laskua vuoden 2015 lopun tilanteeseen 19 asukasta. Asukasluku oli vuoden 2014 lopussa 2.036 as. ja 31.12.2015 asukasluku oli 1.987 asukasta. Kunnan asukasluku on laskenut 1990 – luvun lopun 2.400 asukkaasta tasaisesti keskimäärin prosentoin vuodessa ja enimmillään jopa yli 2 % vuodessa.

Tilastokeskuksen ennusteen mukaan vuoden 2019 väkiluku tulisi olemaan 1.958 asukasta. Kun huomioidaan lokakuun 2016 väestötilanne 1.968 asukasta, on oletettavaa, että Tilastokeskuksen väestöennuste on optimistinen.

Väestönmuutokset muuttujina Alue, Väestönmuutos ja väkiluku ja Vuosi

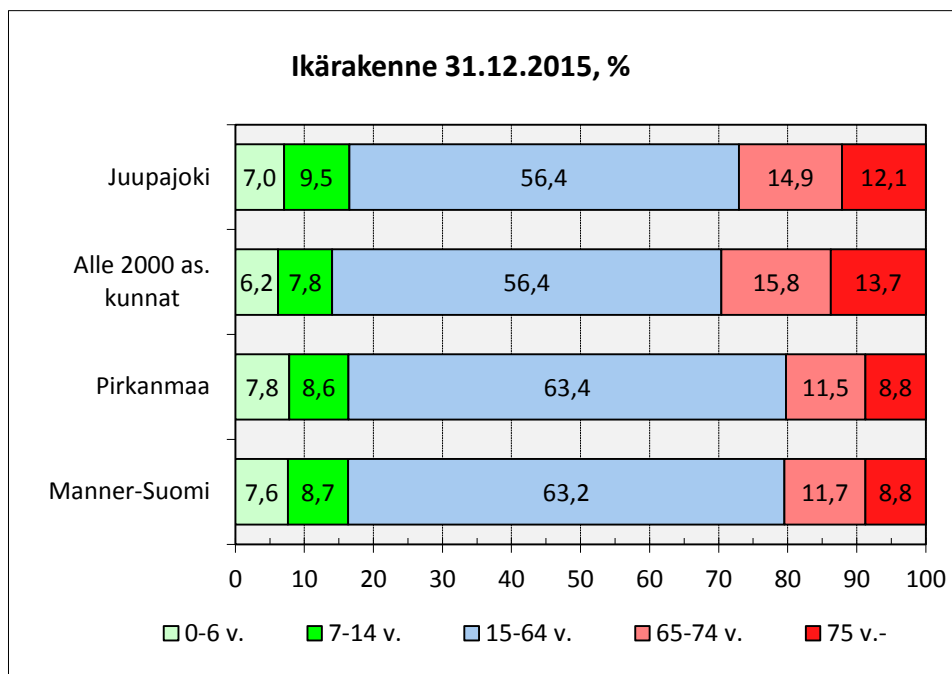
Lähde: Tilastokeskus

Kuvio x. Juupajoki väkiluvun kehitys 1980 – 2015

Ylläolevasta kuviosta näkyy graafisesti Juupajoen asukasluvun kehitys vuosina 1980 - 2015.

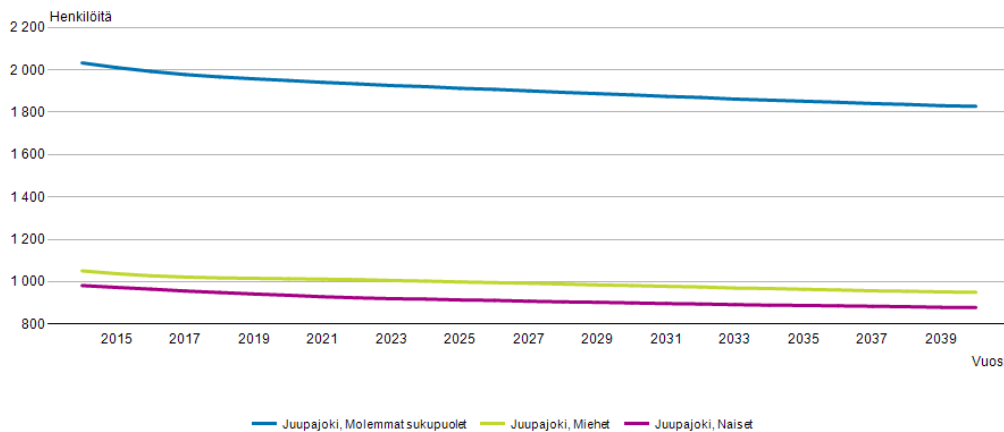
Tilastokeskuksen väestöennusteet ovat ns. demografisia trendilaskelmia, joissa lasketaan, mikä olisi alueen tuleva väestö, jos viime vuosien väestönkehitys jatkuisi samanlaisena. Näin ollen ennusteisiin tulee suhtautua kriittisesti tiedostaen sen tosiasian, että kunta voi pyrkiä myös omilla toimillaan vaikuttamaan väestönkehitykseen.

Erityinen haaste niin Juupajoen kuin koko Suomenkin kohdalla on väestön ikääntyminen. Väestön ikääntymisen myötä erityisesti ikäihmisten palvelujen tarve kasvaa. Pirkanmaa on kuitenkin muuttovoittoinen maakunta ja tämän oletetaan tuovan mahdollisuuksia myös Juupajoelle.

Kuvio: Juupajoen kunnan asukkaiden ikärakenne 31.12.2015 vrt. alle 2000 as kunnat, Pirkanmaan ja manner-Suomi

Väestöennuste 2015 muuttujina Alue, Sukupuoli ja Vuosi

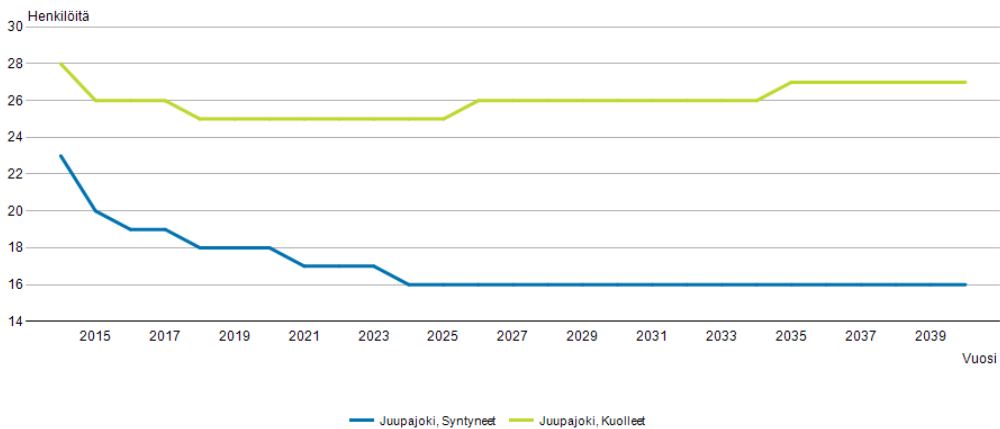

Lähde: Tilastokeskus

Kuvio x. Juupajoen väestöennuste 2015-2039

Seuraavasta kuviosta (kuvio 2.) voi tarkastella Juupajoen syntyvien ja kuolleiden määrän ennustetta vuosille 2015–2039. Taulukko perustuu tilastokeskuksen väestöennusteeseen.

Väestöennuste 2015 muuttujina Alue, Sukupuoli, Väestönmuutos ja Vuosi

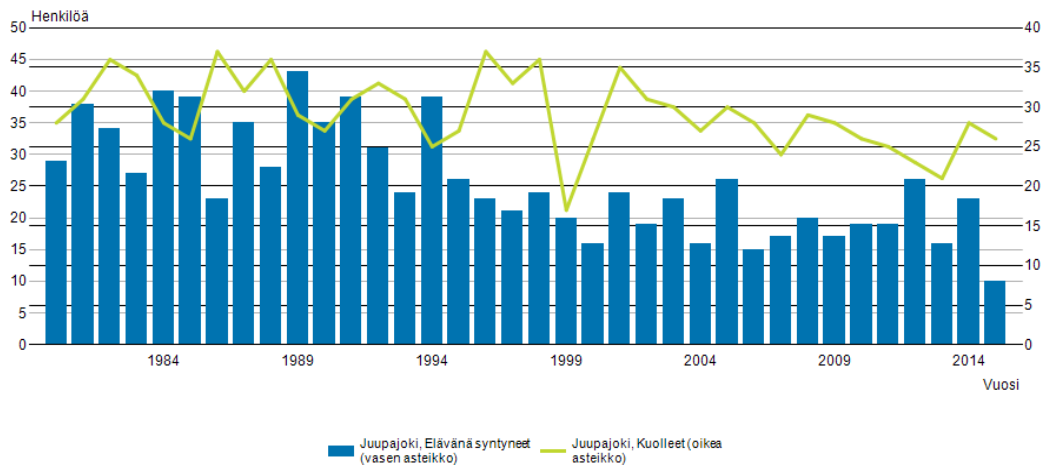

Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 2. Syntyvyys ja kuolleisuus Juupajoella, ennuste v. 2015 – 2039.

Tilastokeskuksen ennusteen perusteella kuolleisuus kääntyy nousuun vuodesta 2025 lähtien ja pysyy tasaisena pitkään. Syntyvyys on lähtenyt voimakkaaseen laskuun vuonna 2015. Trendin perusteella syntyvyys näyttäisi vakiintuvan vuodesta 2024 eteenpäin kuuteentoista lapseen per vuosi. Todellinen syntyvyys vuosina 2015 ja 2016 on kuitenkin ollut huomattavasti alhaisempi kuin mitä ennusteissa on arvioitu.

Väestönmuutokset muuttujina Alue, Väestönmuutos ja väkiluku ja Vuosi

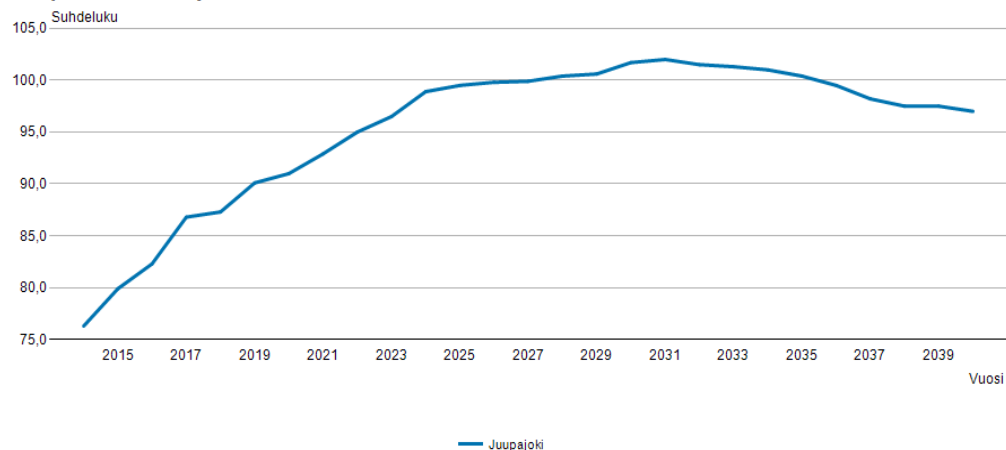

Lähde: Tilastokeskus

Kuvio x. Syntyvyys ja kuolleisuus Juupajoella v. 1980 – 2014.

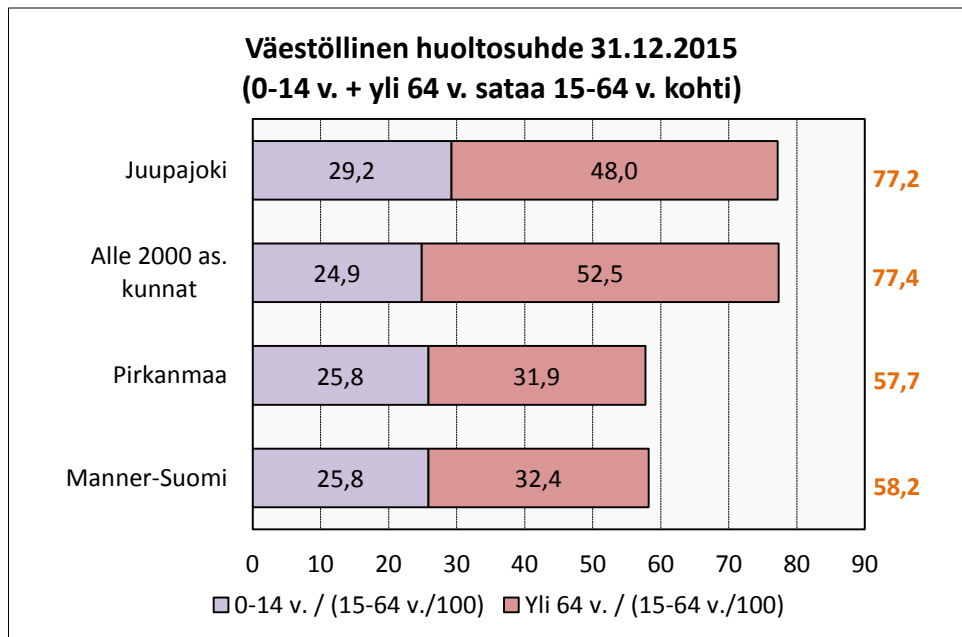
Ikääntyminen ja alhainen syntyvyys näkyvät myös Juupajoen huoltosuhteessa. Väestöllisellä (demografisella) huoltosuhteella tarkoitetaan alle 15-vuotiaiden ja 65 vuotta täyttäneiden määrän suhdetta 15 - 64 - vuotiaiden (työikäisten) määrään. Väestöllinen huoltosuhde on vuonna 2015 tilastokeskuksen arvion mukaan 79,9, joka tarkoittaa että 100 työikäistä kohden Juupajoella on noin 79,9 lasta ja 65 vuotta täyttänyttä. Seuraava kuvio havainnollistaa huoltosuhteen kehitystä Juupajoella tilastokeskuksen ennusteeseen perustuen:

Väestöennuste 2015 Väestöllinen huoltosuhde muuttujina Alue, Lapsia ja 65 vuotta täyttäneitä 100 työikäistä kohti ja Vuosi

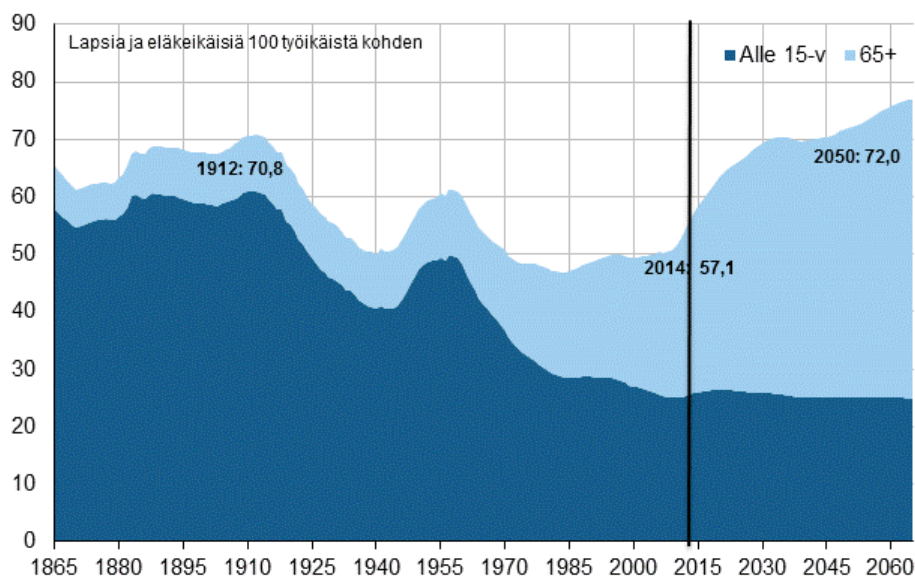
Lähde: Tilastokeskus

Kuvio: Juupajoen väestöllisen huoltosuhteen ennuste 2015-2039

Kuvio: Juupajoen väestöllinen huoltosuhte 31.12.2015 vrt. alle 2000 kunnat, Pirkanmaan ja manner-Suomen kunnat. Lähde: Kuntaliitto

Kuntaliiton mukaan Suomen väestöllisen huoltosuhteen suhdeluku on pysytellyt koko 2000 -luvun melko vakaana. Esimerkiksi vuonna 2011 sataa työikäistä kohden Suomessa oli 53 ei-työikäistä. Alueelliset erot ovat kuitenkin suuria. Pienimmät huoltosuhteen arvot ovat suurimmilla kaupunkiseuduilla ja suurimmat arvot löytyvät asukasluvultaan pienistä ja väestöltään vanhenevista kunnista. Myös koko maan taloudellisen huoltosuhteen suhdeluku on ollut melko vakaa koko 2000 -luvun lukuun ottamatta vuoden 2008 taloudellista taantumaa, joka heijastui heti seuraavan vuoden huoltosuhteeseen. Vuoden 2010 lopussa koko maan suhdeluku oli 1,31 eli sataa työssäkäyvää kohden oli 131 ei-työssä käyvää.

Suomen väestöllinen huoltosuhte v. 1865–2065 (Suomen virallinen tilasto)

2.3.2 Työllisyystilanne Pirkanmaalla ja Juupajoella

Työllisyystilanneselvitys perustuu Pirkanmaan työ- ja elinkeinotoimiston syyskuun 2016 tilannekatsaukseen.

Pirkanmaalla oli syyskuussa 2016 36.186 työtöntä työnhakijaa. Edellisen vuoden vastaavaan tilanteeseen verrattuna työttömiä oli 491 henkilöä (+1,4 %) enemmän. Työttömyyden vuoden aikainen kasvu kuitenkin hidastui merkittävästi. Pirkanmaalla työttömien osuus työvoimasta oli 14,8 %. Koko maassa työttömyysaste oli keskimäärin 12,5 prosenttia. Koko maan työttömien määrä väheni tarkastelujaksolla 7.917 henkilöllä (9/2016 329.487 ja 9/2015 337.404).

Rakennetyöttömyys ja pitkäaikaistyöttömyys ovat edelleen haaste samoin työttömien miesten työllisyyskehitys. Avoimien työpaikkojen määrän kasvu ei ole hidastunut, vaikka työttömien työnhakijoiden määrä on edelleen korkea. Suurin syy on kohtaanto-ongelma, vaikka muitakin syitä on tilanteeseen ja sen muuttumattomuuteen. Työllisyystilanne ei siis ole kohentunut riittävästi, vaikka uusia avoimia työpaikkoja oli vuoden 2016 yhdeksän ensimmäisen kuukauden aikana keskimäärin enemmän kuin kertaakaan 10 vuoden aikana vastavana ajanjaksona. Avoimien työpaikkojen määrän kasvu antaa viitettä siitä, että talous alkaa kohentua vähitellen.

Työttömiä työnhakijoita tuli TE -hallinnon toimenpiteisiin vähemmän kuin laskennallisesti oli odotettavissa. Työttömien lukumäärä oli kuitenkin yli 11.000 henkilöä korkeampi kuin oli esimerkiksi vuoden 2012 syyskuussa ja 17.000 työtöntä työnhakijaa enemmän kuin oli vuoden 2007 syyskuussa. Koko maassa työttömiä työnhakijoita oli syyskuussa 2016 329.487 henkilöä. Tampereen kaupungin tilanne oli muuttunut suurten kaupunkien välisessä vertailussa niin, että sijoitus oli toiseksi huonoin. Kahden kärki oli Kotka 18,8 % ja Tampere 17,8 %. Ero muihin suuriin kaupunkeihin on vain kasvanut entisestään.

Seutukunnittain tarkasteltuna työttömyysaste oli alhaisin Lounais-Pirkanmaalla (10,5 %). Tampereen seutukunnan työttömyysaste oli korkein (15,4 %). Kuntatasolla tarkasteltuna Punkalaitumella ja Ruovedellä (10,3 %), olivat alhaisimmat työttömyysasteet. Työttömyysaste oli Pirkanmaan kunnista korkein Tampereella (17,8 %), Urjalassa (14,7 %) ja Nokiolla (14,1 %).

Nuorten työttömien työnhakijoiden määrä on kasvanut syyskuussa vuositasolla verrattuna. Alle 25-vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli Pirkanmaalla syyskuun 2016 lopussa 5 131 henkilöä, joista alle 20-vuotiaita 1 034 henkilöä. Yli 50-vuotiaiden työttömien työnhakijoiden määrä puolestaan oli laskenut jonkin verran edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna. Syyskuun 2016 lopussa yli 50-vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli 12 499 eli 102 (0,8 %) vähemmän kuin syyskuussa 2015.

Yli vuoden työttömänä työnhakijana olleiden määrä kasvoi 25 prosentilla. Syyskuussa 2016 oli 14.556 henkilöä, jotka olivat olleet työttömänä yli vuoden. Muutos edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan oli kasvua 2.929 henkilöä. Yli 2 - vuotta työttömänä olleita vastaavasti oli 1.007 henkilöä enemmän syyskuussa

2016 kuin syyskuussa 2015 eli kaikkiaan 5.969 henkilöä, muutos kasvua 20 %. Pitkittynyt työttömyys on kuitenkin vaikea haaste. 63 prosentilla työttömistä työnhakijoista oli syyskuussa 2016 rakennetyöttömiä eli 22.872 henkilöä. Vastaavat luvut vuonna 2015 22.209 henkilöä ja 61 %. Rakennetyöttömyyden kasvun ongelma Pirkanmaalla on voimakkaasti Tampere-keskeinen ongelma.

Työttömät työnhakijat ja avoimet työpaikat syyskuun 2016 lopussa (sulkeissa vuosi 2015)

Alue	Työvoima	Työttömyysaste %	Työttömät yhteensä	Alle 20-vuotiaat	Alle 25-vuotiaat	Yli 50-vuotiaat	Yli vuoden työttömänä	Avoimet työpaikat	Työttöm. muutos v. 15-16 (%)
Juupajoki	878 (894)	12,5 (12,8)	110 (104)	0 (2)	8 (9)	44 (44)	43 (36)	1 (3)	5,8 % (3%)
Ylä-Pirkanmaan seutukunta yht.	10.087	12,3	1.239		128	614	431	79	

Lähde: PIRKANMAAN TYÖLLISYYSKATSAUS 9/2016 Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Juupajoella työttömyys on kasvanut verrattaessa vuosien 2015 ja 2016 syyskuun tilannetta. Myös pitkäaikaistyöttömien ja rakennetyöttömien määrä on kasvanut. Nuorten työttömyys sen sijaan on hiukan parantunut tarkkailujakson aikana. Alle 25-vuotiaiden työttömien (nuorisotakuu) aktivointiastekeskisarvo on parantunut 9/2015 tilanteesta vuoden 2016 syyskuuhun 8,6 %.

Tilaston sisältö: Kunnittaiseen tilastoon lasketaan avoimet työpaikat työpaikan sijaintikunnan ja työttömät työnhakijat asuinkunnan mukaan laskentapäivänä. Työttömien tiedoissa ovat henkilökohtaisesti ilmoittautuneet lomautetut mukana.

Työttömyystilastoja verrattaessa on huomioitava, että tilastokeskuksen työttömyysluvut perustuvat otospohjaiseen työvoimatutkimukseen. Työ- ja elinkeinoministeriön luvut taas perustuvat TE -toimistojen asiakasrekisterin pohjalta laadittuun Työnvälitystilastoon, siksi työttömyystilastojen luvuissa on eroja.

2.3.3 Kuntayhteistyö

Juupajoen kunta kuuluu Ylä-Pirkanmaan seutukuntaan yhdessä Mänttä-Vilppulan, Ruoveden ja Virtain kanssa. Virallinen seutuyhteistyö päättyi vuoden 2012 lopussa, kun yhteinen seutuhallinto lakkautettiin. Elinkeinojen kehittämistä ja hankeyhteistyötä on kuntien kesken toteutettu kuitenkin vuodesta 2013 lähtien sopimusperusteisesti. Juupajoen kunta hankkii aloittavien yrittäjien neuvontapalvelut ja yritysten kehittämisen tukea Mänttä-Vilppulan elinkeinoyhtiö MW –kehitys Oy:ltä.

Ylä-Pirkanmaan kuntien välistä yhteistyötä on viritelty uudelleen syksystä 2013 lähtien. Vuosina 2014 - 2015 järjestettiin Ylä-Pirkanmaalla neljä elinvoimaseminaaria ja toteutettiin mm. yhteinen johtoryhmäkoulutus. Juupajoen kunnan ratkaisu pysyä itsenäisenä sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen

yhteistoiminta-alue Mänttä-Vilppulan kanssa on myös suunnannut yhteistyön painopistettä aikaisempaa selkeämmin Ylä-Pirkanmaan suuntaan.

PoKo ry on yksi viidestäkymmenestäviidestä Manner-Suomessa toimivasta alueellisesta Leader – toimintaryhmästä. Toimintaryhmät mm. laativat toimintansa peruslinjauksiksi alueelleen paikallisen maaseudun kehittämissuunnitelman. Uudella ohjelmakaudella vuosina 2014 – 2020 Juupajoki kuuluu Poko ry:n toiminta-alueeseen. Muita Pokon kuntia ovat Ruovesi, Mänttä-Vilppula ja Virrat. Juupajoen kunta päätti siirtymisestä Poko ry:n toimintaryhmään vuonna 2013, kun Pomoottori ry:n toiminta päättyi.

Toisen asteen koulutuksen järjestämisen osalta Juupajoki kuuluu Sastamalan koulutuskuntayhtymään. Kuntayhtymän muut jäsenkunnat ovat Huittinen, Hämeenkyrö, Ikaalinen, Keuruu, Kihniö, Multia, Mänttä-Vilppula, Nokia, Parkano, Punkalaidun, Ruovesi ja Sastamala. Vuoden 2017 alusta kuntayhtymään liittyy Kokemäen kaupunki. Mm. Mänttä-Vilppulan koulutuskeskus kuuluu Saskyyn.

Vuoden 2015 alussa aloitti toimintansa Mänttä-Vilppulan ja Juupajoen sosiaali- ja terveyspalvelujen yhteistoiminta-alue, jossa Mänttä-Vilppula toimii vastuukuntana ja palvelujen järjestäjänä. Sote-palvelut tuotajana toimii Pihlajalinna Terveys Oy.

Pirkanmaan TE-toimiston, Pirkanmaan ELY-keskuksen, Pirkanmaan kuntien ja Pirkanmaalla toimivien elinkeino- ja kehittämissyhtiöiden kanssa sovittiin keväällä 2015 käytyjen neuvottelujen yhteydessä että Pirkanmaan Yritys-Suomi rakenteita rationalisoidaan, sopimukset päivitetään ja Yritys-Suomi johtoryhmäyhteistyö toimintasuunnitelmineen rakennetaan alueellisten työllisyys- ja elinkeinotyöryhmien yhteyteen. Työllisyydenhoidon uudistamiseen tähtäävät alueelliset työllisyys- ja elinkeinotyöryhmät (4 ryhmää) on perustettu vuoden 2016 alusta kuntakohtaisten työllisyystyöryhmien tilalle. Juupajoki kuuluu itäisen alueen ryhmään jonka muut jäsenet ovat Mänttä-Vilppula, Ruovesi ja Virrat.

Vuoden 2015 alusta aloitti uusi ja entistä laajempi ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alue, kun Tampereen, Kangasalan ja Valkeakosken ympäristöterveyden yt-alueet yhdistyvät. Yhteistoiminta-alueeseen kuuluvat Tampere, Orivesi, Kangasala, Pälkäne, Juupajoki, Valkeakoski, Akaa ja Urjala. Tampereen kaupunki toimii isäntäkuntana.

Laki (1369/2014) ja asetus (1377/2014) työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta tulivat voimaan 1.1.2015. Työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun (TYP) tavoitteena on edistää työttömien työllistymistä tarjoamalla heille heidän palvelutarpeensa mukaisia julkisia työvoimapalveluja sekä sosiaali-terveys- ja kuntoutuspalveluja. Pirkanmaalla on neljä TYP-verkostoa: Keskusseutu, Etelä-Pirkanmaa, Länsi-Pirkanmaan ja Ylä-Pirkanmaa. Ylä- Pirkanmaan TYP – alueeseen kuuluvat Juupajoen kunta, Mänttä-Vilppulan kaupunki, Ruoveden kunta ja Virtain kaupunki, Pirkanmaan työ- ja elinkeinotoimisto sekä Kansaneläkelaitos. TYP –verkoston johtajana toimii Vuokko Hjelt Mänttä-Vilppulan kaupungilta. Toimintaa ohjaa yhteinen johtoryhmä. Toiminnan piirissä on Ylä-Pirkanmaalla ollut ensimmäisen toimintavuoden aikana 25 henkilöä.

Vapaan sivistystyön osalta kuntayhteistyötä tehdään Oriveden kaupungin kanssa yhteisen Oriveden seudun kansalaisopiston toimesta. Virtain kaupungin ylläpitämä Merikanto-opisto tuottaa seudulla musiikkiopisto ja taiteiden perusopetuksen palveluja.

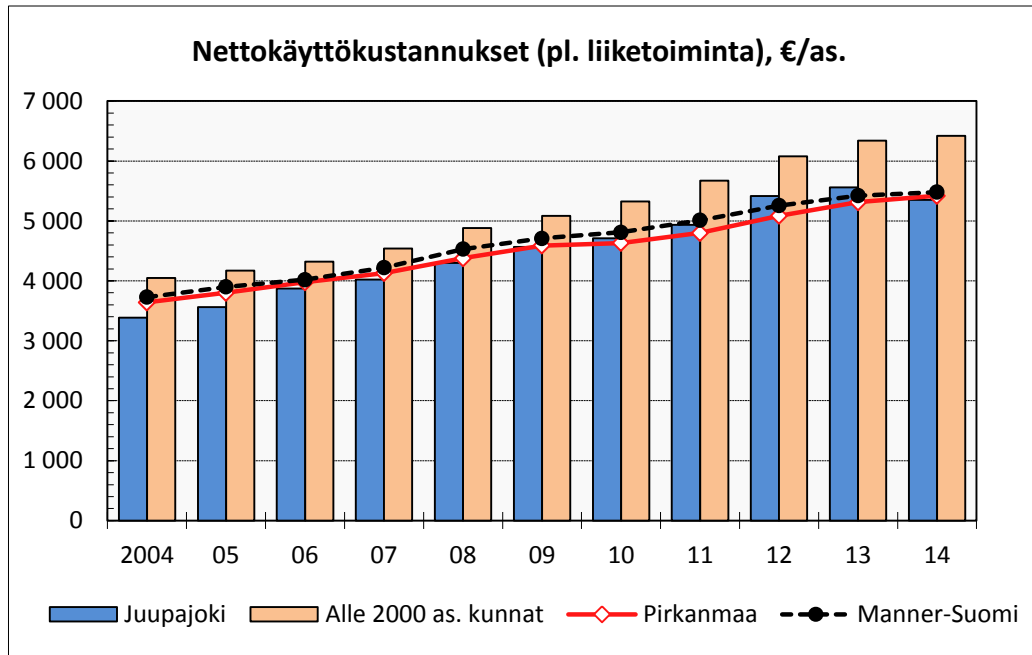
Yhteistoimintasopimusten perusteella Juupajoen kunta hankkii ympäristötoimen ja kaavoituksen asiantuntijapalveluja Oriveden kaupungilta. Oriveden jätevedenpuhdistamo ja siirtoviemäri ovat uusimpia kuntien välisiä yhteistyötoimintoja. Juupajoen kunta on jäsenenä Pirkanmaan jätehuoltoyhtiössä.

2.3.4 Kunnan talouden tilanne ja kehitys

Vuoden 2012 heikon tilinpäätöksen johdosta Juupajoen ylijäämä supistui peräti 657.000 eurolla vuosien 2012 ja 2013 välillä. Kunta kuitenkin ryhtyi sopeuttamistoimiin talouden tasapainon saavuttamiseksi ja vuoden 2014 tilinpäätös olikin jo 559 000 euroa ylijäämäinen. Verrattuna vuoden 2013 tilinpäätökseen, joka oli alijäämäinen 66 000 euroa, parantui tilanne huomattavasti.

Suuri yksittäinen tekijä kunnan talouden tasapainottamisessa on ollut sosiaali- ja terveystoimen kilpailuttaminen ja kokonaisulkoistaminen vuoden 2014 alusta Pihlajalinna Terveys Oy:lle. Sosiaali- ja terveystoimi muodostaa kunnan taloudesta suurimman menoerän, se on lähes 60 % kaikista menoista. Vuoden 2015 alusta lukien Juupajoen kunta ja Mänttä-Vilppulan kaupunki muodostivat sosiaali- ja terveystoimen yhteistoiminta-alueen, jossa palvelujen järjestämisvastuu on Mänttä-Vilppulan kaupungilla. Yhteistoiminta-alueen myötä Juupajoen kunnan koko sosiaali- ja terveystoimen hallinto ja palvelujen tuottamista koskeva hankintasopimus siirtyi Mänttä-Vilppulan kaupungin hoidettavaksi. Nettokustannusten nousu on sopimuskaudella 2 % vuodessa, joten sosiaali- ja terveystoimen menoerän kehitys on helposti seurattavissa ja sen vaikutus kunnan talouteen on tiedossa.

Muita kunnan talouden tasapainottamistoimia ovat olleet omaisuuden myynti ja palvelutuotannon rakenteelliset uudistukset.

Kuvio: Juupajoen kunnan nettokäyttökustannukset eur/as vuosina 2004-2014 vrt. alle 2000 as kunnat, Pirkanmaan ja manner-Suomen kunnat. Lähde: Kuntaliitto

Juupajoen kunnan taseen 31.12.2015 mukaan kertynyttä ylijäämää oli edellisiltä vuosilta 1,6 Meuroa (843 eur/as). Kertynyt ylijäämä muodostuu edellisten kausien yli/alijäämästä ja kyseisen tilikauden, tässä vuoden 2015, yli/alijäämästä. Konsernitaseen kertynyt ylijäämä oli vuoden 2015 tilinpäätöksessä 1 894 000 euroa, eli 953 euroa asukasta kohden.

Kunnan lainakanta oli vuoden 2014 lopussa 4 129 000 euroa. Vuoden 2015 lopussa lainakanta oli supistunut 3 944 000 euroon eli prosentuaalisesti se supistui noin 4 %. Yhtä asukasta kohden lainaa oli vuoden 2015 lopussa 1 985 euroa. Konsernin lainakanta vuoden 2015 tilinpäätöksessä oli 6 492 000 euroa ja konsernilainaa asukasta kohden oli 3 267 euroa.

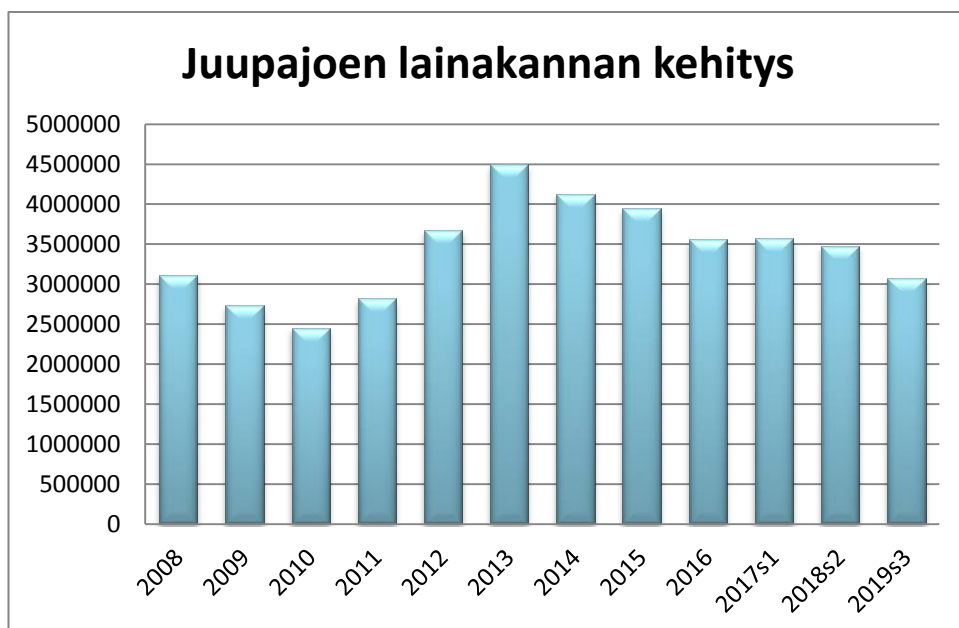
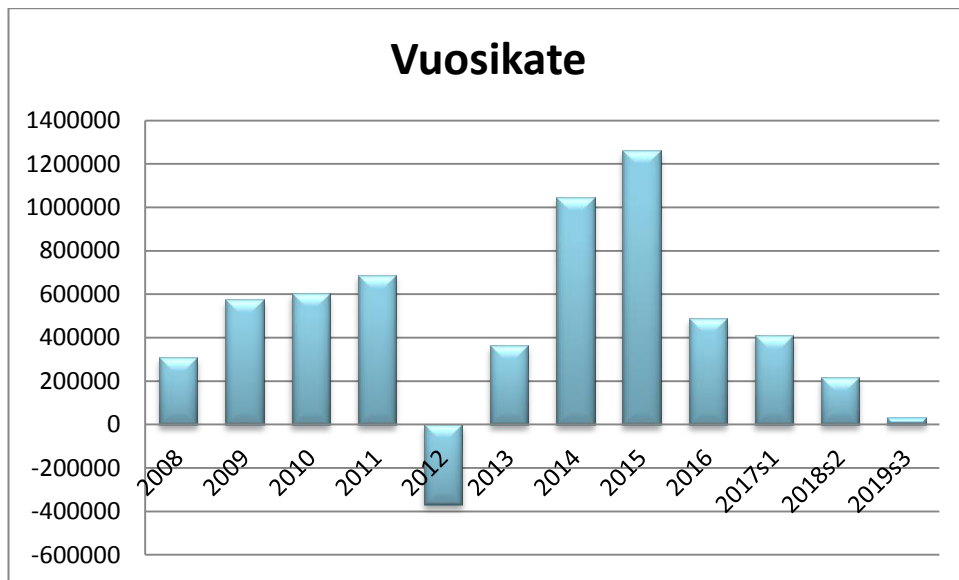
Talousarviovuonna, v. 2017, erääntyy isohko kertalyhenteinen laina, jolloin vuoden talousarviolainojen lyhennykset ovat yhteensä noin 685 000 euroa. Tällä tulee olemaan merkittävä vaikutus kunnan maksuvalmiuteen. Lainaa on suunniteltu osittain korvattavan uudella lainalla.

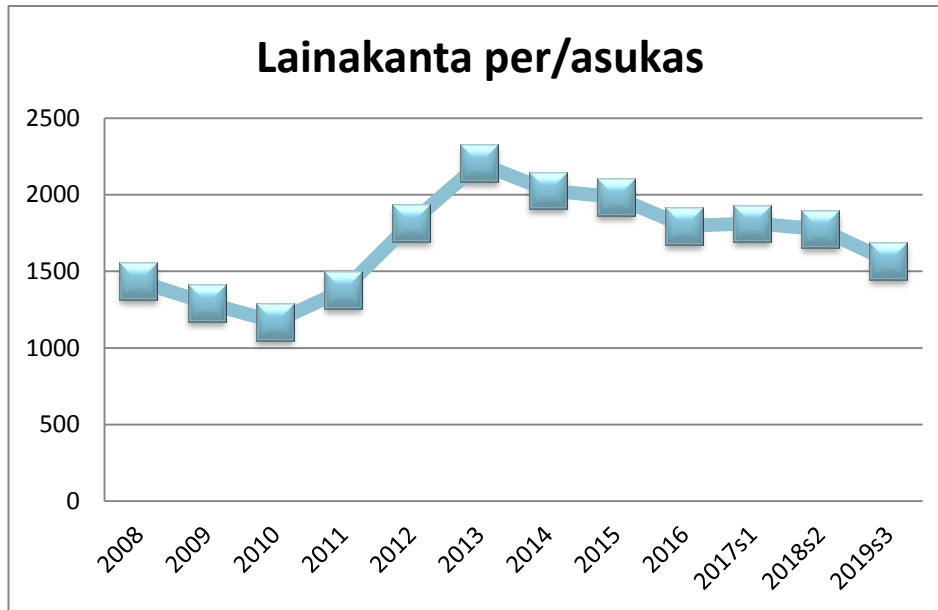
Vuosikate osoittaa tulorahoituksen määrän, joka jää käytettäväksi investointeihin ja lainanlyhennyksiin. Vuosikatteen tulisi olla vähintään vuosipoistojen suuruinen ja tavoitetaso on nettoinvestointien määrä, joka on yleensä poistojen määrää suurempi.

Koko taloussuunnitelmakaudella vuosikatteen ennustetaan jäävän poistoja pienemmäksi ja tulos heikkenee. Nettoinvestointien määrä on vuonna 2017 719 000 euroa joka on jo yli 310 220 euroa vuosikatetta suurempi. Jos tällainen kehitys jatkuu, joutuu kunta ottamaan lisää velkaa, sillä investointeja ei kyetä enää kattamaan omalla rahoituksella.

Menojen kehitys pystytään säilyttämään suhteellisen hallittuna vielä vuonna 2017 sote-palvelujen ulkoistussopimuksen ansiosta, jossa menojen kasvu on rajattu. Epävarmuutta tuo tulopohjan heikkeneminen kunnallisverotuoton heikentyessä sekä valtionosuusuudistuksen ja valtionosuuksien leikkauksen johdosta. Myös suunniteltu maakunta- ja sote-uudistus vuonna 2019 aiheuttaa merkittävän myllerryksen kuntien taloudessa. Verotulojen kasvuun vaikuttaa merkittävästi yleinen taloudellinen kehitys. Maakuntaudistuksen myötä kuntien menot pienenevät, kun sote-palvelut siirtyvä pois. Samalla myös verotulot ja valtionosuudet n. puolittuvat.

Seuraavassa on esitetty graafisesti Juupajoen kunnan talouden tunnuslukuja vuosilta 2008 – 2019.

Kunnanhallituksen toimeksiannosta emeritusprofessori Pentti Meklin laati Juupajoen kunnan talouden tilaa koskevan arvion keväällä 2014. Tarkastelu osoitti, että investointien omahankintamenot ovat ylittäneet vuosikatteen reilusti vuosina 2007, 2012 ja 2013. Vaikka vuosikatetta on onnistuttu merkittävästi parantamaan vuosien 2012 ja 2013 välillä, on ero vuosikatteen ja investointien omahankintamenojen välillä edelleen suuri. Vuosikatteen riittämättömyys johtaa likvideistä varoista ja/tai käyttöomaisuudesta luopumiseen tai velan määrän kasvattamiseen. Esimerkiksi vuonna 2013 Juupajoki kattoi vuosikatteen ja investointien välistä erotusta kiinteää omaisuutta myymällä (94 €/asukas) ja ottamalla lisää velkaa (297 €/asukas).

Sote-uudistuksen tarkkoja vaikutuksia Juupajoen kuntaan on vielä vaikea arvioida, koska uudistuksen valmistelu on kesken. Uudistukseen liittyvät lakiluonnokset ovat olleet kommentteilla syksyn 2016 aikana.

Perlacon Oy on tehnyt 11/2016 laskelmia Juupajoen kunnan taloustilanteesta maakuntauudistuksen tullessa. Tämän hetkisen tietopohjan mukaan 1.1.2019 Juupajoen kunnan tilinpidosta poistuu 6,9 milj. euroa, jolloin kuntaan jää n. 40 % toimintakatteesta. Edelleen kunnalta vähenee soteen liittyviä valtionosuuksia 2,83 milj. euroa (jää 1,36 milj. euroa) ja 3,422 milj. euroa tuloveroja (jää 2,4 milj. euroa).

Yhteenvedona kunnan tilanteesta maakuntauudistuksessa:

- Kunnan on selvittävä soteen niin, että toimintakatteen kasvu ei saa ylittää verorahoituksen kasvua ja
- Toimintakatteen kasvun sisällä sote ei saisi kasvaa nopeammin kuin kuntaan jäävät palvelut – tämä ylimenevä kasvu sementoituu palvelurakenteen kustannukseen.
- Jos ennen soteen siirtymistä on sopeutettavissa muistakin palveluista, on sopeuttaminen käytettävä hyväksi. Soten jälkeiseen aikaan ei voi mennä

sellaisella palveluverkolla, mitä ei pysty rahoittamaan – jollei halua korottaa veroja.

- Juupajoki hyötynee uudistuksesta, jos pystyy jatkossakin rajaamaan toimintakatteen kasvuun – on pystyttävä rajaamaan myös ennaltaehkäisyn ja elinvoiman kasvattamisen määrärahojen kasvupainetta.

Sote- ja maakuntauudistuksessa uudistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon rakenne, palvelut ja rahoitus sekä aluehallinnon tehtävät. Uudistuksen on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2019. Jatkossa Suomen julkinen hallinto järjestetään kolmella tasolla, jotka ovat valtio, maakunta ja kunta. Itsehallinnolliset maakunnat muodostetaan nykyisen maakuntajaon pohjalta. Erilaisten sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavien ja kuntien yhteisten lakisääteisten organisaatioiden määrä vähenee huomattavasti, kun tehtävät siirtyvät lähes 190 eri vastuuviranomaiselta 18 maakunnalle, jotka järjestävät kaikki alueensa sote-palvelut. Esityksen mukaan valtio vastaa ensisijaisesti tulevien maakuntien rahoituksesta. Sosiaali- ja terveydenhuollon monikanavainen rahoitus yksinkertaistetaan ja lisätään ihmisten valinnanvapautta palveluissa.

Maakuntiin kootaan sosiaali- ja terveydenhuollon lisäksi maakuntaliittojen, Ely-keskusten ja aluepelastuslaitosten tehtävät.

Juupajoen kunnan talouden tasapainotus: suunnitelma ja toteutuminen tähän mennessä

Juupajoen kunnan taloustilanteen tasapainottamiseksi kunnanvaltuusto hyväksyi 13.10.2014 talouden tasapainottamisohjelman, jonka säästötavoitteet olivat: vuonna 2015 160.000 euron säästöt, vuonna 2016 59.000 euron säästöt ja vuonna 2017 46.000 euron säästöt. Alun perin kunnanhallituksen asettamaa säästötavoitetta 450.000 euroa ei saavutettu. Tästä johtuen kunnallisvero korotettiin 21 %:iin vuonna 2015. Seuraavassa on esitelty talouden tasapainottamiseksi laadittuja toimenpiteitä ja tavoitteita:

Tekninen toimi

Kiinteistöjen Setälä ja Suinu-Väihi vuokrasopimukset päättyvät vuoden 2016 lopussa. Setälän osalta laaditaan uusi vuokrasopimus eläkejärjestöjen kanssa. Suinu-Väihin rantakaavoitus on valmistunut syksyllä 2016 ja tontit saadaan myyntiin vuoden 2017 aikana. Myös Suinu-Väihin maja myydään samassa yhteydessä. Talousarvio vuodelle 2017 sisältää myyntivoittotuloja 150.000 euroa.

Entisen terveystalon purkamisen ajankohta määritellään vuoden 2017 aikana laadittavan kiinteistöselvityksen yhteydessä.

Yksityisteiden peruskorjausavustusten myöntäminen lopetettiin v. 2015, säästö 5.000 euroa. Yksityisteiden kunnossapitoavustusten leikkauksista kunta säästää yhteensä 10 000 euroa siten, että 6.000 euron säästöt saavutetaan v. 2015 ja 4.000 euron säästö v. 2016. Asemakaavan ulkopuolisten tonttien hoidon

lopettamisen kautta Juupajoen tavoite oli säästää 4.000 euroa, mutta toteuma on 3.000 euroa, joka kertyy 1.000 euron säästöistä per vuosi vuosina 2015–2017.

Leikkikenttiä ja uimarantoja on tasapainottamissuunnitelmassa päätetty vähentää 2 kpl/vuosi. Tämä tarkoittaa 3000 euron säästöä joka kertyy vuosina 2015–2017 1000 euroa / vuosi. Suunnitelma ei ole toteutunut.

Vesi- ja jätemaksujen korotusten avulla on saatu 20 000 euron lisätulot vuosina 2015 ja 2016 10 000 euroa. Teknisen toimen säästöt v.2015 ovat siis 18 000 euroa, v. 2016 17 000 euroa ja v. 2018 2000 euroa plus myyntivoittotulot.

Varhaiskasvatus

Vuonna 2014 laaditun talouden tasapainottamisohjelman suunniteltuja säästökohteita varhaiskasvatuksen osalta olivat seuraavat:

- perhepäivähoitajien ylityökorvaukset maksetaan vapaana 1.8.2014 alkaen: hoitolapset sijoittuvat tasausvapaiden ajaksi varahoitioon päiväkotiin tai ryhmikselle
- sijaisten käyttö vain ääritapauksissa (näin on tosin ollut tähänkin asti)
- vuosilomien keskittäminen koulujen loma-aikoihin, päiväkodin sulku joulunpyhien ja heinäkuun ajaksi (5-8 viikkoa vuodessa)
- taksikuljetusmaksut alle 3 km:n päässä asuvilta esiopetuksen oppilailta
- toiminnan keskittäminen saman katon alle (varhaiskasvatus päiväkodilla: perhepäivähoidon tulevaisuus, helmipöllöt eskaritiloihin, eskarit koululle)
- tuloja ei pystytä lisäämään, päinvastoin ne vähenevät tulorajojen noustessa 1.8.2014.

Helmipöllöt pienryhmä lakkautettiin 31.7.2015.

Kotona työskenteleviä perhepäivähoitajia ei tällä hetkellä ole lainkaan joten kaikki kunnan päivähoitoa tarvitsevat lapset ovat nyt joko päiväkodissa tai ryhmiksessä hoidossa. Henkilöstön lukumäärä on suhteutettu pienentyneeseen lapsimäärään.

Vuosina 2015 ja 2016 on lapsia syntynyt Juupajoelle poikkeuksellisen vähän, n. puolet normaalista. Tämä tulee vaikuttamaan hoitopäivien määrään alentavasti. Elokuun alusta 2016 on myös ollut mahdollisuus rajata subjektiivista päivähoito-oikeutta niin, että mikäli jompikumpi lapsen vanhemmista on kotona, eikä lapsella/perheellä ole lisääntyntä tuen tarvetta, lapsella on oikeus 20 tuntiin viikossa päivähoitoa.

Hallinto

Hallinnon osalta talouden tasapainotussuunnitelmiin kuului taloushallinnon yhteistyö Mänttä-Vilppulan kanssa. Säästötavoite oli alun perin 20 000 - 30 000 euroa vuonna 2015. Yhteistyösuunnitelmat Mänttä-Vilppulan kanssa eivät ole edenneet, johtuen Mänttä-Vilppulan haluttomuudesta toteuttaa toimintojen yhdistäminen. Hallinnossa on kuitenkin tehty muita uudistuksia. Kirjanpitäjän vaihduttua on tehtäviä jaettu uudelleen kirjanpitäjän ja palkkakirjanpitäjän

kesken. Palkkakirjanpitäjä on ottanut hoitaakseen ostolaskujen kirjausta, jotta kirjanpitäjä on voinut perehtyä uuteen tehtävään.

Hallinnossa on siirrytty sähköisiin kokousasiakirjoihin vuoden 2015 aikana. Kertaluonteisia kuluja aiheutui vuodelle 2015 laitteiden hankinnasta noin 1 600 euroa (sis. johtoryhmäläisten tabletit). Kunnanhallituksen jäsenten tablettien vuokratulot ovat 1 500 euroa vuodessa. Sähköisiin kokousasiakirjoihin siirtyminen säästää mm. posti- ja tulostuskuluissa skeä työmäärässä. Kopiointikulut ovat vähentyneet selvästi. Arvioitu säästö on 2 000 euroa vuodessa.

Talouden tasapainotussuunnitelmassa oli myös puhelinvaihteen uudistaminen, mutta asiassa on päädytty siihen, että järjestelmää ei uusita, koska se olisi ollut käyttöön nähden ylimitoitettu investointi. Sen sijaan on karsittu turhia ja vähällä käytöllä olleita lankaliittymiä, näistä on saatu säästöjä noin 1.000 euroa per vuosi.

Sivistystoimi

Sivistystoimessa talouden tasapainotukseen liittyen tavoitteena oli peruskoulun henkilöstön määrän ja opetustuntien sopeuttaminen oppilastilanteeseen. Tuntimäärät ovat pysyneet ennallaan, oppilasmäärässä vuoteen 2014 verrattuna on kasvua ja ennusteen mukaan se kasvaa lukuvuodelle 2016 - 2017. Vertailujen mukaan Juupajoen kunnan perusopetus on mm. Kuntamaisemakuntien verrokkeja kalliimmin järjestetty.

Avustajia on helmikuusta 2015 lähtien yksi osa-aikainen enemmän kuin vuoden 2015 talousarvion valmistelussa arvioitiin, tarve jatkuu ainakin kevään 2016. Oppikirjamäärärahat pidettiin vuoden 2016 talousarvioesityksessä vuoden 2015 talousarvion tasolla, vaikka tämän osalta oli tarkoitus saada säästöjä.

Valmistuskeittiöiden vähentäminen ja siihen liittyvä toiminnan uudelleen organisointi on tuonut selkeää säästöä. Samalla on myös toimintoja uudistettu ja nykyaikaistettu. Uusi keskuskeittiömalli käynnistyi elokuussa 2015 ja vuosisäästökseen oli alun perin arvioitu 40 000 euroa. Säästötavoite on jopa ylitetty.

Säästötavoitteen muodosti myös kirjaston kirjallisuus- ja aineistohankintojen supistaminen. Määrärahoja supistettiin vuodelle 2015 ja vuoden 2016 talousarvioesitys oli samalla tasolla. Nuoriso- ja liikuntatoimen asiakasmaksuja korotettiin talousarvioon 2015 ja osittain hyvin maltillisesti myös vuodelle 2017.

Hyvinvointilautakunta teki marraskuussa 2015 tasapainottamisohjelman mukaisesti päätöksen opetustoimen kehittämisselvityksen tekemisestä.

Hyvinvointilautakunnan päätös 2.11.2015:

”Kunnan opetustoimen tulee varmistaa kaikille Juupajoen lapsille ja nuorille nykyaikainen oppimisympäristö ja laadukas opetus, jotka antavat hyvät lähtökohdat jatko-opintoihin ja aikuisuuteen.”

”Vastausta haetaan siihen, miten Juupajoen peruskoulua uudistetaan oppimisympäristönä ja miten kunnan koulujen yhteistyötä voidaan tiivistää ja sen avulla löytää taloudellista säästöä.”

Taustalla toimintaympäristön muutos: mm. teknologian kehitys, globalisaatio, uusi opetussuunnitelma

Kuntaliitosselvityksen yhteydessä joulukuussa 2013 laadittiin Kuoreveden koulunjohtaja Tapani Vihron toimesta tiivis raportti Juupajoen kouluverkkorakenteesta ja arvio toimenpidevaihtoehdoista. Raportti ei johtanut toimenpiteisiin.

Kevään 2016 aikana toteutettiin em. hyvinvointilautakunnan päätöksen mukaisesti osallistava kehittämisselvitys, jonka aihealueet olivat:

1. Kunnan koulujen välisen yhteistyön kehittäminen (ml. koulujen hallinnollinen johtaminen, koulujen mahdollinen profiloituminen)
2. Esiopetuksen järjestäminen tulevaisuudessa
3. Erityisopetuksen järjestäminen tulevaisuudessa
4. Tieto- ja viestintätekniikan opetuskäytön tulevaisuuslinjaukset
5. Uuden opetussuunnitelman asettamat vaatimukset perusopetuksen, opetustilojen ja oppimisympäristöjen kehittämiseksi
6. Eri kehittämismallien vaikutukset.

Kehittämisselvityksen taloudelliseksi tavoitteeksi asetettiin lähtötilanteessa (lautakunnan päätös 11/2015), että koulujen yhteistyön kautta ja toiminnallisuuden muutoksilla voidaan vähentää henkilöstöä 1-2 henkilöä lähivuosina tapahtuvien eläkkeelle siirtymisien yhteydessä. Selvitystyön perusteella tehtävät toiminnalliset muutokset ovat mahdollisia toteuttaa lukuvuoden 2017 - 2018 alusta lukien.

Selvitystyön näkökulmat:

1. Oppilaiden oikeus yhtenäiseen koulupolkuun, laadukkaaseen opetukseen ja nykyaikaiseen oppimisympäristöön
2. Henkilöstön mahdollisuus yhteistyöhön, oman työn kehittämiseen ja ammatilliseen kehittämiseen
3. Meneillään olevat varhaiskasvatuksen, esi-, erityis- ja perusopetuksen kehittämissuunnat valtakunnallisesti sekä
4. Taloudellisten ja muiden resurssien tehokas käyttö

Selvityksen asiantuntijoina toimivat Opinpaja Oy:stä KM Elina Harju, KM Johanna Järvinen-Taubert sekä KL Päivi Valtonen. Erityisopetuksen asiantuntijana KM, erityisopetuksen koordinaattori Mari Luosa, tieto- ja viestintätekniikan kehittämisen asiantuntijana TVT-kouluttaja ja pedagoginen asiantuntija, KM Matleena Laakso. Kustannusvaikutusten asiantuntijana yliopisto-opettaja (julkinen talousjohtaminen, Tampereen Yliopisto) KM, HM Kristiina Engblom-Pelkkala.

Hyvinvointilautakunta nimesi työlle ohjausryhmän johon kuuluivat sivistystoimenjohtaja Lea Nurminen, varhaiskasvatuksen johtaja Anne Tuovila, Kirkonkylän koulun rehtori Marju Puuri, kunnanjohtaja Pirkko Lindström sekä lautakunnan puheenjohtaja Pekka Rae. Lisäksi lautakunta pyysi henkilökuntaa nimeämään edustajansa ryhmään. Nimetyksi tuli Niko Oksa.

Kuntalaisia ja kunnan henkilöstöä otettiin mukaan kunnan toiminnan suunnitteluun ja kehittämiseen sekä erilaisten tulevaisuuden toimintavaihtoehtojen ideoimiseen. Toteutettiin työpajoja sekä henkilöstölle että huoltajille ja luottamushenkilöille. Lisäksi selvitystyöhön liittyi henkilökohtaiset haastattelut ja kuulemiset: Maria Malinen, Ninni Mäntylä, Pekka Rae, Pirkko Lindström, Lea Nurminen, Anne Tuovila, Marju Puuri, Anne Ylä-Viteli ja Niko Oksa.

Raportti ja toimenpidesuositukset julkistettiin toukokuussa kahdessa info-tilaisuudessa. Toimenpidesuositusten perusteella on laadittu seuraava Juupajoen opetustoimen rakenteellinen muutosesitys, joka sisältyy 2017 - 2019 taloussuunnitelmaan:

- kunnan esiopetus siirtyy päiväkodilta Kirkonkylän koululle lukuvuoden 2017 - 2018 alusta,
- Kirkonkylän koulun vuosiluokkien 5 ja 6 opetus siirtyy lukuvuoden 2017 - 2018 alusta ja vuosiluokkien 3 ja 4 opetus lukuvuoden 2018 - 2019 alusta Koulukeskukselle,
- lukuvuodesta 2018 - 2019 lähtien kunnan kaikki 1. luokkalaiset saavat opetusta Kirkonkylän koululla ja jatkavat ko. koululla myös 2. vuosiluokan,
- Kirkonkylän koulusta muodostetaan näin vaiheittain joustavan alkuopetuksen koulu eli Pienten lasten koulu, jossa työskentelevät 0 – 2 luokat ja
- em. siirtymäkauden jälkeen Koulukeskuksella työskentelevät vuosiluokat 3 - 9.

2.4 Keskeiset tuloperusteet

2.4.1 Verotulot

Vuonna 2016 valtakunnan kaikkien kuntien keskimääräinen tuloveroprosentti oli 19,87 %, joka on 0,30 prosenttiyksikköä vuoden 2015 tuloveroprosenttia korkeampi. Pirkanmaan kuntien keskimääräinen tuloveroprosentti on ollut 20,24 %, joka on sama kuin vuonna 2015. Juupajoen kunnallisveroprosentti nostettiin vuonna 2015 21 prosenttiin. Kunnallisverojen osuus Juupajoen kunnan kaikista verotuloista on n. 81 %, kiinteistöveron osuus on 8 % ja yhteisöverotuoton osuus on 11 %.

Juupajoen veroprosentit:

Vero	Vero % 2016	Vero % 2017
Kunnallisvero	21 %	21 %
Yleinen kiinteistövero	1,15 %	1,15 %
Vakituinen asunto	0,45 %	0,45 %
Muu asuinrakennus	1,05 %	1,05 %
Yleishyödyllinen yhteisö	0,00 %	0,00 %

Juupajoen kunnan efektiivinen veroaste on vuonna 2016 14,44 % ja vuonna 2017 efektiivisen veroasteen ennustetaan olevan 13,98 % Efektiivinen veroaste on maksuunpannun kunnallisveron suhde ansiotuloihin.

Maan hallitus linjasi keventävänsä ansiotuloverotusta 515 miljoonalla eurolla kilpailukyky sopimukseen liittyen. Päätösperäiset veronalennukset alentavat kuntien verotuloja, mutta myös muut sopimuksessa sovitut asiat vaikuttavat kuntien verotuloihin alentavasti.

Kilpailukyky sopimuksessa on sovittu erinäisistä palkansaajien maksuihin liittyvistä muutoksista vuosina 2017 - 2020. Maksujen muutokset vaikuttavat kunnallisverotuloja alentavasti. Palkansaajien työttömyysvakuutusmaksujen ja työeläkemaksun korotuksien arvioidaan vuonna 2017 vähentävän kunnallisveron tuottoa yhteensä 120 milj. eurolla.

Päivärahamaksun korotuksen arvioidaan vähentävän kunnallisveron tuottoa lähes 160 milj. eurolla. Sairaanhoidon maksun alentaminen siirtää verosta tehtäviä vähennyksiä nykyistä enemmän tehtäväksi kunnallisverosta vähentäen kunnallisveron tuottoa lähes 50 miljoonalla eurolla vuonna 2017. Maksujen muutoksista johtuen kunnallisverojen arvioidaan siten jäävän vuonna 2017 noin 330 miljoonaa euroa pienemmiksi.

Samassa yhteydessä alennetaan yritysten maksamia maksuja, joka vähentää yritysten kustannuksia. Tämän oletetaan lisäävän vastaavasti yritysten verotettavaa tuloa ja siten myös kuntien saamaa yhteisöveron tuottoa. Yhteisöverotuloja lisäävä vaikutus on huomioitu uudessa ennusteessamme vuoden 2017 osalta noin 60 milj. euron suuruisena. Yhteisöveroennusteita on päivitetty ylöspäin muun muassa johtuen vuosien 2015 ja 2016 aiempia ennusteita paremmasta kehityksestä.

Kunnallisveron tuottoa alentaa myös aiempaa matalampi arvio palkkasumman kasvusta, joka on seurausta Kilpailukyky sopimukseen liittyvistä toimenpiteistä eli palkkojen nollakorotuksista, julkisen sektorin lomarahojen leikkauksista sekä työajan vastikkeettomasta pidentämisestä. Näiden toimenpiteiden on arvioitu vähentävän kunnallisveron tuottoa vuonna 2017 vajaalla 130 miljoonalla eurolla.

Edellä mainittujen toimenpiteiden lisäksi hallitus on linjannut tekevänsä Kilpailukyky sopimuksen syntymisen seurauksena veronkevennyksiä kompensoidakseen veronmaksajille maksujen korotuksista aiheutuvia menetyksiä. Palkansaajien osalta suurin osa kevennyksestä toteutetaan korottamalla työtuloja tulonhankkimisvähennyistä. Eläkeläisten osalta veronkevennys toteutetaan eläketulovähennysten kautta. Näiden veronkevennyksien on ennusteissa arvioitu vähentävän kunnallisveron tuottoa noin 270 milj. eurolla vuonna 2017. Tältä osin veromenetykset on esitetty kompensoitavaksi valtionosuusjärjestelmässä. Tämän lisäksi kuntaliiton veroennusteissa sekä valtionosuuksien kompensatiolaskelmassa huomioidaan ns. ATI-tarkistuksen vaikutus kunnallisveroon, yrittäjävähennyksen voimaantulo, asuntolainan korkovähennyksen leikkaaminen sekä kotitalousvähennyksen korotus. Uuden

kompensaation yhteismäärä on tämän hetken tietojen valossa vuonna 2017 n. 390 miljoonaa euroa.

Kilpailukyky sopimuksen johdosta kunnan henkilöstömenot vähenevät n. 40.000 euroa vuodessa lomarahojen leikkauksen johdosta. Työajan pidentämisen vaikutuksia on vaikea euromääräisesti esittää. Kiky-sopimuksen ansiosta myös työnantajan sivukulut ovat aikaisempaa alhaisemmat.

Kilpailukyky sopimuksen arvioitu vaikutus Juupajoen veropohjaan vuonna 2017 on seuraava:

- kunnallisverokertymä laskee	-190.000 €	
- yhteisöverokertymä kasvaa	+19.000 €	
- VOS verokompensaatio	+120.000 €	
- VOS leikkaus	-129.000 €	
- VOS indeksi	-19.000 €	
- Verorahoitus yhteensä	-199.000 €	(100 €/as.).

Verohallituksen 28.10.2016 päivittämän tiedon mukaan kunnallisverot lisääntyivät Juupajoella edellisvuodesta 3,3 % verovuonna 2015. Koko maassa kunnallisverot ovat vastaavana aikana kasvaneet 1,6 %. Verohallinnon ennakkotieto vuoden 2015 maksuunpanon oikaisusta on -451.000 euroa (peritään marraskuussa 2016) ja verovuonna maksamattomaksi jäävät verot huomioiden kunnallisverojen todellinen maksuunpano pysyy kuitenkin edellisen vuoden tasolla.

Kuntaliiton verotulojen lokakuun 2016 ennustekehikon mukaan Juupajoen kunnan kunnallisveron veropohja laskee -2,3 % vuonna 2017 edellisvuodesta. Vastaavana aikana vähennysaste nousee 1,56 %, joten kunnallisverotilitysten määrän arvioidaan pienenevän edellisvuoteen nähden 3,4 %. Kokonaisverotuloina kirjattavan määrän arvioidaan kasvavan 1,1 %, kun yhteisöverojen arvioidaan kasvavan edellisvuodesta 2,4 %.

Kiinteistöveroprosenttien vaihteluvälit muuttuvat vuodelle 2017.

Kiinteistöverolain mukaiset vaihteluvälit ovat:

- yleinen kiinteistöveroprosentti	0,86 - 1,80 (aik. 0,80 - 1,55)
- vakituinen asuinrakennus	0,39 - 0,90 (aik. 0,37 - 0,80)
- muu asuinrakennus	0,86 - 1,80

Veroprosentti voidaan määrätä vaihteluvälin 0,86 – 1,80 rajoissa enintään 1,00 prosenttiyksikköä korkeammaksi kuin pääasiassa vakituiseen asumiseen käytettävien rakennusten veroprosentti tai jos näin laskettu veroprosentti on kunnanvaltuuston määräämää yleistä kiinteistöveroprosentti alempi, enintään kunnanvaltuuston määräämän yleisen kiinteistöveroprosentin suuruiseksi.

- rakentamaton rakennuspaikka	1,00 – 4,00
-------------------------------	-------------

Kiinteistöverolain 13a §:n mukaan kunnanvaltuusto voi määrätä yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöveroprosentin, joka koskee sekä rakennusta että maapohjaa, poikkeavaksi kunnan yleisestä kiinteistöverosta. Veroprosenttia sovelletaan, jos kiinteistöllä sijaitseva rakennus on pääasiallisesti yleisessä tai yleishyödyllisessä

käytössä. Käyttötarkoituksen määrittelee verottaja. Veroprosentiksi voidaan määrätä myös 0,00 %.

Kiinteistöverolain muutoksen (30.10.2015/1291) mukaan, kuntien tulee viimeistään vuoden 2017 kiinteistöverotuksessa nostaa veroprosenttinsa vähintään uusille alarajoille. Lakimuutoksien perusteella kuntien kiinteistöverotulojen arvioidaan kasvavan vuodelle 2017 noin 75 miljoonalla eurolla.

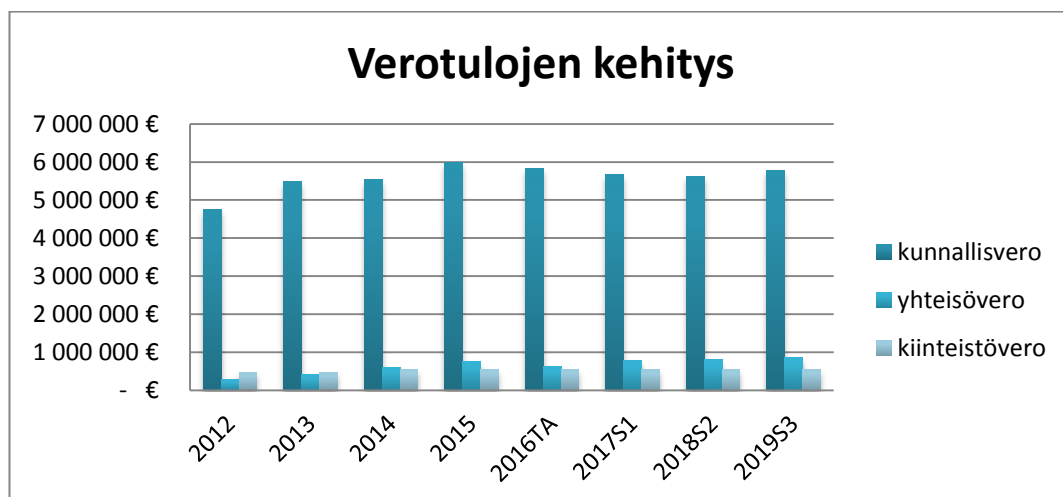
Korotuksia on suunnitteilla myös vuosien 2018 ja 2019 kiinteistöverotuksiin. Nämä korotukset on tarkoitus toteuttaa rakennusten ja maapohjien verotusarvojen päivittämistyön yhteydessä, joka käynnistyy vielä vuoden 2016 lopulla.

Koko maan painotetut keskimääräiset kiinteistöveroprosentit vuosina 2015 -2016 ovat:

	2015	2016
Yleinen kiinteistövero	0,99	1,00
Vakituinen asunto	0,46	0,47
Muu asuinrakennus	1,07	1,11

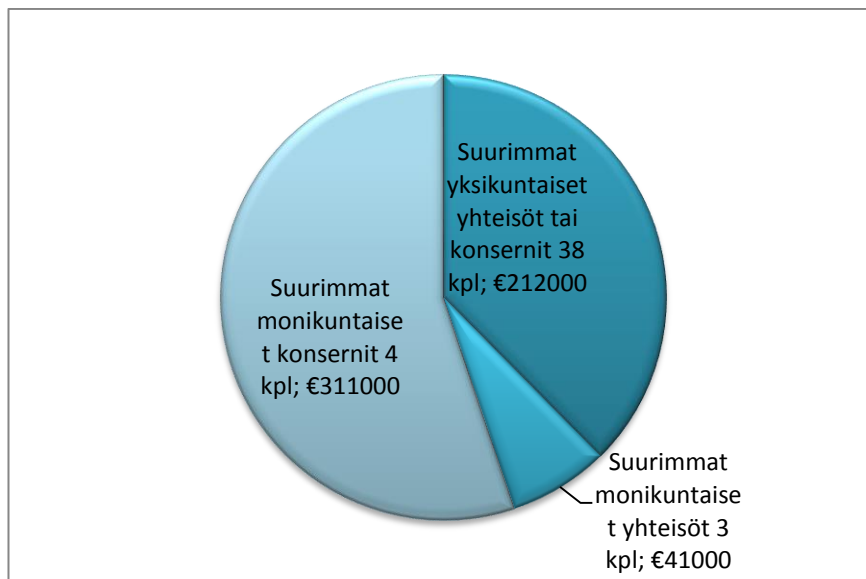
Juupajoen kunnalle on arvioitu saatavan talousarviovuonna verotuloja noin 6,9 miljoonaa euroa. Ennuste on muodostettu Kuntaliiton veroennustekehikon sekä kunnan oman arvion pohjalta. Kunnallisverotuottoa on talousarvioon vuodelle 2017 arvioitu noin 5,7 miljoonaa euroa. Yhteisöveroa arvioidaan kertyvän 0,8 milj. euroa ja kiinteistöveroa 0,5 milj. euroa.

Seuraavassa taulukossa on esitetty Juupajoen verotulojen kehitys vuosina 2012–2019.

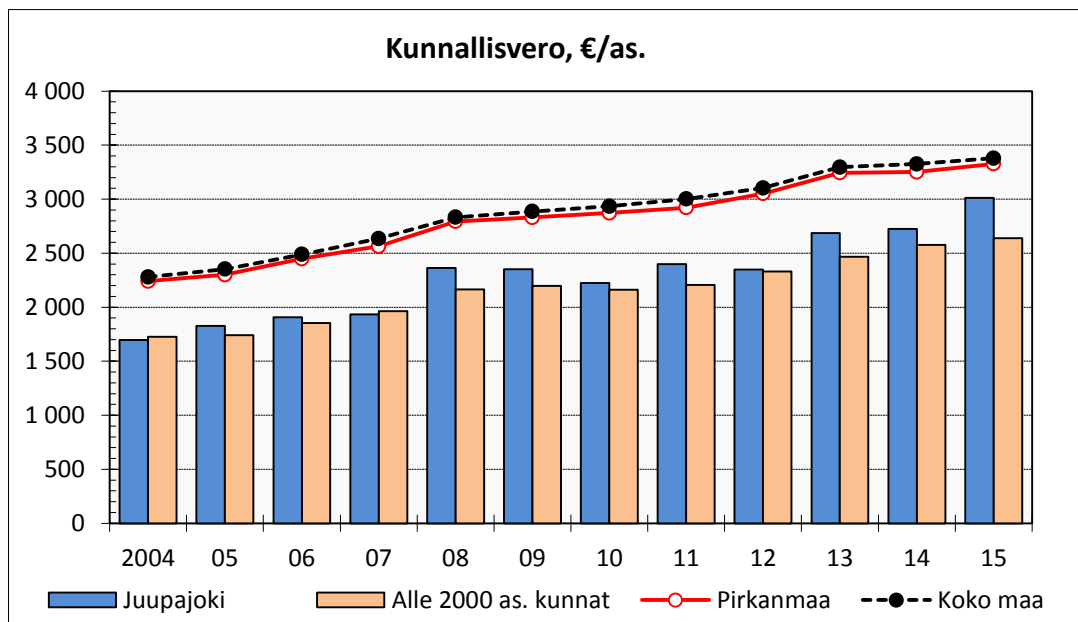

Yhteisöverojen kuntakohtainen jako-osuus muodostuu yritystoimintaerästä ja metsävero-osuudesta. Seuraavasta kaaviosta näkyy yritystoimintaerältään suurimmat yhteisöt Juupajoella (tiedot vuodelta 2015). Kuvioista näkee, että vaikka monikuntaisten konsernien lukumäärä on pieni (4 kpl), on niiden maksama osuus Juupajoen yhteisöverotuottoon merkittävä. Euromäärä ei kuviossa ole

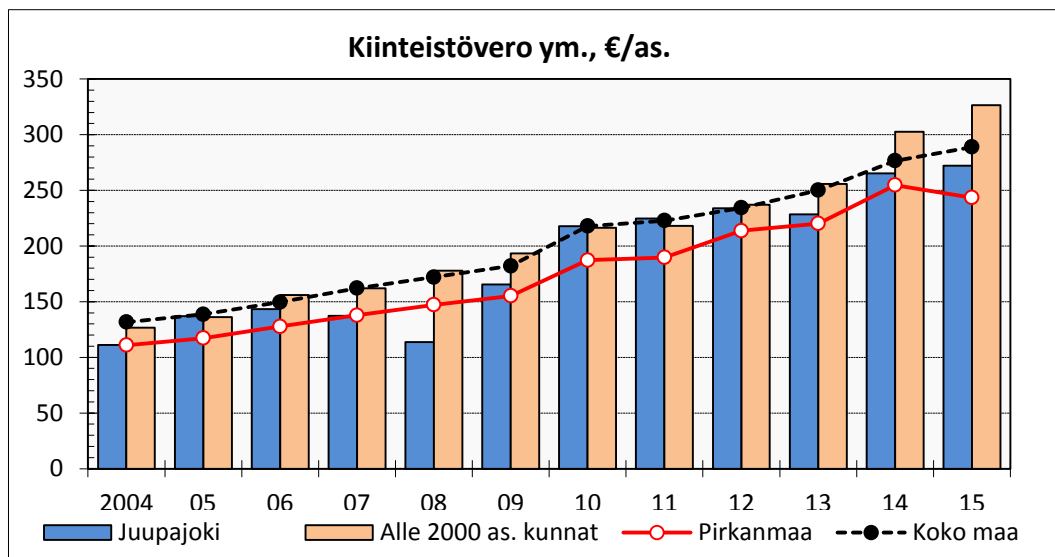
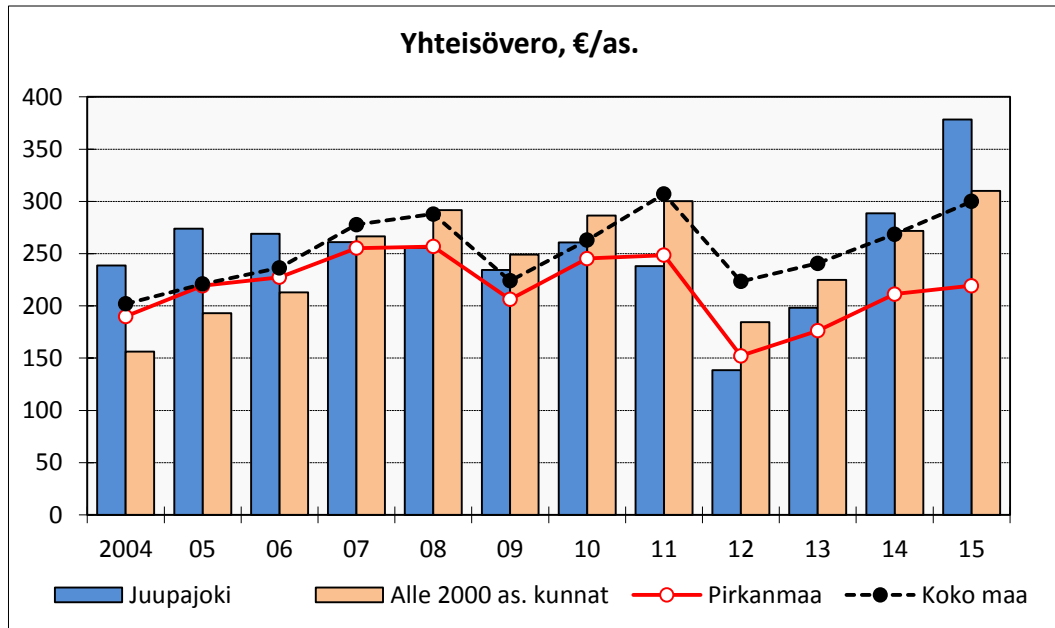
tilitettävä osuus yhteisöverosta, vaan jako-osuuden laskentaperusteena käytettävä euromäärä. Tämä antaa kuitenkin viitteitä yhteisöveron koostumuksesta Juupajoella.

Seuraavissa taulukoissa on esitetty eri verolajien kehitys Juupajoen kunnassa euroa/asukas verrattuna 2000 as kuntaryhmän, Pirkanmaan muiden kuntien ja marrer-Suomen kaikkien kuntien vastaaviin tietoihin (Lähde: Kuntaliitto/Tilastokeskus).

Taulukosta on nähtävissä, että Juupajoen kunnan kiinteistöverotuoton kehitys on jäämässä jälkeen erityisesti pienten kuntien vertailussa. Tarkoituksena on vuoden 2017 aikana käynnistää kiinteistöverotietojen pohjana olevien kiinteistötietojen selvittäminen. Tämä edellyttää rekisteritietojen ja muiden verotuksen perustana olevien tietojen tarkistamista. Lisäksi selvitys vaatii myös tietojen oikeellisuuden varmistamista itse kiinteistöillä. Selvitys edellyttää asiantuntijapalvelusten hankkimista ja mahdollisesti myös määräaikaisen henkilön palkkaamista (esim.rakennusalan opiskelija).

2.4.2 Valtionosuudet

Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa siten, että kansalaiset saavat tietyn tasoiset peruspalvelut asuinpaikastaan riippumatta. Tämä toteutetaan tasaamalla palvelujen järjestämisen kustannuseroja sekä kuntien välisiä tulopohjaeroja. Kunnan valtionosuus koostuu aina kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (1704/2009) sekä opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoimasta opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain (1705/2009) mukaisesta valtionosuusrahoituksesta.

Valtionosuuksien määrä muuttuu vuosittain sillä siihen vaikuttavat vuosittaiset automaattimuutokset esim. asukasmäärien, sairastavuus- ja verotustietojen muutokset sekä lakeihin perustuvat muutokset, kuten kustannustenjaon tarkistus vuosittain ja poliittisiin päätöksiin perustuvat muutokset, esim. valtionosuusleikkaukset ja muut päätökset, kuten valtionosuusjärjestelmän uudistaminen. Viimeisimmän valtionosuusuudistuksen vaikutukset ulottuvat vuoteen 2019 saakka, jolloin siirtymäkausi päättyy.

Vuodelle 2017 kuntien valtionosuusprosentti laskee 0,38 % eli 25,23 prosenttiin; vuonna 2016 25,61 %. Kunnan omarahoitusosuus on siten 74,77 prosenttia. Omarahoitusosuudet peruspalvelujen valtionosuudessa ovat 3.620 euroa/asukas ja opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudessa 260 eur/asukas.

Valtionosuuksiin vuodelle 2017 vaikuttavat seuraavat tekijät:

Veromenetysten kompensatio (mm. Kikyn vaikutus)	+395 milj. eur
Kiky –sopimuksesta aiheutuva valtionosuuden vähennys	-356 mij. euroa
Perustoimeentulotuen rahoituksen ja maksatuksen siirto Kelalle 2017 alusta (menot ja hallintomenojen säästö)	-331 milj. euroa - 31 milj. euroa
Eläketukiudistuksen rahoitus Lex Lindström	-15 milj. euroa
Valtionosuusleikkaukset (edellinen hallitus, kehysriihen lisäleikkaus)	-125 milj. euroa
Kuntien tehtävien ja velvoitteiden muutokset yhteensä	+10 milj. euroa
Hinnoissa otettu huomioon kuntien ja valtion välinen kustannustenjaon tarkistus ja sen valtionosuusvaikutus	+34 milj. euroa
Indeksikorotus vaikutus	-50 milj. euroa
Vuoden 2015 valtionosuusuudistuksen siirtymätasaus	+/-180 eur/as
Ammatillisen koulutuksen rahoitusosuuden aleneminen	-190 milj. euroa (-34,81 eur/as)

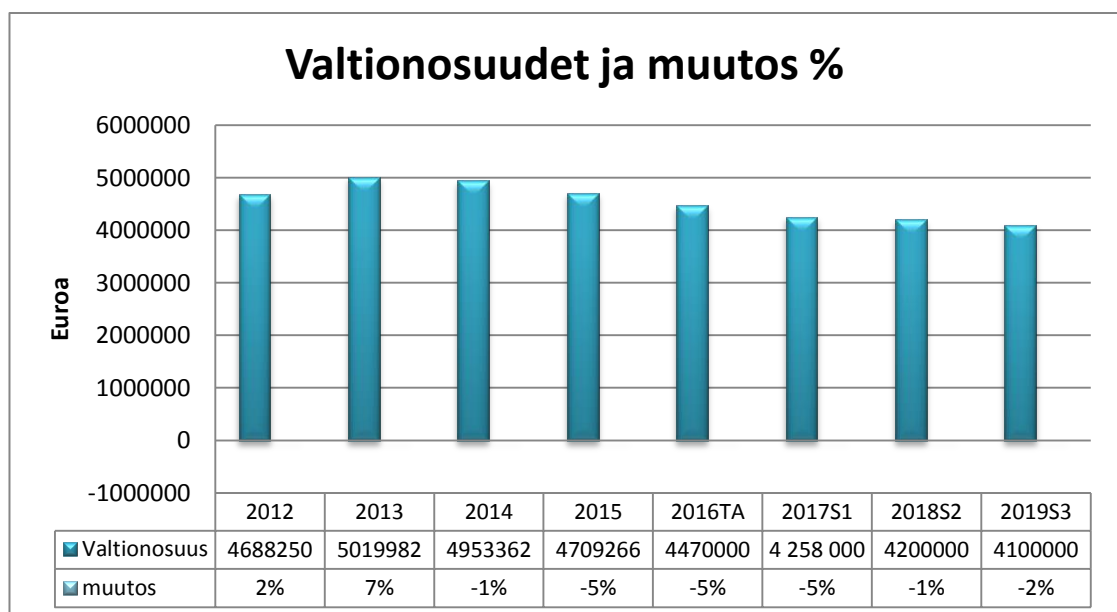
Vuonna 2017 valtionosuuksia on Juupajoelle arvioitu kertyvän 4 258 762 euroa (vuonna 2016 4.470.000) eli valtionosuudet vähenevät 4,7 %.

Valtionosuudet on taloussuunnitelmaan arvioitu Kuntaliiton ennusteen perusteella (viimeisin 9.11.2016). Valtionosuuspotista peruspalvelujen valtionosuuksien määrä on 4.743.304 euroa ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukainen valtionosuus on -484.542 euroa. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukainen valtionosuus on Juupajoelle kuten suurimmalle osalle kunnista negatiivinen asukaskohtaisesta rahoitusosuudesta johtuen.

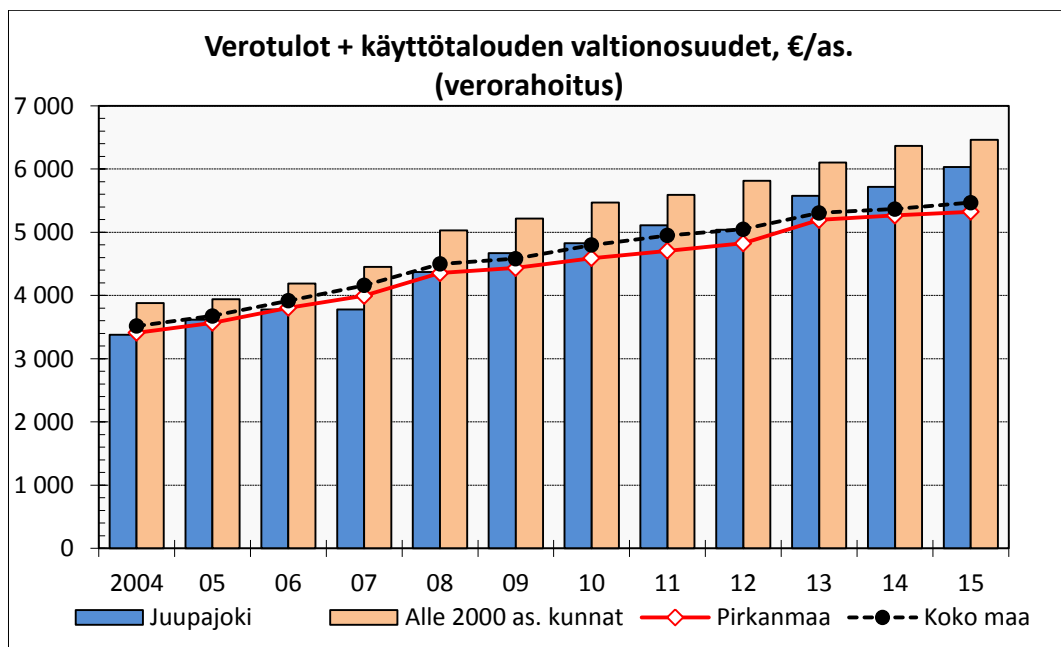
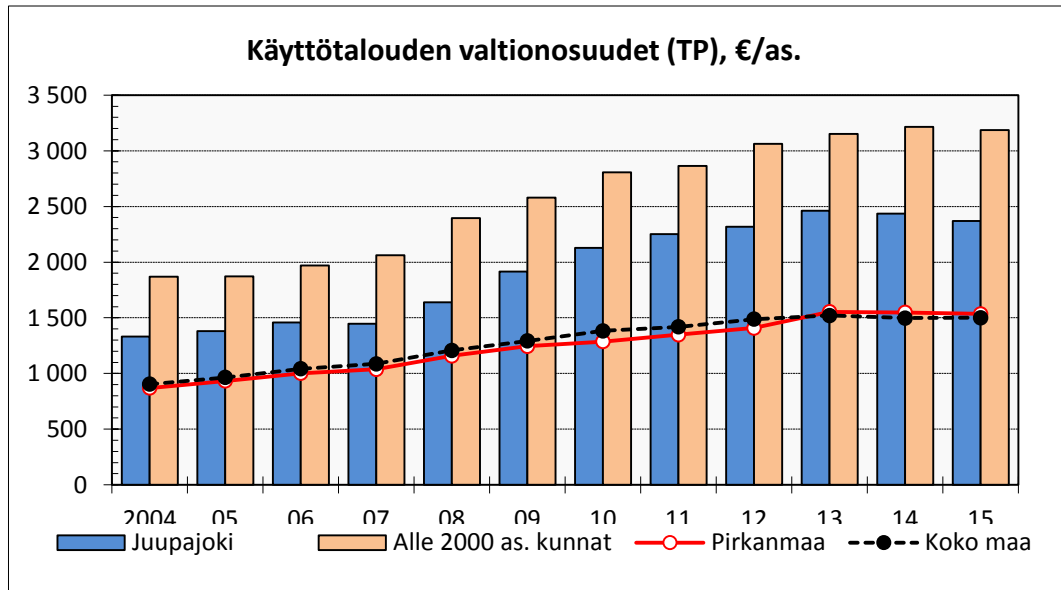
Valtionosuudet Juupajoella	TP 2015	TA 2016	TA 2017
Peruspalvelujen valtionosuus	5 282 724	5 043 000	4 743 000
Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuus	-573 458	-573 000	-484 000
Yhteensä	4 709 266	4 470 000	4 259 000

Valtionosuuksien määrän arvioiminen vuodelle 2019 on vaikeaa tulossa olevan maakuntauudistuksen vuoksi. Muutoinkin maakuntauudistuksen tarkemmat rahoitusvaikutukset kunnille ovat auki, koska uudistuksen pohjana olevaa lainsäädäntöä ei ole vielä hyväksytty. Edellä kohdassa ”Juupajoen kunnan yleinen ja taloudellinen tilanne” on Perlacon Oy:n arvio kunnan valtionosuuksien määrästä v. 2019 eteenpäin.

Valtionosuuksien kehitystä Juupajoella voi tarkastella seuraavasta kuviosta josta näkyy euromääräinen ja prosentuaalinen muutos edelliseen vuoteen verrattuna.

Alla olevissa taulukoissa näkyy Juupajoen kunnan käyttötalouden valtionosuuksien sekä koko verorahoituksen kehitys euroa/asukas vuosina 2004 - 2015 sekä vertailu alle 2000 as kuntaryhmään, Pirkanmaan (punainen viiva) ja manner-Suomen (musta viiva) muihin kuntiin. (Lähde: Kuntaliitto/Tilastokeskus).

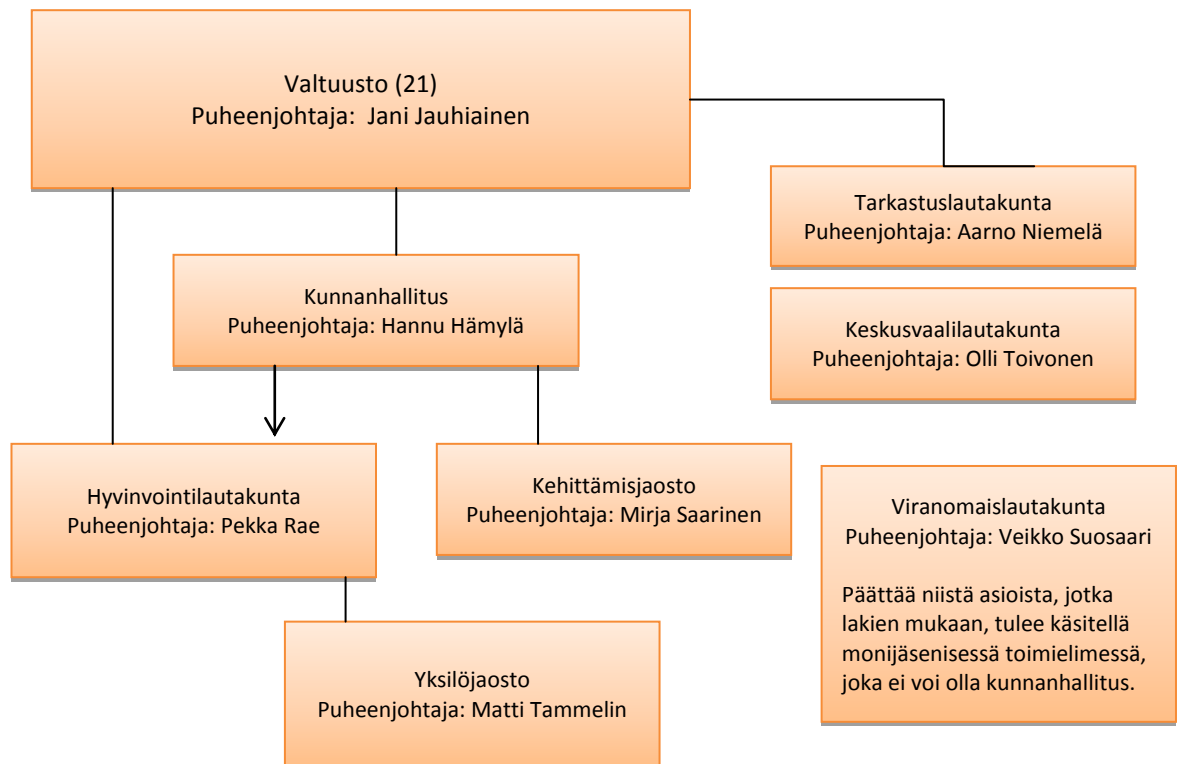

2.4.3 Juupajoen kunnan organisaatio

Juupajoen luottamushenkilöorganisaatio uudistettiin kuluvaan valtuustokauden alussa. Tuolloin teknisen lautakunnan tehtävät yhdistettiin kunnanhallitukselle ja sivistys- ja perusturva yhdistettiin yhdeksi hyvinvointilautakunnaksi.

Hyvinvointilautakunnan jäsenmäärää pudotettiin 9 jäsenestä 7 jäseneseen vuonna 2015, kun sosiaali- ja terveystoimi siirtyi yhteistoiminta-alueen järjestettäväksi. Tuolloin järjestämisvastuuseen tuli Mänttä-Vilppulan kaupunki ja yhteiseksi monijäseniseksi toimielimeksi sote-asioissa kaupungin peruspalvelulautakunta.

Kunnan hallinto-organisaatio on hyvin kevyt.

Organisaatiouudistus 1.6.2017

Keväällä 2016 käynnistettiin kunnassa luottamushenkilö- ja viranhaltijaorganisaation uudistaminen. Uudistustyössä mukana oli BDO Consulting yhtiöstä Jaakko Joensuu, Matti Rieki ja Jari Salomaa.

Uudistunut kuntalaki ohjaa kuntia pohtimaan toimintansa järjestämistä entistä strategisemmin. Kunnan tavoitteena on alueen elinvoimaisuus ja asukkaiden hyvinvointi. Tämä edellyttää toiminnalta pitkän aikavälin kestävyttä, jonka perustana on kunnan aikaansaannoskyky. Tuloksellinen toiminta edellyttää toimintatapaa, jossa kunnan asetetut toiminnan ja talouden tavoitteet toteuttavat kuntastrategiassa asetettuja tavoitteita. Aikaansaannoskyvyn voidaan ajatella muodostuvan toiminnan 1) vaikuttavuudesta, 2) laadusta sekä 3)

taloudellisuudesta ja tuottavuudesta. Jotta nämä kolme näkökulmaa voivat toteutua, täytyy ratkaista kuinka voimavaroja ja resursseja hallitaan ja kohdennetaan

Valmisteilla olevat rakenneuudistukset tulevat vaikuttamaan kuntien tehtävään ja rooliin merkittäväällä tavalla. Juupajoki on jo tehnyt palvelujen järjestämistapoja koskevia ratkaisuja mm. sote-ulkoistuksen muodossa. Juupajoen kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden tuottamisesta on tehty vuoteen 2018 ulottuva sopimus Pihlajalinnan kanssa, ja sen jälkeen Juupajoen sote-palveluiden tuottamisesta vastaa Mänttä-Vilppulan kunta. Tämä muutos on vaikuttanut Juupajoen organisaation rooliin ja tehtäviin. Sote-ulkoistuksen yhteydessä merkittävä osa Juupajoen kunnan henkilöstöstä siirtyi toisen organisaation palvelukseen, millä oli omat vaikutuksensa mm. talouden ja hallinnon tukipalveluiden kysyntään.

Vaikka sote-palveluiden tuottamis- ja järjestämisvastuu on siirtymässä muualle, on kunnille jäämässä edelleen vastuu hyvinvoinnin edistämisestä, mikä edellyttää toimintatapojen muuttamista entistä enemmän ennaltaehkäisevämpään ja koordinoivampaan ja suuntaan. Juupajoen kunnan organisaatio on hyvin kapea, ja siihen kohdistuu myös kuntaorganisaatioille tyypilliseen tapaan melko voimakasta eläköitymispainetta. Kapeassa organisaatiossa tehtävien ja resurssien tarkoituksenmukainen jakaminen ja kohdistaminen korostuu, jotta voidaan kestäväällä tavalla toteuttaa kuntastrategiassa asetettuja tavoitteita. Juupajoen sivistystoimessa toteutettiin keväällä 2016 osallistava kehittämisselvitys, jossa annettiin osaltaan suosituksia ja ehdotuksia opetustoimen uudelleenorganisoimisesta.

Nyt toteutetun uudistuksen tavoitteen on ollut löytää organisaatorakenne, joka vastaa kunnan roolia ja tehtäviä nykyistä paremmin. Toisaalta edellistä tukevana tavoitteena on ollut myös työnjaon mielekkyyden ja tarkoituksenmukaisuuden kehittäminen. Toimeksiannossa on tarkasteltu organisaatiota kolmesta näkökulmasta: 1) luottamushenkilöorganisaatio, 2) viranhaltijaorganisaatio ja 3) toimistohenkilökunta.

Uudistusprosessiin liittyen haastateltiin kunnan johtoryhmän jäsenet sekä johtavia luottamushenkilöitä. Kaiken kaikkiaan haastateltiin 10 henkilöä. Haastattelujen tavoitteena oli syventää näkemystä Juupajoen organisaation tilasta ja muutostarpeista.

Kesäkuussa toteutettiin työtehtävien kartoitus, jonka tavoitteena oli tuottaa lisätietoa toimisto-organisaation keskeisimmistä tehtäväalueista ja töiden jakautumisesta.

Toimeksiannon aikana toteutettiin yhteensä kolme työpajaa.

Aloitustilaisuuden yhteydessä 30.5 pohdittiin johtoryhmän ja kunnanhallituksen kanssa kunnan roolin ja tehtävien muutosta, ja kuntaorganisaation tulevaisuutta esimerkiksi sote-uudistuksen jälkeen. Ryhmätöissä pohdittiin Juupajoen kunnan roolia kolmen, kuntalakiinkin kirjatun tehtävän näkökulmasta: 1) elinvoima, 2) hyvinvointi ja 3) osallisuus ja demokratia.

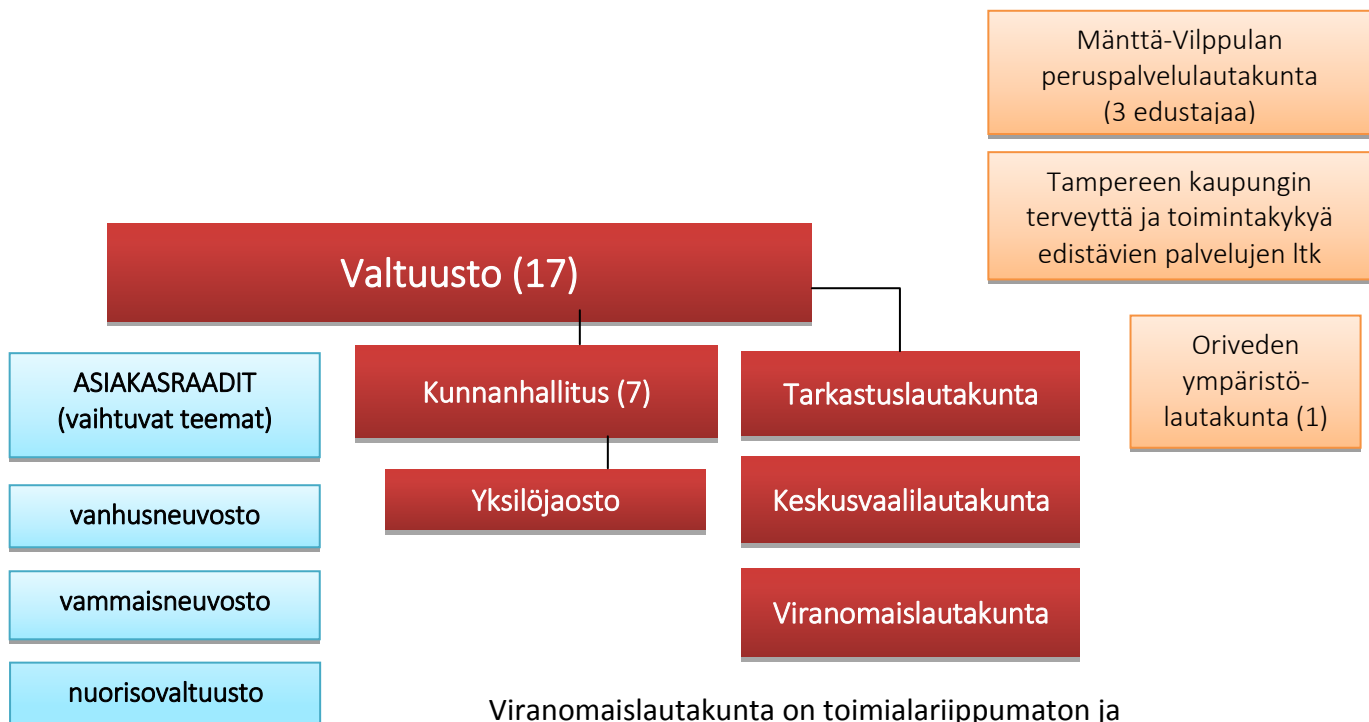
Elokuun alussa järjestettiin ensimmäinen varsinainen kehittämispäivä, johon osallistui kunnan henkilöstöstä johtoryhmä sekä viraston toimisto-organisaatioon kuuluvat henkilöt. Päivän aikana käytiin läpi toimeksiannon kuluessa tehtyjä havaintoja ja alustavia johtopäätöksiä. Henkilökunnalle esiteltiin myös ensimmäiset luonnokset uudesta organisaatiosta. Päivään kuului työpajaosuus, jossa pohdittiin organisaatiota kolmelta tasolta: 1) luottamushenkilöorganisaatio, 2) viranhaltijaorganisaatio, 3) toimisto-organisaatio.

Elokuun lopussa hankkeen tuloksia esiteltiin henkilöstölle sekä valtuustolle valtuustoseminaarissa, jossa pohdittiin vielä ryhmissä ehdotuksen riskejä ja mahdollisuuksia, osallistamisen keinoja sekä muita evästyksiä.

Erytystä huomiota uudistuksessa on kiinnitetty kuntakentän ajankohtaisiin muutoksiin, kuten uuteen kuntalakiin ja sote-uudistuksen linjauksiin.

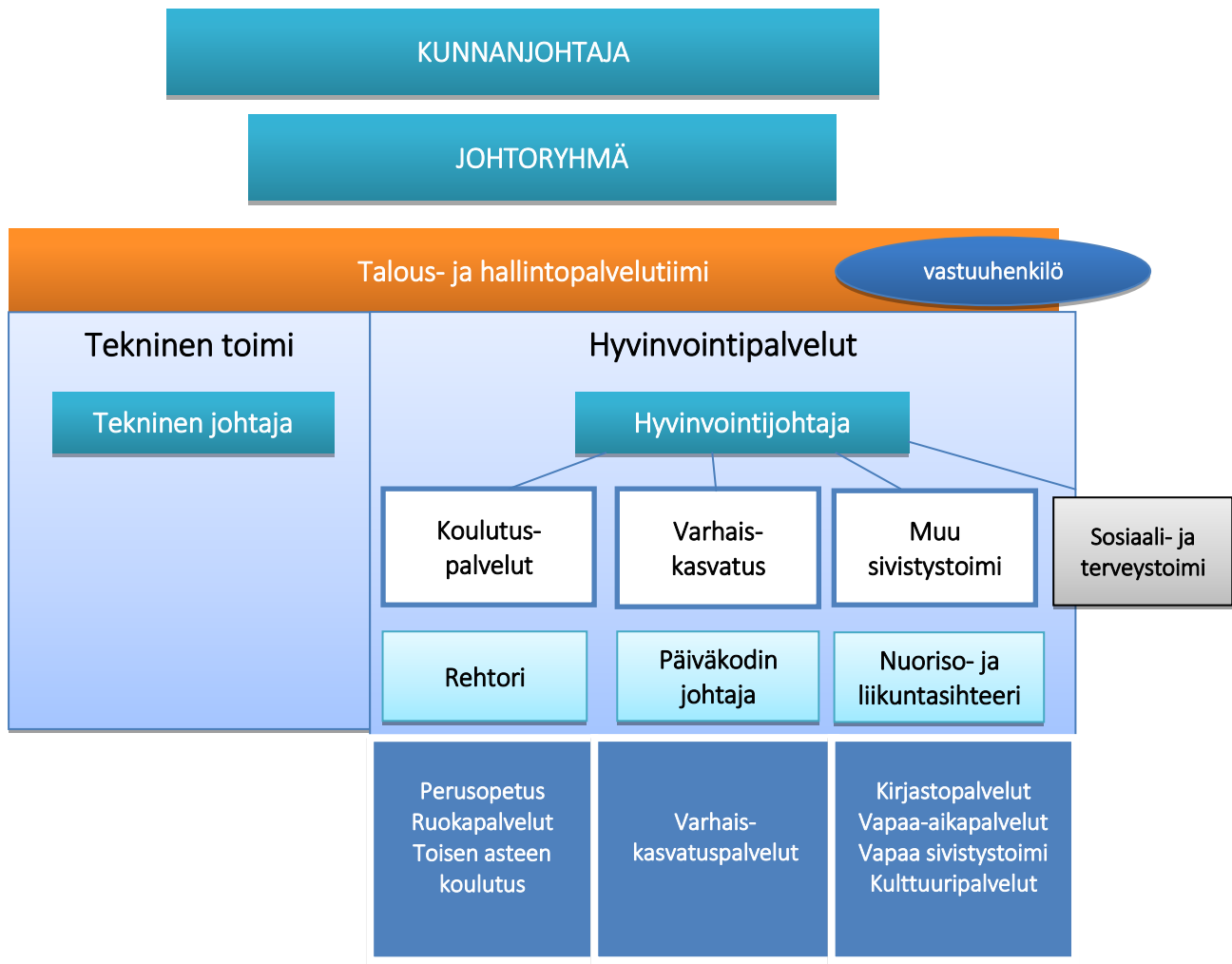
Em. prosessin kautta päädyttiin seuraavaan luottamushenkilö- ja viranhaltijaorganisaatioon, joka tulee voimaan 1.6.2017 eli uuden valtuustokauden alusta.

Luottamushenkilöorganisaatio 1.6.2017

Viranomaislautakunta on toimialariippumaton ja käsittelee ne asiat, jotka lainsäädännön mukaan tulee käsitellä monijäsenisessä toimielimessä, joka ei voi olla kunnanhallitus. Viranomaislautakunta toimii kunnan rakennusvalvontaviranomaisena. Lisäksi viranomaislautakunta toimii kunnan tielautakuntana.

Viranhaltijaorganisaatio 1.6.2017 alkaen

Organisaatiouudistuksen henkilömuutokset tullaan toteuttamaan sisäisin järjestelyin.

2.4.4 Konsernirakenne 2017

Kunnan konsernirakenne ei ole muuttunut vuodesta 2016.

Kunnan omistusosuus kuntayhtymissä:

- Pirkanmaan sairaanhoitopiiri 0,57 %
- Pirkanmaan liitto 0,52 %
- Sastamalan koulutuskuntayhtymä 1,1 %

Kunnan osuus osakkuusyhteisöissä:

- Juupajoen lämpö Oy 50 %
- Kiinteistö Oy Juupajoen Koskiportti 47,40 %

Kunnan tytäryhteisöt ja omistusosuudet:

- Koskitalot Oy 100 %
- Kiinteistö Oy Kirjakoski 100 %
- Kiinteistö Oy Kopsamon Linna 50,43 %
- Asuntohankintayhtiö Juupas Oy 100 %

3 Taloussuunnitelman tehtävät

Kuntalaki on uudistunut 1.1.2015 lukien. Uudistettu kuntalaki (410/2015) astui voimaan 1.5.2015 kuitenkin siten, että merkittävää osaa laista sovelletaan vasta 1.6.2017 lukien, jolloin uusi kuntavaalikausi alkaa. Käytännössä lain vaikutukset näkyvät pitkälti kuntien toiminnassa vasta ensi vuonna käynnistyvän uuden kunnallisvaalikauden alusta.

Uuden kuntalain 13 luvun 110 §:ssä on säädökset talousarviosta ja taloussuunnitelmasta. Lain mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuusto hyväksyy myös taloussuunnitelman kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarvio ja -suunnitelma laaditaan siten, että se toteuttaa kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

Kuntalain mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. Jos kunta ei ole kattanut taseeseen kertynyttä alijäämää säädetyssä määräajassa, voidaan käynnistää lain 118 §:ssä säädetty erityisen vaikeassa asemassa olevan kunnan arviointimenettely.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota

Huomiota uudistuneessa kuntalaissa on kiinnitetty mm. kunnan talouden kestävyden turvaamiseen ja pitkän aikavälin vastuunkannon korostamiseen. Muun muassa alijäämän kattamisvelvollisuutta koskevaa sääntelyä on tiukennettu, kriisikuntamenettelyä koskevaa sääntelyä on uudistettu ja alijäämän kattamisvelvollisuus on ulotettu kuntayhtymiin.

Taloussuunnittelu- ja kirjanpitojärjestelmän tavoitteena on:

- korostaa valtuuston päätösvaltaa toiminnan ja talouden suunnittelussa kytkeä talousarvio pitkän aikavälin taloussuunnitteluun,
- osoittaa keinot kokonaistalouden tasapainottamiseksi,
- sitoa toiminta ja talous yhteen,
- antaa oikea kuva kunnan taloudesta,

- osoittaa kunnan taloudellinen tuloksen muodostuminen sekä rahoitustarpeen kattamiskeinot ja
- parantaa vertailtavuutta muihin talousyksikköihin.

Kunnan talousarviolla ja taloussuunnitelmalla on kolme päätehtävää:

1. asetetaan palvelutoimintaa ja investointihankkeita koskevat tavoitteet.
2. talousarvioon ja taloussuunnitelmaan budjetoidaan menoja ja tuloja koskevat arviot eri tehtäville ja hankkeille. Talousarviovuoden osalta arviot ovat sitovia määrärahoja ja tuloarvioita.
3. talousarviossa ja taloussuunnitelmassa osoitetaan, miten varsinainen toiminta ja investoinnit rahoitetaan.

Talousarvion ja taloussuunnitelman rakenne palvelee mainittuja kolmea tehtävää, palvelutoimintaa ja investointihankkeita koskevien tavoitteiden asettamista sekä niiden edellyttämien menojen ja tulojen budjetointia käyttötalous- ja investointiosassa. Toiminnan ja investointien pääomarahoitusta ja siihen liittyvät korvaukset osoitetaan tuloslaskelmaosassa ja rahoitusosassa.

Talouden tasapainon tärkein arviointikriteeri on *vuosikate*. Vuosikate ilmoittaa rahoitusyli jäämän sen jälkeen, kun käyttötalouden nettomenot ja rahoituksen nettomenot on rahoitettu. Vuosikate on se tulo-rahoituksen määrä, joka on käytettävissä investointeihin. Talous on tasapainossa jos vuosikatteella voidaan rahoittaa investointien nettomenot.

Kuntaliitto on määritellyt seuraavat kriteerit tulorahoituksen riittävyyden eli vuosikatteen tason arvioinnille:

1. Vahva talous. Vuosikate riittää investointien nettomenon ja lainojen lyhennysten rahoittamiseen.
2. Tasapainossa oleva talous. Vuosikate riittää lainojen lyhennysten ja suunnitelman mukaisten poistojen eli korvausinvestointien rahoittamiseen.
3. Hyväksyttävän alarajalla oleva talous. Vuosikate on yhtä suuri kuin suunnitelman mukaiset poistot eli vuosikate riittää korvausinvestointien, mutta ei kokonaan lainojen lyhennysten rahoittamiseen.
4. Heikkenevä talous. Vuosikate on positiivinen, mutta tilikauden tulos poistojen jälkeen negatiivinen. Tällöin vuosikatteella ei pystytä rahoittamaan suunnitelman mukaisia poistoja kokonaan eikä lainojen lyhennyksiä ollenkaan.
5. Kriisitalous. Vuosikate on negatiivinen, jolloin käyttö- ja rahoitusmenojen rahoittamiseen joudutaan ottamaan vierasta pääomaa.

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely

Uuden kuntalain 13 luvun 118 §:ssä on määrittely erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelystä.

Kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkailleen lainsäädännön edellyttämät palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi, jos vähintään toinen seuraavista edellytyksistä täyttyy:

- 1) kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää laissa säädettyssä määräajassa.
- 2) jos asukasta kohti laskettu kertynyt alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa, tai kunnan rahoituksen riittävyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet seuraavat raja-arvot:
  - kuntakonsernin vuosikate on ilman kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 30 §:n mukaan myönnettyä harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta negatiivinen,
  - kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroveroprosentti,
  - asukasta kohti laskettu kuntakonsernin lainamäärä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainamäärän vähintään 50 prosentilla sekä
  - kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen on vähintään 50 prosenttia.

3.1 Talousarvion sitovuus, täytäntöönpano ja seuranta

Kunnanvaltuusto määrää, miten talousarvio ja sen perustelut sitovat kunnanhallitusta ja muita kunnan toimielimiä ja viranhaltijoita. Käyttötalousoosassa valtuusto myöntää toimielimille määrärahat ja asettaa toiminnalliset tavoitteet vastuualueittain. Käyttötalousoosa on kunnanhallitusta ja lautakuntaa sitova valtuuston vahvistamalla tulosaluetasolla.

Sosiaali- ja terveystoimen osalta vuonna 2017 sitova erä on koko sosiaali- ja terveystoimen nettomenot yhteensä. Sosiaali- ja terveystoimen Järjestämisvastuu siirtyi yhteistoiminta-alueen muodostamisen myötä vuoden 2015 alussa Mänttä-Vilppulan kaupungille. Palvelujen tuottajana jatkaa hankintasopimuksen perusteella vielä vuoden 2017 Pihlajalinna Oy.

Talousarvio ei ole vertailukelpoinen yhteistoiminta-alueen muodostamisen johdosta vuosien 2014 ja 2015 välillä, koska vuodesta 2015 lähtien sosiaali- ja terveystoimen menot ja tulot ovat kirjautuneet pääosin vastuukunnan tilinpitoon. Juupajoen kunnan tilinpidossa ovat maksuosuudet isäntäkunnalle (asiakaspalvelujen ostot) sekä sote-palvelutuotannossa käytettävien kiinteistöjen kustannukset, ruokapalvelut, eläkemaksut, yms.

Talousarvio ei ole suoraan vertailukelpoinen vuosien 2016 ja 2017 välillä johtuen vuoden 2017 alusta tehdystä osastokarttamuutoksesta. Muutos perustuu 1.6.2017 voimaan tulevaan organisaatiouudistukseen.

Kunnan vesilaitos on eriytetty kunnan tilinpidosta vesihuoltolain säädösten mukaisesti 1.1.2016 lähtien.

Talousarvioon varattua määrärahaa ei saa ylittää ilman valtuuston hyväksyntää. Talousarvion toimintamenot käsittävät sekä ulkoiset että sisäiset menot. Määrärahat ovat talousarviossa bruttomääräisiä. Samoin tulosalueittain toimintatulot ovat sitovia ja niiden kertyminen on kyseisen vastuualueen vastuulla. Tavoitteet ovat tässä talousarviossa perusteluluonteisia. Talousarvioon on liitetty lista toiminnan tili- ja vastuuvollisista viranhaltijoista. Investoinnit ovat sitovia hankkeittain.

Talousarvion toteutumisen seuranta tehdään kunnanhallitukselle kolme kertaa vuodessa 30.4., 30.6. ja 30.9. tilanteiden mukaan. Kunnanhallitukselle ja valtuustolle raportoidaan merkittävistä poikkeamista tavoitteiden toteutumisessa tai määrärahojen käytössä sekä esitetään poikkeamisen syyt. Valtuusto voi hyväksyä talousarviovuoden aikana muutoksia talousarvioon. Muutostarpeista tulee tehdä perusteltu esitys kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle välittömästi, kun on arvioitavissa kustannusten kokoaminen yli varatun määrärahan tai poikkeama hyväksytyistä tavoitteista, eikä ylitystä voida kattaa toimintaa muuttamalla.

Laskujen hyväksyjä on vastuussa laskun oikeellisuudesta, tavaran saannista, palvelun ostamisesta ja määrärahan riittävydestä. Tavaroiden ja palvelujen hankintarajat (määrärahojen puitteissa) ovat seuraavat:

- Kirjaston johtaja ja liikunta- ja nuorisosihteeri voivat päättää enintään 5.000 eur hankinnoista määrärahojen puitteissa ja talousarvio-ohjeiden mukaisesti
- Rehtori ja päiväkodin johtaja voivat päättää enintään 20.000 eur hankinnoista,
- vastuualue-esimies (kunnanjohtaja, sivistystoimenjohtaja/hyvinvointijohtaja, tekninen johtaja) voi päättää enintään 50.000 eur hankinnoista ja
- toimielin päättää yli 50.000 eur hankinnoista.

Hankintapäätöksistä on tehtävä asianmukaiset viranhaltija-/toimielinpäätökset perusteluineen ja valitusosoituksineen.

Uuden Kuntalain myötä kunnan taloudenpitoon tullut merkittävin muutos on se, että vuodesta 2017 lähtien kriisikuntamenettely perustuu kunnan taseen kertyneen alijäämän lisäksi myös kuntakonserneja koskeviin tietoihin. Kuntalain 118 §:n mukaan arviointimenettely voidaan käynnistää kuntakonsernin taseen kertyneen alijäämän tai muiden rahoituksen riittävyttä ja vakavaraisuutta kuvaavien kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnuslukujen perusteella. Kuntalain mukaan vuodesta 2015 lähtien kunnan taseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien ilman mahdollisuutta taloussuunnitelmassa lykätä alijäämän kattamista myöhempään ajankohtaan.

Tämän johdosta talousarviovuoden aikana on tarpeen seurata aikaisempaa aktiivisemmin myös kuntakonsernin yhtiöiden talouden tilaa. Kunnanhallitukselle tehtäviin raportointeihin (30.4., 30.6. ja 30.9. tilanteiden mukaan) lisätään vuodesta 2017 lähtien myös konserniyhtiöiden taloustilanneraportit. Lisäksi kuntakonserniyhtiöiden hallintoon nimettyjen kunnan edustajien tulee raportoida kunnanhallitukselle yhtiöiden toiminnasta ja taloudesta säännönmukaisesti vähintään neljä kertaa vuodessa sekä aina, kun yhtiöiden toiminnassa tai taloudessa tapahtuu merkittäviä muutoksia.

JUUPAJOEN KUNNAN TALOUSARVIO 2017 JA TALOUSSUUNNITELMA 2018 – 2019

* Luvut sisältävät sisäiset erät.

	TP 2015	TA 2016	TA 2017	MUUTOS %	TS2 2018	TS3 2019
Toimintatuotot	1 883 790	1 788 430	1 960 170	9,6	1 923 670	1 768 450
Toimintakulut	-12 635 790	-12 703 420	-12 727 390	0,2	-12 813 230	-12 932 280
Toimintakate	-10 752 000	-10 914 990	-10 767 220	-1,4	-10 889 560	-11 163 830
Verotulot	7 280 490	7 005 000	6 980 000	-0,4	6 969 000	7 160 000
Valtionosuudet	4 709 260	4 470 000	4 258 000	-4,7	4 200 000	4 100 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-24 860	-72 000	-62 000	-13,9	-62 000	-62 000
Vuosikate	1 262 610	488 010	408 780	-16,2	217 440	34 170
Poistot	-474 540	-485 300	-488 240	0,6	-488 240	-488 240
Tilikauden tulos	780 930	2 710	-79 460	-3 032,1	-270 800	-454 070
Poistoeron muutos	10 570	10 500	10 500		10 500	10 500
Tilikauden yli/alijäämä	791 500	13 210	-68 960	-622,0	-260 300	-443 570

Käyttötalousosa

4 Hallintopalvelut

Vastuualueen esimies: kunnanjohtaja Pirkko Lindström

Hallintopalveluiden kokonaisuuteen kuuluvat kunnan demokratiapalvelut, keskitetyt tukipalvelut sekä kunnan elinvoiman kehittämistoiminnot ja kuntakonsernin toiminnot.

4.1 Konsernihallinto

Tulosalueen esimies: kunnanjohtaja Pirkko Lindström

Konsernihallinnon tulosalue sisältää kunnanvaltuuston, hallinnon, tarkastustoimen, hallintotoimen, elinkeinotoimen ja työllisyyspalvelujen tulosityksiköt.

HALLINTOPALVELUT	2015	TA 2016	TA 2017	muutos-%	TS2 2018 tuh.	TS3 2019 tuh.
Tulos						
Kulut	-718 133,84	-847 300	-866 130	+2,22	-818	-802
Poistot	-25 629,52	-24 500	-1 200	-95,10	-1	-1
Tuotot	58 415,09	58 400	105 600	+ 80,82	69	56
Netto	-659 718,75	-788 900	-760 530	-3,60	-749	-746

Kunnanvaltuusto

Kuntalain mukaan valtuusto käyttää kunnan ylintä päätösvaltaa. Tässä ominaisuudessa se päättää toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä hallinnon järjestämisestä kunnan toiminta-ajatuksen ja strategian pohjalta. Tulosalueen menot pitävät sisällään valtuuston kokouspalkkiot, koulutuskulut, ansionmenetyks- ja matkakorvaukset, seminaarikulut sekä muut luottamushenkilöiden toimintaan liittyvät kulut.

Keväällä 2017 järjestetään kunnallisvaalit ja uusi valtuusto aloittaa toimikautensa 1.6.2017. Syksyllä 2016 hyväksytyn organisaatiolinjauksen ja päätöksen mukaan Juupajoen valtuustoon valitaan 17 valtuutettua nykyisen 21 sijaan. Kesään ja alkusyksyyn ajoittuvat valtuuston järjestäytyminen, toimielimien valinta sekä luottamushenkilöiden perehdytys ja koulutus.

Valtuusto päätti syyskuussa myös viranhaltijaorganisaation linjaukset. Uudistukset ja kuntalain muutokset huomioivat kunnan hallintosäännön uudistustyö on valmisteltava alkuvuonna 2017. Uusi kuntalaki on tullut voimaan 1.1.2015, mutta useita säännöksiä sovelletaan vasta 1.6.2017 lukien, jolloin uusi valtuustokausi alkaa. Siihen saakka noudatetaan vastaavia vuoden 1995 kuntalain säädöksiä.

Suoritteet ja tunnusluvut	TP 2015	TA 2016	TA 2017
Valtuuston kokoukset	5	5	5
käsitellyjä asioita	24	40	40
Hallituksen kokoukset	15	12	12
käsitellyjä asioita	1169	200	200
Tarkastuslautakunnan kokoukset	2	2	2
Keskusvaalilautakunnan kokoukset	2	.	2
Tilojen lukumäärä	81	89	81
Jaettuja maataloustukia	2,0	2,1 milj. eur	2,1 milj. eur
Hallinnon henkilökunta 31.12.	5	5	5

Toiminnalliset tavoitteet ja seuranta 2017-2019

Tavoite	Tavoitetaso/toimenpiteet
Ylä-Pirkanmaan kuntien yhteistyön lisääminen	<ul style="list-style-type: none"> - yhteiset kunnanhallitusten kokoontumiset säännöllisesti - konkreettiset uudet yhteistyötoimet palvelutuotannossa - yhteinen edunvalvonta
Uuden organisaatorakenteen sisäänajo	<ul style="list-style-type: none"> - uusi hallintosääntö
Juupajoen kunnan asemointi osana uutta Pirkanmaan maakunta	<ul style="list-style-type: none"> - maakuntahallinnon valmistelutyöhön osallistuminen - kunnan ja Ylä-Pirkanmaan edunvalvonta

Hallinto

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudesta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallitus valvoo kunnan etua, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa. Kunnanhallituksen talousarvio sisältää hallituksen sekä toimikuntien ja neuvottelukuntien jäsenten kokouspalkkiot, kunnanjohtajan, ja hallintosihteerin (15 %) palkkakuluja, velkaneuvonnan kuntaosuuden sekä yleishallinnon avustuspäärahat.

Valtuusto hyväksyi syyskuussa 2016 kunnan uuden organisaation linjaukset, jonka mukaan kuntaan perustetaan talous- ja hallintopalvelujen tiimi 1.6.2017. Uudelle kokonaisuudelle nimetään vastuuhenkilö. Tavoitteena on, että toimistohenkilöstön tehtäväkuvat uudistetaan yhteistyössä henkilökunnan kanssa siten, että henkilöstön tehtäväkuorma on tasapuolinen ja kohtuullinen, varahenkilöjärjestelmä välttämättömien tehtävien osalta kunnossa, henkilöstön omat vahvuusalueet tulevat huomioituksi ja että kunnan ko. palvelukokonaisuus tulee hoidetuksi tehokkaasti ja joustavasti.

Tulosityksikköön sisältyvät myös pakolliset määrärahat mm. kunnan verotuskustannukset verohallinnolle, oikeusaputoimen kustannukset, kunnan

jäsenmaksut (SPR ja Kokemäenjoen vesiensuojeluyhdistys), Tampereen Kesäyliopisto, vanhustenkotiyhdistys), löytöeläinten hoitokorvaukset ja kuntaosuudet Kuntaliitolle, Kunnalliselle työmarkkinalaitokselle sekä Pirkanmaan liitolle.

Hallinnon määrärahoihin sisältyvät myös kaavoituskustannukset. Kunnan toimesta talousarviovuodelle ei ole tiedossa kaavoitushankkeita.

Suunnittelumäärärahoilla tullaan toteuttamaan erilaisia selvityksiä ja hankkimaan tarvittavia mm. oikeudellisia asiantuntijapalveluja.

Ylä-Pirkamaan kuntien kesken on viime vuosina tiivistetty yhteistyötä toteuttamalla mm. yhteisiä koulutuksia ja seminaareja. Myös yhteistä edunvalvontaa on tehty mm. henkilöjunaliikenteen säilyttämiseksi. Yhteistyötä tullaan jatkamaan mm. kunnanhallitusten tulevaisuusseminaareilla, joissa ajankohtaisten alustusten pohjalta käydään keskustelua ja informoidaan koko seutukuntaa kunnissa meneillään olevista hankkeista yms. Uutta yhteistyötä on tarkoitus selvittää talousarviovuoden aikana kuntien palvelualueiden mm. teknisen toimen ja rakennusvalvonnan osalta. Yhteistyöllä voitaisiin parantaa asiakaspalvelua (sijaistukset), turvata palvelujen jatkuvuus sekä hoitaa teknisen toimen päivystystilanteet.

Vaalit

Vaalien järjestäminen kuuluu kunnan tehtäviin. Vuonna 2018 järjestetään presidentinvaalit sekä mahdollisesti myös uudet suorat maakuntavaalit. Vuonna 2019 ovat vuorossa eduskunta- ja europarlamenttivaalit.

Tarkastustoimi

Hallinnon ja talouden tarkastamista varten kunnassa on valtuuston nimeämä tarkastuslautakunta. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet valtuuston päättämällä tavalla ja onko sisäinen valvonta riittävää sekä tutkia tilinpäätöksen sisältämän tiedon oikeellisuus ja riittävyys. Tilintarkastuspalvelut on hankittu BDO Audiator Oy:ltä. Myös sisäisen tarkastuksen järjestämiseen on varauduttu.

Hallintotoimi

Kunnan hallintotoimen tehtävänä on tuottaa kunnan toimielimille ja kuntaorganisaatiolle keskitettyjä hallinto- ja toimistopalveluja sekä kuntalaisille ja muille tahoille yleisiä neuvontapalveluja.

Tulosityksikön toimintaan kuuluu myös työnantajan ja työntekijän välinen yhteistoiminta, työterveyshuolto ja tyky-toiminta. Kunnan työsuojelupäällikkönä

toimii tekninen johtaja Pekka Maasilta. Kunnan yhteistoiminta- ja työsuojelutoimielin on yhdistetty vuoden 2014 alusta.

Yhteistyötoimikunnan kokoonpano on seuraava:

- kunnanhallituksen edustajat:
hallituksen puheenjohtaja Hannu Hämylä ja
kunnanhallituksen jäsen Tarja-Riitta Koskinen
- työsuojeluvaltuutettu Seija Murtomäki
- JHL:n edustaja Katri Sikiö,
- Jytyn edustaja Mervi Korhonen ja
- Akavan edustaja Niko Oksa.
- kunnanjohtaja Pirkko Lindström
- työsuojelupäällikkö Pekka Maasilta

Kunnan työntekijöiden työterveyspalvelut hankitaan Dextra Oy:ltä. Työterveyshuollon sopimus uusittiin keväällä 2014 ja työterveyshuollon toimintaohjelma päivitetään vuosittain.

Kunnanhallitus on hyväksynyt 2014 seuraavat henkilöstötoimen ohjeet:

- varhaisen tuen malli
- epäasiallisen kohtelun vastainen toimintaohjelma ja
- päihteiden vastainen ohjelma.

Syksyllä 2016 on toteutettu henkilökunnalle tasa-arvokysely ja laadittu yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma.

Kunnassa toimii myös sisäilmatyöryhmä. Sen tehtävänä on ottaa käsiteltäväkseen työpaikkojen pitkäkestoiset kosteusvauriot tai tapaukset, joissa on epäily sisäilmasta johtuvasta terveyshaitasta, pyrkiä ehkäisemään sisäilmaongelmia ennalta, selvittää ongelmien aiheuttajat sekä esittää näkemystensä perusteella muotoutuneet vaihtoehdot aisasta päättävälle taholle. Ryhmään kuuluvat tekninen johtaja, kiinteistötoimen edustaja, työsuojeluvaltuutettu ja työterveyshuollon edustaja. Lisäksi ryhmään kutsutaan aina kohdetyöpaikan esimies ja henkilöstön edustaja.

Kunnanhallituksen elokuussa 2013 tekemän päätöksen mukaan työntekijöille suositellaan savuttomuutta.

	TP 2015	TA 2016	TA 2017
Yhteistyötoimikunnan kokoukset	4	4	4
Eläkkeelle siirtyvät	-	1	1
Sairauspoissaolot keskim. %	5,8	5,6	5,6
Kunnan koko henkilöstö (vakinaiset) 31.12.	55	55	55

Työterveyshuollon toimesta toteutettiin kunnan koko henkilöstölle työhyvinvointikysely marraskuussa 2014. Kunnanhallituksen linjauksen mukaan

kysely toteutetaan jatkossa kolmen vuoden välein eli seuraavan kerran talousarviovuonna 2017. Kunnassa toimii myös tyky-tiimi, joka järjestää henkilökunnalle asiantuntijaluentoja sekä tyky-tapahtumia ja –tempauksia. Tyky-tiimissä on edustajat kustakin työpisteestä.

Suoritteet ja tunnusluvut

Juupajoen kunnan vakituudessa työsuhhteessa olevien työntekijöiden ja viranhaltijoiden määrä vuosina 2008 - 2016 ja ennuste vuodelle 2017.

Vastuualue	2017	2015 - 2016	2014	2013	2012	2011	2010
Hallinto	5	4	5	5	5	5	5
Perusturva			1	47	51	50	61
Sivistys	45	46	46	31	30	31	32
Tekninen	5	5	5	5	5	5	5
Henkilöstön määrä	55	55	57	88	91	91	103

Kunnan työntekijämäärä pienentyi huomattavasti vuonna 2014 toteutetun sote-palvelujen kokonaisulkoistuksen myötä. Myös vuoden 2015 alusta käynnistynyt yhteistoiminta-alue Mänttä-Vilppulan kanssa vähensi kunnasta muutaman henkilön, jotka siirtyivät kaupungin palveluksen.

Varhaiskasvatuksen henkilöstö siirtyi vuoden 2014 alusta perusturvasta sivistystoimeen.

Toiminnalliset tavoitteet ja seuranta 2017 - Toimenpiteet 2019	
Hallintotoimen uudistamisen käytännön toteuttaminen	1) Muodostetaan kunnan hallinto- ja talouspalvelujen tiimi 2) Meidän työt 3) kunnanviraston tehtäväprosessien uudistaminen ml. henkilöstön tehtäväkokonaisuudet

Elinkeinotoimi

Elinkeinotoimen tulosityksikköön sisältyy mm. elinkeinotoimi ja hankeyhteistyö, joukko- ja palveluliikenne sekä maataloushallinto. Maataloushallinnon osalta Juupajoki kuuluu yhteistoiminta-alueeseen, jossa isäntäkuntana on Orivesi. Muut yt -alueen kunnat ovat Tampere, Pälkäne ja Kangasala. Koko yt -alueella on 800 maatilaa, joista Juupajoella 81. Maataloussihteeri-toimistosihteerin työpanosta myydään ½ em. yhteistoiminta-alueelle.

Joukkoliikenteen järjestäminen on uudistumassa vuonna 2009 voimaan tulleen joukkoliikennelain johdosta. Laki perustuu EU:n joukkoliikennettä koskevaan palvelusopimusasetukseen. Laissa on annettu viranomaisille velvoite

joukkoliikenteen palvelutason määrittelyyn, alueelliseen suunnitteluun sekä yhteistyöhön kuntien ja maakuntien liittojen kanssa.

Laissa on määritelty Suomen joukkoliikenteen toimivaltaiset viranomaiset. Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta toimii joukkoliikennelain mukaisena viranomaisena Kangasalan, Lempäälän, Nokian, Oriveden, Pirkkalan, Tampereen, Vesilahden ja Ylöjärven kuntien muodostamalla alueella harjoitettavan joukkoliikenteen osalta. Muiden Pirkanmaan kuntien osalta toimivaltainen viranomainen on Ely -keskus. Ennen lain voimaantuloa solmitut siirtymäajan liikennöintisopimukset ovat voimassa linjaliikenneluvan voimassaoloajan päättymiseen asti, kuitenkin enintään 12/2019 asti. Ely-keskuksen toiminta ml. joukkoliikenteen järjestämistehtävät ovat siirtymässä 1.1.2019 maakuntien hoidettaviksi.

Vuonna 2012 hyväksyttiin Tampereen kaupunkiseudun lähijunaliikenteen kehittämisselvitys. Valtion säästötoimenpiteenä LVM ilmoitti syyskuussa 2015, että Keuruu-Tampere kiskobussiyhteys lopetetaan 27.3.2016. Yhteysvuoron säilymiseksi tehtiin paljon edunvalvonta toimenpiteitä yhteistyössä Mänttä-Vilppulan, Oriveden ja Tampereen kaupunkien sekä Pirkanmaan liiton kanssa. LVM päätti jatkaa velvoiteliikenteenä po. yhteysväliä supistetuilla vuoroilla. Lisäksi kunnat hankkivat lisävuoroja mm. viikonloppuihin. LVM:n syksyllä 2016 tekemän päätöksen mukaan yhteysvälin henkilöjunaliikenne palaa joulukuussa 2016 ennen supistuksia olleeseen tilanteeseen eli 3 vuoropariin päivässä. Päätös koskee vuotta 2017.

Juupajoki ja Mänttä-Vilppula osallistuivat keväällä 2016 valmistuneeseen Tampereen kaupunkiseudun lähijunaliikenteen kehittämisselvitykseen, jonka toteutti konsulttiryhmittymä VR Track/Strafica/YYOptima. Selvitys sisältää mm. Tampere-Vilppula-Mänttä lähijunaliikenteen tarkastelun sekä Mäntän aseman alustavan suunnitelman ja palvelutason määrittelyn. Työ liittyy kiinteästi Tampereen kaupunkiseudun lähijunaliikenteen kehittämiseen. Työssä on muodostettu kehittämisen etenemispolku vuoteen 2025.

Kunnan tilaamien kuljetusten (perusturva, koulumatkat, asiointiliikenne) uusi sopimuskausi alkoi 1.1.2015 lukien. Sopimuskausi ulottuu vuoden 2017 loppuun ja hankintaa liittyy lisäksi 2 vuoden optio. Opetustoimen rakenteellisen muutosesityksen perusteella koulukuljetusreitit tullaan muodostamaan uudelleen seuraavalle sopimuskaudelle.

Elinkeinotoimen tehtävänä on turvata ja kehittää elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä paikkakunnalla. Toiminnalla ylläpidetään ja kehitetään paikkakunnan yritysten kilpailukykyä sekä edesautetaan uuden yritystoiminnan syntymistä. Käytännön tehtävinä on mm. antaa konkreettista yrittäjäneuvontapalvelua, edistää yritys yhteistyötä, välittää alueen yrityksille tarkoituksenmukaista asiantuntijapalvelua sekä toteuttaa elinkeinoelämää kehittäviä hankkeita.

Pirkanmaan TE-toimiston aloitteesta on syksyllä 2015 käynnistetty alueellisten työllisyys- ja elinkeinotyöryhmien toiminta. Juupajoen kunta kuuluu Ylä-

Pirkanmaan kuntien kanssa yhteiseen ryhmään. Alueellisen työllisyys- ja elinkeinoryhmän tehtävänä on mm. yhteisen alueellisen työllisyys- ja elinkeinosuunnitelman laatiminen, missä määritellään käytännön tasolla, miten ryhmään kuuluvien eri tahojen toimintaa ohjaavat strategiat jalkautetaan yhteisen tekemisen tasolle parantamaan seudun työllisyyttä. Ryhmään kuuluu edustus kustakin kunnasta (Virrat, Mänttä-Vilppula, Ruovesi, Juupajoki), seudun oppilaitosten edustus (Sasky, Tredu, Tamk), paikallisten yrittäjäjärjestöjen edustajat, Poko ry, MW-kehitys Oy ja TE-keskuksen edustajat. Ryhmä kokoontuu vuosittain n. 4 kertaa ja puheenjohtajana toimii kukin kuntajohtaja vuoden kerrallaan. Vuoden 2017 puheenjohtajakuntana toimii Virtain kaupunki.

Juupajoen kunnan elinkeinotoimen yhteistyötaho on ollut Ylä-Pirkanmaan seutuyhdistys ry, jonka toiminta päättyi vuoden 2012 lopussa. Seutukuntaan kuuluivat Juupajoen lisäksi Virrat, Ruovesi ja Mänttä-Vilppula. Seutuyhteistyö siirtyi vuoden 2013 alusta MW -kehitys Oy:n hoidettavaksi kuntien kanssa laaditun sopimuksen perusteella. Sopimuksen mukaiset yhteistyön osa-alueet ovat seudullinen matkailu-, alue- ja elinkeinokehittäminen. MW- kehityksen tehtävänä on mm. toteuttaa aluekehittämishankkeita seutukunnan edellytysten parantamiseksi. Lisäksi Juupajoen kunta on hankkinut MW –kehitys Oy:ltä aloittavien yrittäjien neuvontapalvelut. Kuntamarkkinointi on myös osa elinkeinotoimen kehittämistä.

Kuntien rooli alueen elinvoiman kehittäjänä ja ylläpitäjänä vahvistuu, kun sote siirtyy maakuntien vastuulle 2019. Yksi kuntien kärkitehtävistä on kehittää elinkeinopolitiikkaa ja vahvistaa yritys ympäristön toimivuutta ja vetovoimatekijöitä. Alueen hyvinvointi edellyttää työpaikkoja ja terve kuntatalous veronmaksukykyisiä yrityksiä ja yksityisiä kansalaisia. Näihin haasteisiin vastaaminen edellyttää uusien yhteisten toimintamuotojen ja -mallien kehittämistä. Yksin toimiessaan kuntien resurssit ovat hyvin rajalliset ja haasteisiin vastaamiseksi tarvitaankin kuntien välistä yhteistyötä.

Keväällä 2016 käynnistyi Juupajoen kylät kartalle –hanke, jossa Juupajoen eri kylien merkittäviä kohteita hyödynnetään nykyistä paremmin ja tuodaan niitä matkailijoidenkin tietoisuuteen. Juupajoen eri kylissä on useita historiallisesti ja maisemallisesti merkittäviä kohteita kuten Juupajoen rotko tehdasalueineen, Kopsamo-Salokunnan valtakunnallisesti merkittävä kulttuurimaisema-alue, Lylyn suojeltu rautatieasema miljöineen sekä Kallenaution Kestikievari. Lisäksi paikkakunnalla on luontoliikuntaan hyvin soveltuvia kohteita kuten Kopsamo-Purnu –melontareitti ja moottorikelkkareitti Juupavaaran kautta Himoksen matkailukeskukseen.

Hankkeen tavoitteena on lisätä ja syventää tietämystä Juupajoen eri kylien paikallishistoriallisesti ja maisemallisesti arvokkaista paikoista, laatia osalle kohteita kunnostussuunnitelmat sekä koota olemassa olevaa tietoa laajemmin hyödynnettäväksi. Hanke on valmisteltu yhteistyössä paikkakunnan yhdistystoimijoiden kanssa.

Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 36.000 euroa, josta kunnan suora rahoitusosuus on 7.200 euroa. Hanke jatkuu vuonna 2017, jolloin toteutetaan kylien maisemakävelyt sekä info-taulujen uudistamissuunnitelmat.

Kehittämishankkeen perusteella on tarkoitus hakea investointihankkeita mm. Rotkon –reitit kunnostussuunnitelmien toteuttamiseen.

Syksyllä 2016 käynnistyi Juupajoen laajakaistan suunnitteluhanke. Hankkeen tavoitteena on laatia valokuituverkkosuunnitelma koko kunnan alueelle, kattaen yhteisöt, yritykset, kotitaloudet sekä vapaa-ajan kiinteistöt. Suunnitelmassa selvitetään toteutettavat hankekokonaisuudet ja niiden aikataulut sekä vaihtoehtoinen tekninen toteutusmalli niihin liittyntäpisteisiin, joihin ei ole teknistaloudellisesti tarkoituksenmukaista toteuttaa kuituverkon liityntää.

Suunnittelun lopputuotoksena on rakentamisen kustannusarvio, valokuituverkkosuunnitelma ja työkuvat dokumentoituna koko kunnan osalta kaikkiin em. kiinteistöihin sekä tarvittavat lupa-asiakirjat. Tavoitteena on suunnittelun perusteella selvittää markkinaehtoisesti rakentuvat alueet ja valmistautua mahdollisiin tuleviin tukirahoituksiin.

Hankkeen lopputuotosta voidaan hyödyntää koko kunnan osalta yhdyskuntarakentamisen yhteisrakentamisen ja kaavoituksen tukena. Suunnittelu toteutetaan Viestintäviraston ohjeita noudattaen open access -periaatteella.

Hanke toteutetaan yhteistyössä Akaan, Vesilahden ja Urjalan kuntien kanssa. Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 50.000, johon on saatu myönteinen Leader -rahoituspäätös siten, että kunnan suorarahitusosuus on 10.000 euroa. Suunnitelmat laatii kilpailutuksen perusteella valittu Orbion Consulting Oy.

Tulosalueen määrärahoihin on lisäksi varattu kunnan osuus yhteisistä seudullisista elinkeinohankkeista ja yhteistyö MW –kehityksen kanssa, kuntaosuus Poko ry:lle (4,5 eur/as), joululahjamessejen toteuttaminen (nettokust. n. 3.500 eur), osuus Oriveden seudun matkailulehteen ja kunnan tuki Korkeakosken pankkiautomaatin kustannuksiin (n. 5.500 eur).

Muita toteutettavia laajemman alueen elinkeinojen kehittämishankkeita, joissa Juupajoen kunta on mukana ja joiden rahoitus on talousarviossa, ovat Matkalla Suomen sydämessä, Pirkanmaan matkailun markkinointihanke, ja Suunta –hanke. Talousarviovuoden aikana voi tulla myös muita seudullisia tai maakunnallisia, joihin osallistutaan erillisillä päätöksillä.

Tavoite (2016-2018)	Toimenpiteet
Aktiivinen toiminta Juupajoen elinkeinoelämän kehittämiseksi	<ul style="list-style-type: none"> - Yritysneuvoja paikalla Juupajoella vähintään yhtenä päivänä kk (muulloin Mäntässä) - Yrittäjien aamukahvit 1 kert/kk, ajankohtaiset alustajat - Juupajoen yrittäjien aktivoiminen hyödyntämään meneillään olevia hankkeita ja muita rahoituskanavia - Yrityskäynnit kunnanjohtajan toimesta (vähintään 2 yritystä/kk) - yhteistyön lisääminen MW-kehityksen kanssa, asiantuntemuksen hyödyntäminen
Juupajoki –tietoisuuden lisääminen ja aktiivinen markkinointi	<ul style="list-style-type: none"> - messuosallistuminen Asta –messut - aktiivinen viestintä - sosiaalisen median kanavien hyödyntäminen - mediakontaktit
Tehdaskiinteistön herätys	<ul style="list-style-type: none"> - yhteistyö Luhta-Kiinteistöt Oy:n kanssa - selvitystyö ja viestintämateriaali - uusien kontaktien etsintä
Kehittämishankkeiden tavoitteiden saavuttaminen	<ul style="list-style-type: none"> - Juupajoen yhdistysten ja kuntalaisten aktivointi mukaan toimintaan - toimenpiteiden toteuttaminen suunnitelmien mukaisesti - tehokas viestintä

Työllisyyspalvelut

Tulosityksikön tehtävänä on työllisyystoimenpiteiden suunnittelu ja toteuttaminen Mänttä-Vilppulan, kunnan eri yksiköiden, työvoimaviranomaisten ja muiden toimijoiden kanssa. Lisäksi tulosalueelle on varattu määräraha koululaisten kesätyöllistämistä varten.

Laki työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta tuli voimaan vuoden 2015 alusta. Työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun (TYP) tavoitteena on edistää työttömien työllistymistä tarjoamalla heille heidän palvelutarpeensa mukaisia julkisia työvoimapalveluja sekä sosiaali- terveys- ja kuntoutuspalveluja (laista). Työvoiman palvelukeskuksessa moniammatillisen asiakaspalvelun keinoin edistetään yhdessä asiakkaan kanssa hänen työllistymismahdollisuuksiansa. Palvelussa yhdistyvät kunnan sosiaalityön ja terveydenhuollon sekä työhallinnon ja Kelan asiantuntemus.

Monialainen yhteispalvelu toimii verkostoyhteistyömallilla, jolla on yhteisiä toimipisteitä. Yhteispalvelu järjestetään alueellisesti siten, että Pirkanmaalla toimii neljä eri TYP-verkostoa. Juupajoki kuuluu Ylä-Pirkanmaan TYP-organisaatioon.

TYP-verkostolla on TE-toimiston nimeämät johtoryhmät. Kunnat nimeävät johtoryhmän puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä monialaisen yhteispalvelun johtajan (oto-tehtävä), joka vastaa siitä, että toimintamallissa olevat tahot järjestävät yhteispalvelun johtoryhmän asettamissa puitteissa.

Johtoryhmän tehtävänä on toimipisteistä ja henkilöstön määrästä sopiminen, tuotettavista palveluista ja määrärahojen suuntaamisesta sopiminen, toiminnan tavoitteista sopiminen sekä toiminnan seuranta ja arviointi. Ylä-Pirkanmaan TYP-alueen johtajana toimii Mänttä-Vilppulan kaupungilta Vuokko Hjelt. Toiminta on käynnistynyt vuoden 2016 alusta.

Toiminnalliset tavoitteet ja seuranta 2017 - 2019	Toimenpiteet
Kunnan pitkäaikaistyöttömien aktivointitoimenpiteiden tehostaminen	- käytänteiden tehostaminen kunnan, Pihlajalinnan ja Mänttä-Vilppulan kanssa siten, että aktivointiasteet nousevat
Kaikki kunnan 16-17 -vuotiaat nuoret saavat kesätyöjakson	- Kaikille halukkaille koululaisille (16 - 17) tarjotaan 2 viikon työjakso kunnan tai sote-kumppanin työpisteissä

5 Hyvinvointipalvelut

Vastuualueen esimies: sivistystoimenjohtaja Lea Nurminen
hyvinvointijohtaja 1.6.2017 alkaen

HYVINVOINTIPALVELUT	TP 2015	TA 2016	TA 2017	muutos-%	TS2 2018 tuh.	TS3 2019 tuh.
Tulos						
Kulut	-10 802 340	-10 726 090	-10 707 730	-0,17	-10 842	-10 976
Poistot	-820	0	-5 000		-5	-5
Tuotot	655 526	563 590	543 980	-3,48	544	542
Netto	-10 146 815	-10 162 500	-10 163 750	0,01	-10 298	-10 434

Syksyllä 2016 valtuusto on hyväksynyt kunnalle uuden organisaatorakenteen, joka tulee voimaan uuden valtuustokauden alusta 1.6.2017. Talousarvion rakenne poikkeaa sen vuoksi aikaisemmasta. Talousarvion luettavuutta haittaa luonnollisesti se, että alkuvuoden kunta toimii vanhan organisaation mukaan ja kesäkuusta lukien uuden rakenteen perusteella.

Hyvinvointitoimeen sisältyvät kunnan koulutuspalvelut, varhaiskasvatus, vapaa-aikatoimi sekä sosiaali- ja terveystoimi.

Kesäkuun alusta kunnan kaikki hyvinvointipalvelut on koottu saman vastuualueen alaisuuteen, jota johtaa hyvinvointijohtaja. Talousarviossa hyvinvointitoimen hallinnon kohtaan on varattu määräraha koulukeskuksen toimistosihteerin palkkukseen entiseen tapaan ja uutena hyvinvointijohtajan palkan osuutta loppuvuoden osalta.

5.1 Hyvinvointitoimi

Tulosalueen esimies: kunnanjohtaja Pirkko Lindström
sivistystoimenjohtaja Lea Nurminen
hyvinvointijohtaja 1.6.2017 alkaen

HYVINVOINTITOIMI	TP 2015	TA 2016	TA 2017	muutos-%	TS2 2018 tuh.	TS3 2019 tuh.
Tulos						
Kulut	-49 537,51	-64 160	-67 120	4,61	-67	-67
Poistot	0,00	0	0			
Tuotot	34,94	0	0			
Netto	-49 502,57	-64 160	-67 120	4,61	-67	-67

Hyvinvointitoimi sisältää hyvinvointipalveluiden hallinnon. Hallinnon tehtävänä on tuottaa hyvinvointitoimen tarvitsemat toimistotehtävät. Hallinnon menoihin kuuluvat myös lautakunnan kokouskulut ja muita yleisiä hallintomenoja. Hallinnon talousarvioon on sisällytetty lisäksi toisen asteen koulutukseen liittyvät eläkevakuutusmaksut sekä sivistystoimen osuus varhaiseläkemaksuista (varhe),

Starsoftin ohjelmien (MultiPrimus, Wilma, Kurre) ylläpitokustannukset ja toisen asteen koulutuksen opiskelijahuolto- lain mukaisten palveluiden kustannukset.

5.2 Sosiaali- ja terveystoimi

Tulosalueen esimies: kunnanjohtaja Pirkko Lindström
hyvinvointijohtaja 1.6.2017 alkaen

SOSIAALI-JA TERVEYSTOIMI	TP 2015	TA 2016	TA 2017	muutos-%	TS2 2018 tuh.	TS3 2019 tuh.
Tulos						
Kulut	-6 931 128	-7 040 130	-7 066 550	0,38	-7 202	-7 340
Poistot						
Tuotot	105	11 500				
Netto	-6 931 023	-7 028 630	-7 066 550	0,54	-7 202	-7 340

Sosiaali- ja terveydenhuollon tavoitteena on tukea ja ylläpitää yksilöiden ja perheiden hyvinvointia ja itsenäistä toimintakykyä. Sosiaali- ja terveydenhuollon vastuualue käsittää sosiaali- ja terveystoimien hallinnon, sote-kiinteistöt sekä yhteistoiminta-alueen kautta järjestetyt sote-palvelut. Lisäksi kokonaisuuteen kuuluvat eläinlääkintä- ja ympäristöterveydenhuollon palvelut.

Perusterveydenhuollon palvelut järjestettiin vuodesta 2011 alkaen Juupajoki-Orivesi-Pälkäne-Kangasalan yhteistoiminta-alueella Kangasalan toimiessa isäntäkuntana. Kehitysvammaisten avohuollon erityispalvelut järjestettiin yhteistoiminta-alueella 1.1.2009 alkaen. Yhteistoiminta-alueen toiminta päättyi 31.12.2013 Kangasalan kunnan irtisanottua yhteistoimintasopimuksen.

Juupajoen kunnanvaltuusto päätti 23.9.2013, että yhteistoiminta-alueen sopimuksen päättyessä sosiaali- ja terveystoimien järjestämistä vastuu siirtyy Juupajoen kunnalle ja että sosiaali- ja terveystoimien tuottaminen kokonaisluokitetaan siten, että Pihlajalinna Oy tuottaa sosiaali- ja terveystoimien 1.1. - 31.12.2014 välisen ajan viranomaistehtäviä ja ympäristöterveydenhuoltoa lukuun ottamatta.

Palvelutoiminta Pihlajalinna Oy:n toimesta käynnistyi vuoden 2014 alusta lukien. Helmikuussa 2014 Markkinaoikeus kumosi suorahankintapäätöksen Attendo Oy:n valitettua päätöksestä. Markkinaoikeus asetti kunnalle lisäksi 100.000 euron uhkasakon ostopalvelutoiminnan kilpailuttamisen velvoitteeksi. Markkinaoikeuden päätöksen jälkeen välittömästi ryhdyttiin valmistelemaan kilpailutustoimia siten, että tarjousten jättöaika oli jo kesäkuussa. Ainoana tarjouksen jätti Pihlajalinna Oy:n ryhmittymä. Kunnanvaltuusto päätti kokouksessaan 30.6.2014 hyväksyä ryhmittymän tarjouksen varsinaiselle sopimuskaudelle 1.9. - 31.12.2014.

Orivesi-Juupajoki kuntaliitosselvitys päättyi Juupajoen kunnanvaltuuston 7.4.2014 tekemään päätökseen jatkaa itsenäisenä kuntana. Tämän päätöksen seurauksena

kunnan yhteistyösuunnaksi valittiin Ylä-Pirkanmaa ja käynnistettiin yhteistyöneuvottelut sote-yhteistoiminta-alueesta Mänttä-Vilppulan kanssa.

Neuvottelujen tuloksena Juupajoen ja Mänttä-Vilppulan valtuustot päättivät kokouksissaan 30.6.2014 muodostaa sosiaali- ja terveystoimen yhteistoiminta-alueen 1.1.2015 lukien siten, että palveluiden järjestämistä vastuu on Mänttä-Vilppulan kaupungilla. Yhteistoiminta-alueen myötä Juupajoen kunnan koko sosiaali- ja terveystoimen hallinto siirtyi vuoden 2015 alusta Mänttä-Vilppulan kaupungille.

Juupajoen kunnanvaltuusto päätti 13.10.2014, että kunnan sosiaali- ja terveyspalvelut tuotetaan vuosina 2015 - 2016 ryhmittymän Pihlajalinna Oy/Mäntänvuoren Terveys Oy/Dextra Oy toimesta hyödyntäen näin kilpailutuksen ensimmäinen optiokausi. Optiokauden käyttämiseen oli Mänttä-Vilppulan kaupungin hyväksyntä. Palvelujen tuottamista koskeva hankintasopimus siirrettiin 1.1.2015 lukien vastuukunnan Mänttä-Vilppula hoidettavaksi. Nettokustannusten nousu on optiokaudella 2 % vuodessa.

Hankintasopimuksen toisen optiokauden (vuosi 2017) käyttämisestä päätti Mänttä-Vilppulan kaupunki tammikuussa 2015.

Sosiaali- ja terveydenhuollon hallinto siirtyi 1.1.2015 Mänttä-Vilppulan kaupungille ja yhteistoiminta-alueen yhteiseksi hallinnoksi.

Sosiaali- ja terveystoimen henkilöstön palvelussuhteet siirtyvät liikkeenluovutuksella Mänttä-Vilppulan kaupungille samasta ajankohdasta. Virkavastuulla hoidettavien tehtävien osalta henkilöstö jäi kaupungin palvelukseen. Muun henkilöstön osalta toteutettiin edelleen siirto palvelujen tuottajalle.

Yhteistoiminta-alueelle perustettiin sopijakuntien yhteinen toimielin peruspalvelulautakunta, joka on 7 jäseninen (4 Mänttä-Vilppula + 3 Juupajoki). Lautakunta kuuluu Mänttä-Vilppulan hallinto-organisaatioon. Sopijakuntien kuntajohtajilla ja hallitusten puheenjohtajilla on lautakunnan kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus. Peruspalvelulautakunnalla on lisäksi yksilöjaosto, joka päättää yksilöasioiden muutoksenhauista ja muista sille määrätyistä tehtävistä. Jaostossa on 3 jäsentä (2 Mänttä-Vilppula + 1 Juupajoki).

Hallinnon järjestämisessä noudatetaan vastuukuntana toimivan Mänttä-Vilppulan kaupunginvaltuuston hyväksymää hallintosääntöä ja sen nojalla annettuja muita määräyksiä ja ohjeita. Mänttä-Vilppulan kaupungin hallintosäännössä määritellään peruspalvelulautakunnan, yksilöjaoston sekä vastuukunnan viranhaltijoiden tehtävät, toimivalta, asioiden esittely ja toimintatavat. Ennen hallintosäännön hyväksymistä siitä pyydetään sopimuksen mukaisesti sosiaali- ja terveystoimen osalta Juupajoen kunnan lausunto.

Juupajoella perittävistä asiakasmaksuista päättää yhteinen peruspalvelulautakunta. Mänttä-Vilppula vastaa koko yhteistoiminta-alueen taloushallinnosta palveluntuottajan kanssa tehdyn sopimuksen ja erikseen

sovittavan työnjaon mukaisesti. Vastuukunta laskuttaa Juupajoen kuntaa sovitun kokonaishinnan mukaisesti tasaerin kuukausittain etukäteen.

Mikäli toiminnassa syntyy esim. kertaluonteisia, palvelusopimukseen liittymättömiä menoja, ne kohdistetaan sopijakunnille ensisijaisesti aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. Mikäli em. menot koskevat koko yhteistoiminta-aluetta eivätkä ole aiheuttamisperusteella kohdistettavissa, ne kohdistetaan sopijakunnille asukasluvun mukaisessa suhteessa. Yhteistoiminta-aluetta koskevista investoinneista sopijaosapuolet neuvottelevat ennen investointipäätösten tekemistä.

Yksityisen palveluntuottajan kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti kunnassa toimii kunnan ja palveluntuottaja Pihlajalinna Terveys Oy:n yhteinen ohjausryhmä. Ohjausryhmään kuuluivat Juupajoen kunnan edustajina kunnanhallituksen jäsen Anne Markkula (varajäsen hallituksen puheenjohtaja Hannu Hämylä), kunnanjohtaja ja perusturvajohtaja. Pihlajalinna Terveys Oy:n edustajina toimivat hallintopäällikkö Juha-Matti Sihvonen, palvelujohtaja Sisko Tiirinen ja palvelupäällikkö Taija Heletoja.

Ohjausryhmän tehtävänä on sopimuksen toteutumisen ohjaus ja valvonta. Yhteistoiminta-alueen isäntäkunta Mänttä-Vilppulan kanssa on sovittu, että Juupajoen oma ohjausryhmä jatkaa toimintaansa ja sitä täydennetään kaupungin edustajalla, joka on hallintojohtaja Saara Rauhala.

Ohjausryhmä käsittelee kaikkia sopimuksen toteutumiseen liittyviä kysymyksiä kuitenkin ainakin seuraavat asiat:

- Sopimuksen mukaisten toiminnallisuuden ja taloudellisuuden toteutuminen,
- Toiminnan muutosten ennakointi,
- Potilasasiamiehen lausunnot ja mahdollisesti ilmenneet potilasvahinkotapaukset sekä sosiaaliasiamiehen esille tuomat asiat sekä
- Mahdolliset sopimusmuutokset.

Juupajoen kunnassa toimii lisäksi vanhusneuvosto ja rintamaveteraaniasioiden neuvottelukunta.

Pihlajalinna Terveys Oy on toteuttanut asiakastyytyväisyyskyselyitä toimintansa aluksi joulukuussa 2013 sekä seurantakyselyt joulukuussa 2014 ja keväällä 2016. Asiakastyytyväisyys on ollut hyvällä tasolla em. kyselyjen perusteella.

Mänttä-Vilppulan kaupunki kilpailutti keväällä 2016 sote -palvelunsa siten, että uusi palvelusopimus on tullut voimaan 1.8.2016 ja sopimus kattaa koko yhteistoiminta-alueen mukaan lukien Juupajoen alueen. Sopimus laajenee kattamaan Juupajoen kunnan alueen 1.1.2018 lukien, kun Juupajoen oman sote-sopimuksen voimassaolo päättyy. Mänttä-Vilppulan sopimus on tehty 15 vuodeksi eli vuoteen 2031 saakka.

Talousarviovuoden 2017 aikana Pihlajalinna Terveys Oy:n toimesta toteutetaan Juupajoen haltuunottoprojekti Mänttä-Vilppulan sote-sopimukselle. Vuoden 2017 aikana käydään myös tarkentavat neuvottelut Juupajoen kunnan osuudesta sopimuksessa.

Maan hallitus on linjannut valtakunnallisen sote- ja maakuntauudistuksen, jonka on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2019. Sote- ja maakuntauudistuksessa uudistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon rakenne, palvelut ja rahoitus sekä aluehallinnon tehtävät. Jatkossa Suomen julkinen hallinto järjestetään kolmella tasolla, jotka ovat valtio, maakunta ja kunta. Itsehallinnolliset maakunnat muodostetaan nykyisen maakuntajaon pohjalta. Jatkossa 18 maakuntaa järjestävät kaikki alueensa sosiaali- ja terveyspalvelut. Tämä vähentää merkittävästi erilaisten sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavien ja kuntien yhteisten lakisääteisten organisaatioiden määrää, kun tehtävät siirtyvät lähes 190 eri vastuuviranomaiselta 18 maakunnalle.

Valtio vastaa ensisijaisesti tulevien maakuntien rahoituksesta. Sosiaali- ja terveydenhuollon monikanavainen rahoitus yksinkertaistetaan uudistuksen yhteydessä ja lisätään ihmisten valinnanvapautta palveluissa.

Meneillään on uudistuksen esiselvitysvaihe ja mikäli valtion aikataulusuunnitelmat toteutuvat ja lakiehdotukset hyväksytään eduskunnassa keväällä 2017, uudistuksen valmisteluvaihe käynnistyy 1.7.2017.

Sosiaalityö

Sosiaalityön palveluihin kuuluvat lastensuojelu, päihdehuolto, asumispalvelut (mielenterveyskuntoutujat), kehitysvammaisten erityispalvelut, vammaishuollon palvelut, kuntouttava työtoiminta, sosiaalipäivystyspalvelut, etsivän nuorisotyön palvelut ja lastenvalvojan palvelut. Sosiaalityön palveluihin lukeutuvaan toimeentuloturvaan kuuluvat toimeentulotukipalvelut ja kunnan velvoite suorittaa pitkäaikaistyöttömien työmarkkinatuen maksuosuutta.

Juupajoen kunnanvirastolla työskentelee Mänttä-Vilppulan kaupungin sosiaalityöntekijä ja toimistos sihteeri. Sosiaalityöntekijä toimii myös koulun oppilashuoltoryhmän jäsenenä. Yhteistyö TE-keskuksen työvoimaneuvojien kanssa on kiinteää (esim. aktivointisuunnitelmien laatiminen yhteistyössä pitkäaikaistyöttömille). Lisäksi sosiaalityöntekijä kuuluu monialaiseen nuorisolain mukaiseen viranomaisyhteistyöryhmään samoin varhaiskasvatuksen Vakka-palaveriin.

Perhetyöntekijä on mukana avoimen päiväkodin Kettulan toiminnassa sekä lapsiparkissa. Avoimen päiväkodin toiminta on osoittautunut erääksi hyväksi toimintamuodoksi perheiden ja lasten hyvinvoinnin tukemisessa. Lapsiperheet saavat tarvitsemaansa perhetyön palvelua, joko ennalta ehkäisevää tai lastensuojelun tukitoimena järjestettyä perhetyötä.

Sosiaalityön tulosalueelle kuuluvan etsivän nuorisotyön –palvelut on hoidettu yhteistyössä Oriveden kaupungin kanssa 1.1.2013 alkaen. Etsivä nuorisotyö on tarkoitettu orivesiläisille ja juupajokelaisille 15 - 29 -vuotiaille nuorille. Työn tarkoituksena on auttaa nuoria, jotka ovat erilaisista syistä ajautuneet palveluiden ja koulutuksen ulkopuolelle. Etsivä nuorisotyö voi auttaa, mikäli nuori on jäänyt ilman opiskelupaikkaa, opinnot ovat keskeytyneet, suunnitelmat ovat muuttuneet eikä nuori tiedä mitä tekisit, nuori kaipaa apua elämäntilanteen selvittelyyn tai asioiden hoitamiseen tai on vain vailla juttuseuraa.

Kodinhoito ja vanhainkotihoito

Vanhuspalveluiden tavoitteena on järjestää vanhusten avohoidon palvelut ja laitoshoidon palvelut tarvetta vastaavalla tasolla siten, että omassa kotona asuminen toteutuu mahdollisimman pitkään. Vanhuspalveluiden toteuttaminen noudattaa Juupajoen kunnassa vuonna 2011 aloitettua vanhuspalveluiden kehittämistä sekä kunnanvaltuuston 23.9.2013 hyväksymää vanhustyön ja vanhuspalveluiden suunnitelmaa vuosille 2013 – 2017. Pihlajalinna Oy on tuottanut kotihoidon ja vanhainkotipalvelut 1.1.2014 alkaen erikseen tehdyn sopimuksen mukaisesti.

Kotihoidon palvelut sisältävät kotiin annettavat palvelut, tukipalvelut, päiväkeskustoiminnan, omaishoidontuen palvelut ja pienryhmäkodin asumispalvelut. Kotihoidon tukipalveluita ovat turvapuhelinpalvelu, ateriapalvelu, kylvetyspalvelu, vaatehuoltopalvelu ja asiointipalvelu. Ateriapalvelua toteutettiin kunnan ruokapalvelujen toimesta tuotettuna ja osittain ostopalvelun (Secja) kautta järjestettynä

Kotihoidon palveluita järjestetään arkipäivisin klo 7.00 - 20.30 välisenä aikana. Viikonloppuisin kotihoitopalveluja on saatavilla klo 7-12.30 ja 16.30 - 20.30 välisenä aikana.

Kotiin annettavien palveluiden tavoitteena on tukea asiakkaiden toimintakykyä ja arjessa selviytymistä sairauden, vamman tai alentuneen toimintakyvyn vuoksi. Säännöllisen kotihoidon palvelujen piirissä oleville asiakkaille on laadittu hoito- ja palvelusuunnitelma. Kotihoito sisältää sekä kotipalvelun että kotisairaanhoidon palvelut. Kotona asumisen tukemiseksi käytössä ovat intervallihoitajakset Juupakodissa.

Juupakodin investointihanke toteutetaan vuoden 2017 aikana. Saneerauksessa vanhainkotirakennus muutetaan tehostetun palveluasumisen yksiköksi, jossa jokaisessa asunnossa on oma wc- ja suihkutila. Saneerauksen yhteydessä uudistetaan myös Juupakodin ulkoilualueet sekä rakennuksen kunnallistekniikkaa. Uudistuksen jälkeen Juupakodissa on 20 huonetta, joista kahdessa on mahdollista asua 2 henkilöä esim. pariskunta. Saneeraukseen on haettu ARA:n avustusta.

Omaishoidolla tarkoitetaan ikääntyneen, vammaisen tai sairaan henkilön hoidon ja huolenpidon järjestämistä kotioloissa omaisen tai muun hoidettavalle läheisen henkilön avulla. Omaishoidon tuki muodostuu hoidettavalle annettavista, hänen

tarvitsemistaan palveluista sekä omaishoitajalle annettavasta hoitopalkkiosta, vapaasta ja omaishoitoa tukevista palveluista.

Omaishoidonpalveluiden järjestämisessä on noudatetaan vahvistettua toimintaohjeistusta. Tavoitteena on omaishoidontukea saavien ja uusien omaishoidontukipalveluiden piiriin tulevien hakijoiden yhdenvertainen kohtelu.

Palveluasumista Juupajoella toteutetaan Juupakoti-vanhainkodin yhteydessä olevalla kolmella palveluasumispaikalla ja Rivikaarten Pienryhmäkodissa (6 paikkaa). Vanhusten laitoshoidon annetaan Juupakodissa.

Muissa hoivakodeissa annettava hoito on tarvittaessa ostopalvelusopimuksella eri palveluntuottajilta hankittua ympärivuorokautista hoivaa tehostetussa asumispalveluyksikössä.

Veteraanien palveluita järjestetään peruspalvelulautakunnan päätöksen mukaisesti seuraavasti: avokuntoutus ja siihen liittyvät matkat (lääkärin määräämään hierontaa tai fysioterapiaan), avustus silmälasien hankintaan, hammashoito, terveyskeskuksen lääkärinvastaanoton käyntimaksujen korvaaminen ja avustus jalkahoitoon. Lisäksi Rintamaveteraaneille järjestetään kotiin vietäviä avopalveluita sekä terveydenhoidon avo- ja laituskuntoutusta. Vanhuspalveluhenkilökunnan lisäksi Juupajoella työskentelee palveluntuottajan nimeämä palvelupäällikkö.

Perusterveydenhuolto

Perusterveydenhuollon palveluihin kuuluvat avovastaanotto ja terveysneuvonta (lääkärin, sairaanhoitajan ja terveydenhoitajien vastaanotto, diabeteshoito, ravitsemussuunnittelu), ensihoito, röntgen, lääkinnällinen kuntoutus, suun terveydenhuollon palvelut, mielenterveyshoito, perheneuvolapalvelut, terveyskeskussairaalahoito ja työterveyshuolto. Pihlajalinna Oy on tuottanut perusterveydenhuollon palvelut 1.1.2014 alkaen erikseen tehdyn sopimuksen mukaisesti.

Juupajoen terveyskeskuksessa on arkipäivisin lääkärin vastaanotto, terveydenhoitajan palvelut, laboratorio, suun terveydenhuollon palvelut (hammaslääkäri ja suuhygienisti) ja lääkinnälliset kuntoutuspalvelut. Röntgenpalvelut ovat olleet saatavilla Jämsässä Jokilaakson sairaalalla sekä Suoraman ja Kehräsaaren terveysasemilla.

Päivystysvastaanoton osalta juupajokelaisilla on käytettävissä seuraavat vaihtoehdot: Mänttä-Vilppula, Jokilaakson sairaalan päivystys, Suoraman yksityinen terveysasema, Kehräsaaren terveysasema sekä vakavien tapauksien kohdalla Acuta.

Lakisääteiset työterveyshuollon palvelut Juupajoen yrittäjille tuottaa Dextra Oy. Työterveyshoitajan vastaanotto on 1 pv/vko Juupajoen terveyskeskuksessa, muutoin Mänttä-Vilppulassa (Koneenhoitajankatu 2).

Terveyskeskuksen vuodeosastohoitoa juupajokelaisille järjestetään Mänttä-Vilppulassa tai Jokilaakson sairaalassa Jämsässä.

Erikoissairaanhoito

Juupajoen kunta ja Mänttä-Vilppulan kaupunki muodostavat tilaajarenkaan hankittaessa erikoissairaanhoidon palveluita Pirkanmaan sairaanhoitopiiristä. Erikoissairaanhoidon osalta palveluja on saatavissa myös muista yksiköistä potilaan valinnanvapaus huomioiden. Ensihoitopalvelut on järjestetty terveydenhuoltolain mukaisesti 1.1.2013 alkaen sairaanhoitopiirin toimesta omalla alueellaan. Palvelutasopäätös on voimassa vuosille 2015 – 2016. Perustason ambulanssi on arkipäivisin Juupajoella virka-aikaan klo 8-16.

Eläinlääkintä- ja ympäristöterveydenhuolto

Eläinlääkintähuollon kautta toteutetaan peruseläinlääkäripalvelut päiväaikaan ja päivystysaikaan ympäri vuorokauden. Eläinlääkintähuoltoon kuuluvat myös tuotantotilojen kanssa tehtävät terveydenhuoltosopimukset ja eläinsuojelulain mukaiset tarkastukset.

Ympäristöterveydenhuolto on ennaltaehkäisevää terveydenhuoltoa ja elinympäristön, elintarvikkeiden ja veden terveellisyyden ylläpitäminen. Ympäristöterveydenhuollosta säädetään terveydensuojelulaissa (763/1994), elintarvikelaissa (23/2006), tupakkalaissa (693/1976), kuluttajaturvallisuuslaissa (920/2011) ja eläinlääkintähuoltolaissa (765/2009). Kaikki ympäristöterveydenhuollon lainsäädäntö on keskitettävä samalle toimielimelle.

Laki ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueesta (410/2009) edellyttää, että kuntien on järjestettävä ympäristöterveydenhuolto sellaisessa yksikössä, jossa on ympäristöterveydenhuollon tehtävien hoitamiseen vähintään 10 henkilötyövuoden resurssit. Ympäristöterveydenhuollon toimialueena on 1.1.2015 alkaen Tampere, Orivesi, Juupajoki, Kangasala, Pälkäne, Valkeakoski, Akaa ja Urjala. Ympäristöterveyden yleiset toimipisteet (3 kpl) sijaitsevat Tampereella, Kangasalla ja Valkeakoskella. Vastuukuntana on Tampere.

Praktikkoeläinlääkäreiden vastaanotot (5 kpl) sijaitsevat Tampereen Lielahdessa, Orivedellä, Kangasalla, Valkeakoskella ja Urjalassa. Tampereen ympäristöterveysyksikkö täyttää ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueita koskevan lain (410/2009) vaatimukset (vähintään 10 henkilötyövuotta, kaikki yth:n toimialat samassa yksikössä).

Juupajoen kunnan osuus yhteistoiminta-alueen kustannuksista vuonna 2017 on arviolta 67.500 euroa.

Tampereen kaupungin ympäristöterveyden valvontasuunnitelmassa vuosille 2015 – 2019 todetaan, että ympäristöterveydenhuollon lainsäädännön tavoitteena on edistää ja valvoa elinympäristön ja yksilön terveyttä ja turvallisuutta sekä eläinten

terveyttä ja hyvinvointia. Tavoitteena on varmistaa korkealaatuinen ympäristöterveydenhuollon valvonta, joka edellyttää, että valvonta on suunnitelmallista, sitä tehdään riittävin voimavaroin ja se on oikein kohdennettua, tehokasta sekä eri toimijoita tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti kohtelevaa. Tampereen kaupungin ympäristöterveyden valvontasuunnitelmassa on eritelty suunnitelmat vuosille 2015–2019 elintarvikevalvonnalle, terveydensuojelulain valvonnalle, kuluttajaturvallisuusvalvonnalle, tupakkalain valvonnalle ja eläinten terveyden, hyvinvoinnin sekä eläinlääkäripalvelujen valvonnalle. Suunnitelma löytyy Tampereen kaupungin Internet-sivulta, osoitteesta www.tampere.fi.

5.3 Koulutuspalvelut

Tulosalueen esimies: sivistystoimenjohtaja Lea Nurminen

KOULUTUSPALVELUT	TP 2015	TA 2016	TA 2017	muutos -%	TS2 2018 tuh.	TS3 2019 tuh.
Tulos						
Kulut	-2 591 985,76	-2 414 160	-2 396 940	-0,71	-2397	-2397
Poistot	-820,20	0	-5 000		-5	-5
Tuotot	529 518,10	431 290	424 160	-1,65	424	424
Netto	-2 062 467,66	-1 982 870	-1 972 780	-0,51	-1973	-1973

Palvelukuvaus

Peruskoulun tehtävänä on antaa opetussuunnitelman tavoitteiden mukaista, laadukasta ja yksilölliset tarpeet huomioivaa opetusta sekä tukea vanhempia kasvatustehtävässään. Perusopetuksen tulosalueen tehtävänä on järjestää taloudellisesti tämä kunnan keskeinen ja lakisääteinen peruspalvelutehtävä.

Juupajoella on kaksi koulua: Kirkonkylän koulu, jossa on luokat 1-6 ja Juupajoen koulukeskus, jossa on luokat 1-9. Lisäksi erityisluokkaopetusta ostetaan tällä hetkellä Ruovedeltä ja Orivedeltä.

Laskentapäivänä 20.9.2016 Juupajoen peruskoulussa opiskeli 214 oppilasta. Kirkonkylän koululla on 3 luokanopettajaa ja ohjaaja resurssia? tuntia viikossa. Koulukeskuksessa on 4 luokanopettajaa, 5 lehtoria, 4 päätoimista tuntiopettajaa, 2 sivutoimista tuntiopettajaa, 4 koulunkäynninohjaajaa (3 vakituisessa työsuhteessa) ja 1 rehtori. Laaja-alainen erityisopettaja käy molemmilla kouluilla. Englannin kielen lehtori käy opettaa molemmilla kouluilla, samoin koulunkäynninohjaajien työtunnit on jaettu koulujen tarpeet huomioiden.

Peruskoulun opetuksen suunnittelun ja toteutuksen perustana toimivat valtakunnalliset opetussuunnitelman perusteet ja kunnan oma opetussuunnitelma. Elokuun 2016 alusta otettiin käyttöön uusi opetussuunnitelma ja tuntijako vuosiluokilla 1-6. Syksyllä 2017 7.luokkalaiset aloittavat opiskelun uuden opetussuunnitelman mukaisesti.

Perusopetuslain mukainen aamu- ja iltapäivätoiminta aloitti toimintansa koulukeskuksen tiloissa elokuussa 2013. Samoissa tiloissa toimii myös varhaiskasvatuksen avoin päiväkotikoti Kettula. Elokuussa 2016 alkoi vain iltapäivätoiminta.

Koulukuljetukset hoidetaan linja-autoliikenteen vakiovuoroilla ja kunnan ostopalveluina tuottamalla koulukuljetuksilla. Koulukuljetukset järjestetään 2014 hyväksytyjen Juupajoen kunnan koulukuljetusperusteiden mukaisesti. Lukuvuoden 2016 - 2017 alkaessa Kirkonkylän koulun ja Juupajoen koulukeskuksen oppilaista koulukuljetuksen piirissä oli ? oppilasta. Koulukuljetukset hoidetaan 1.1.2015 alkaneiden kuljetussopimuksien mukaisesti.

Sopimukset ovat voimassa 31.12.2017 saakka, joten kilpailutus on tehtävä vuoden 2017 aikana.

Keväällä 2016 valmistui opetustoimen kehittämisselvitys. Selvityksessä nousi esille 8 kehittämisselityskokonaisuutta:

- yhteistyön kehittäminen
- koulujen profiloituminen ja yhteistyö ympäröivän yhteisön kanssa
- koulujen hallinnollinen johtaminen
- esiopetuksen järjestäminen
- erityisopetuksen järjestäminen
- tieto- ja viestintätekniikan käyttö tulevaisuudessa
- uuden opetussuunnitelman vaatimukset
- koulukuljetukset

Kehittämisselvityksen valmisteluvaiheessa jo todettiin, että toiminnalliset muutokset ovat mahdollisia lukuvuoden 2017 - 2018 alussa. Kehittämisselityksiä on valmisteltu erityisesti esiopetuksen järjestämisen, koulujen hallinnollisen johtamisen ja yhteistyön kehittämisen osalta.

Hyvinvointilautakunnan talousarvioesitys sisältää seuraavat muutokset:

- kunnan esiopetus siirtyy päiväkodilta Kirkonkylän koululle lukuvuoden 2017 - 2018 alusta,
- Kirkonkylän koulun vuosiluokkien 5 ja 6 opetus siirtyy lukuvuoden 2017 - 2018 alusta ja vuosiluokkien 3 ja 4 opetus lukuvuoden 2018 - 2019 alusta Koulukeskukselle,
- lukuvuodesta 2018 - 2019 lähtien kunnan kaikki 1. luokkalaiset saavat opetusta Kirkonkylän koululla ja jatkavat ko. koululla myös 2. vuosiluokan,
- Kirkonkylän koulusta muodostetaan näin vaiheittain joustavan alkuopetuksen koulu eli Pienten lasten koulu, jossa työskentelevät 0 – 2 luokat ja
- em. siirtymäkauden jälkeen Koulukeskuksella työskentelevät vuosiluokat 3 - 9.

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso 2016	Seuranta
Varhaiskasvatuksen ja peruskoulun yhteisen toimintakulttuurin vahvistaminen ja yhteistyömuotojen kehittäminen	Yhteistyötapojen suunnittelu Esiopetuksen siirtyminen Kirkonkylän koululle Uuden viranhaltijaorganisaation jalkauttaminen	Yhteiset palaverit Esi- ja alkuopetuksen yhteispalaverit viranhaltijoiden tehtäväkuvaukset
Laadukas perusopetus	Kaikki oppilaat saavat peruskoulun päättötodistuksen ja jatko-opiskelupaikan	päättötodistuksen saaneet /ikäluokka jatko-opiskelupaikan saaneet/ikäluokka
Oppilaan koulupolun yksilöllinen tukeminen	Uuden oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaisten käytänteiden vakiinnuttaminen	Annettujen tukiopetustuntien seuranta Tehostetussja ja erityisessä tuessa olevien oppilaiden lkm

	Kolmiportaisen tuen käyttö ja varhainen puuttuminen	Oppilashuoltotyöryhmien kokousten lkm
Kodin ja koulun välisen yhteistyön suunnittelu ja kehittäminen	Avoim ja sujuva yhteistyö eri tavoin koulun ja kodin välillä	Pidettyjen vanhempainiltojen lkm Vanhempainneuvostojen toiminta
	Wilman käyttö kodin kanssa käytävään yhteydenpitoon varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa	Saatu palaute Wilman toimivuudesta ja käytöstä Wilmaan kirjautuneiden lkm
	Yhteisöllinen oppilashuoltotyö	Koulukohtaisen oppilashuoltotyöryhmän
Opetuksen kehittäminen ja suunnittelu	Opetussuunnitelmatyön jatkaminen ja jalkauttaminen Opetustoimen kehittämisselvityksen kehittämisohjelmien valmistelutyön jatkaminen	Opetussuunnitelman hyväksyminen lautakunnassa luokille 1-7 Suunnittelutyöhön käytetty aika valmistelun eteneminen päätöksentekoon ltk/kh
Oppilaiden osallisuuden ja harrastustoiminnan kehittäminen	Monipuolinen koulujen kerhotoiminta	Pidettyjen kerhojen lkm ja osallistujien määrän seuranta
	Oppilaskuntien toiminnan tehostaminen ja kehittäminen nuoria koskevien asioiden käsittelyssä ja päätöksenteossa	Oppilaskunnan tekemien aloitteiden lkm Oppilaskunnan toimintakertomus
Henkilökunnan osaamisen vahvistaminen ja työhyvinvointi	Henkilöstön koulutustarpeiden ja osaamisen kartoitus	Toteutuneiden koulutuspäivien seuranta Tyky-toimintaan osallistuneiden lkm Sairauspoissaolojen seuranta

Tunnusluvut

Oppilasmäärä ja –ennuste kouluittain sekä kustannuskehitys

Oppilasmäärä	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018
Kirkonkylän koulu	53	50	54	49	43 (20+3+9+17)
Koulukeskus	93+59	93+56	91+63	86+79	91+75 (107+75)
Yhteensä	205	199	208	214	209

	Oppilasmäärä	Nettokustannukset €	Oppilaskohtainen kustannus €
TP 2010	219	1.896.180	8.658
TP 2011	212	1.884.500	8.889
TP 2012	212	1.986.340	9.369
TP 2013	205	2.016.074	9.834
TP 2014	199	1.961.800	9.858
TP 2015	208	2.061.070	9.909
TA 2016	214	1.987 670	9.288
TA 2017	209	1.975 750	9.453

PERUSOPETUS, RUOKAPALVELUT	TP 2015	TA 2016	TA 2017	muutos- %
Perusopetus / Peruskoulut				
Peruskoulut, oppilaita	208,00	213,00	209,00	- 1,88
joista erityistä tukea tarvitsevat oppilaat	13,00	13,00	12,00	- 7,69
Tuntia, koulut	446,50	438,50	464,50	+ 5,93
€ /oppilas	-8 297,39	-7 734,04	-6 311,91	- 18,39
Tuntiresurssit per oppilas	2,15	2,06	2,22	+ 7,96
Perusopetus / Aamu- ja iltapäivätoiminta				
Aamu- ja iltapäivätoiminta, osallistujia	10,00	8,00	8,00	+ 0,00
€ / osallistuja	-1 740,06	-2 677,50	-2 326,25	- 13,12
Perusopetus / Oppilashuolto				
Oppilashuolto, oppilaita	208,00	213,00	209,00	- 1,88
Perusopetus / Tukipalvelut				
€ / oppilas	0,00	0,00	0,00	
Perusopetus / Perusopetus yhteensä				
Perusopetus yhteensä, oppilaita	208,00	213,00	209,00	- 1,88
Tuntia, perusopetus	446,50	438,50	464,50	+ 5,93
€ /oppilas	-10 429,55	-9 600,99	-9 720,62	+ 1,25
Muissa kunnissa koulua käyvät oppilaat				
€ /oppilas (ml. Muissa kunnissa koulua käyvät oppilaat)	208,00	213,00	209,00	- 1,88
Toiminnan kulut yhteensä	-2 169 346,37	-2 045 010,00	-2 031 610,00	- 0,66
Tuotot	106 878,71	61 600,00	59 600,00	- 3,25
Netto	-2 062 467,66	-1 983 410,00	-1 972 010,00	- 0,57
Ruokapalvelut / Ruokapalvelut yhteensä				
€ / suorite	-3,93	-3,44	-3,40	- 1,03
€ / htv	-65 525,49	-57 232,56	-56 640,31	- 1,03
€ / asukas	-212,60	-185,69	-183,77	- 1,03
Suoritteet/htv	16 655,50	16 655,50	16 655,50	+ 0,00
Kulut yhteensä	-422 639,39	-369 150,00	-365 330,00	- 1,03
Kulut yhteensä / yhteistoiminta-alueen asukas	-212,60	-185,69	-183,77	- 1,03
Tuotot	422 639,39	369 690,00	364 560,00	- 1,39
Netto	0,00	540,00	-770,00	- 242,59

Koulutuksen tukipalvelut

Koulutuksen tukipalveluihin kuuluvat kuljetuspalvelut, oppilashuolto, koulujen kerhotoiminta, vieraiden kielten kehittäminen, aamu- ja iltapäivätoiminta, liikkuva koulu –hanke sekä ruokapalvelut.

Ruokapalvelut tuottavat ateriapalvelut kouluille, vanhainkodille ja päiväkodille sekä kotihoidolle. Ruokapalvelujen tehtävänä on tuottaa jokaiselle ikäryhmälle maukasta ja ravitsemuksellisesti oikeanlaista ruokaa.

Koulukeskuksen keittiö toimii keskuskeittiönä. Juupakodin ja päiväkodin keittiöt ovat palvelukeittiöitä ja Kirkonkylän koulun keittiö toimii jakelukeittiönä.

Kuljetukset hoitaa Posti.

Henkilöstö: ruokapalvelupäällikön tehtävät on hankittu ostopalveluina Jämsän Ateria –liikelaitokselta (keskim. 1 pv/vko), vastaava kokki sekä 4 kokkia.

Ruokapalvelut / toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso 2016	Seuranta
Maukas, monipuolinen ja ravitsemussuositusten mukainen ruoka tehokkaasti, taloudellisesti ja turvallisesti kaikille ruokapalvelun asiakkaille	uuden toimintamallin kehittäminen ruokaohjeiden vakioiminen	kustannusten seuranta Oiva-raportit asiakasmäärien seuranta kuukausittain
Henkilökunnan osaamisen vahvistaminen ja työhyvinvointi	Henkilöstön koulutustarpeiden ja osaamisen kartoitus	Toteutuneiden koulutuspäivien seuranta Tyky-toimintaan osallistuneiden lkm Sairauspoissaolojen seuranta

Juupajoen kunnan ruokahuolto 2016/ syyskuu

paikka	työntekijät	työajat	ruokailijamäärä	valmistetut ateriat / toimintapäivä
Kopsamon koulu	5	7-14:39 maanantai-sunnuntai	50 opp + 5-6 aik	lounas 55
Koulukeskus			149 oppilasta 15 henkilökunta	lounas 172 välipala 35
Päiväkoti			40 päiväkotia 25 eskari 12 ryhmä	aamupala 84 lounas 84 välipala 84
Vanhainkoti			20 asukkaat 30 ateriapalvelu 8 palvelupäivät tiistaisin 6 pienryhmäkoti	aamupala 26 lounas 64 päiväkahvi 20 päivällinen 26 iltapala 20

5.4 Varhaiskasvatus

Tulosalueen esimies: varhaiskasvatuksen johtaja Anne Tuovila

VARHAISKASVATUS -PALVELUT	TP 2015	TA 2016	TA 2017	muutos-%	TS2 2018 tuh.	TS3 2019 tuh.
Kulut	-970928,46	-934 980	-893 070	-4,48	-892	-888
Poistot	0	0	0			
Tuotot	90 759,87	85 700	81 720	- 4,64 %	82	79
Netto	-880 168,59	-849 280	-811 350	- 4,47 %	-810	-809

Palvelukuvaus

Monipuoliset ja riittävät varhaiskasvatuspalvelut turvaavat päivähoidossa oleville lapsille hyvät kasvun ja kehityksen edellytykset. Varhaiskasvatuksen tulosalue sisältää päiväkotihoidon, esiopetuksen, ryhmäperhepäivähoidon, avoimen varhaiskasvatustoiminnan ja lakisääteisen lastenhoidontuen.

Juupajoen kunnan 0-6- vuotiaista lapsista oli kunnallisten päivähoitopalveluiden piirissä vuonna 2014 yht. 50,4 % (v.2013 54,8%, v.2012 59,6%). Vuodelta 2015 ei vielä ole tilastotietoa, mutta määrä on alhainen, kuten aiempinakin vuosina. Avoimet varhaiskasvatuspalvelut tavoittavat jopa 20% kunnan alle kouluikäisistä lapsista. Päivähoidon tarve on vähentynyt edelleen. Elokuun alusta voimaan tullut subjektiivisen päivähoito-oikeuden rajausmahdollisuus on lisännyt osa-aikaisen päivähoidon määrää ja vastaavasti vähentänyt kokoaikaista päivähoitoa.

Kunnan järjestämiä varhaiskasvatuspalveluita toteutetaan lapsille laadittavan varhaiskasvatussuunnitelman (päivitetty 1.4.2014) ja 1.8.2016 hyväksytyn esiopetussuunnitelman tavoitteiden mukaisesti. Lainsäädäntö ohjaa laadullisesti hyvien varhaiskasvatuspalveluiden toteutumista: Varhaiskasvatuslaki (2015), Asetus lasten päivähoidosta (1973), Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä (2002).

Uusia valtakunnallisia varhaiskasvatussuunnitelman perusteita laaditaan parhaillaan. Niiden perusteella kuntiin on laadittava paikalliset varhaiskasvatussuunnitelmat. Juupajoen kunta osallistuu Opetushallituksen rahoittamaan yhteistyöhankkeeseen Mänttä-Vilppulan kaupungin kanssa, tavoitteena lisätä henkilöstön pedagogista osaamista ja päivittää samalla kuntakohtainen varhaiskasvatussuunnitelma. Uusi suunnitelma on otettava käyttöön viimeistään 1.8.2017.

36-paikkainen Päivänsäde-päiväkoti tarjoaa valtakunnalliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan perustuvaa hoivaa, kasvatusta ja opetusta 0-3 -vuotiaille Nalle-osastolla, 4-5 -vuotiaille Oravat-osastolla ja esiopetuksessa oleville, osapäivähoitoa tarvitseville lapsille Kukot-osastolla.

Henkilökunnan määrä myötäilee lainsäädäntöä siten, että alle 3- vuotiaille on yhtä hoitajaa kohden 4 lasta ja yli 3-vuotiaille on yhtä hoitajaa kohden 8 lasta.

1.8.2016 astui voimaan myös subjektiivisen päivähoito-oikeuden muutos. Tämän jälkeen kaikilla lapsilla on subjektiivinen oikeus osa-aikaiseen (20h/viikko) varhaiskasvatukseen. Järjestämistavan päättää toiminnan järjestäjä. Kokopäiväiseen varhaiskasvatukseen on oikeus lapsilla, joiden vanhemmat ovat työssä tai opiskelevat päätoimisesti.

Suhdeluvun ja subjektiivisen oikeuden muutosten vaikuttavuutta v.2016 toimintaan ja talouteen ei pystytä vielä tarkasti arvioimaan, mutta näyttää siltä, että osaviikkohoito on lisääntynyt ja kokopäivähoito vähentynyt.

Päivähoitomaksujen indeksikorotus tehtiin 1.8.2016 alkaen. Varhaiskasvatuksen uusi asiakasmaksulaki on valmisteilla. Toteutuessaan se laskee pienituloisten perheiden asiakasmaksua. Todennäköisesti päivähoitomaksuista saatava tulo jää pienemmäksi kuin v.2016.

Ryhmäperhepäiväkoti Ryhmiksessä toimii kaksi osastoa; vuorohoito-osasto Siilit (12 paikkaa) ja päiväryhmä Pikkupöllöt (8-12 paikkaa). Vuorohoidon tarve vaihtelee suuresti, v. 2015 ja 2016 vuorohoidon kysyntä on ollut arvioitua suurempaa. Vuorohoitoon ei ole subjektiivista oikeutta, tarpeen määrittelevät vanhempien työvuorot. Perhepäivähoitoa ei toistaiseksi ole hoitajan kotona tapahtuvana hoitomuotona.

Avointa varhaiskasvatusta tarjoaa avoin päiväkotikoti Kettula. Toiminta on perheille maksutonta ja se toteutuu koulukeskuksen aamu- ja iltapäiväkerhon tiloissa. Työntekijöinä Kettulassa on yksi perhetyöntekijä ja yksi tai kaksi varhaiskasvatuksen työntekijää Kunta on vastuussa toiminnasta.

Avoimen varhaiskasvatustoiminnan keskeinen tavoite on tarjota perheille laadukasta varhaiskasvatusta ilman, että lapsi on päivähoidossa. Perheille voidaan tarjota varhaista tukea ja kynnys avun hakemiseen madaltuu. Avoin varhaiskasvatustoiminta ennaltaehkäisee perheiden ongelmien syntymistä ja tarjoaa väylän hakeutua avun piiriin.

Erityistä tukea tarvitseville lapsille taataan heidän kasvunsa ja kehityksensä turvaamiseksi erityispalveluja. Erityislastentarhanopettajan (ELTO) palvelut järjestetään ostopalveluna yksityiseltä palveluntuottajalta. Koulun kuraattoripalvelut kuuluvat myös esiopetuksessa oleville lapsille

Toiminnallinen tavoite (2017- 2018)	Tavoitetaso 2017	Seuranta
Varhaiskasvatuspalvelujen riittävyys ja monipuolisuus	Subjektiiivinen päivähoito-oikeus toteutuu lain mukaan Subjektiiivisen päivähoito-oikeuden rajaaminen 20h/vko 1.8.2016 alkaen Avoimet varhaiskasvatuspalvelut jatkuvat ennallaan	Kokopäivähoitopaikkaa hakeneiden ja paikan saaneiden lkm Osapäivähoitoon hakeneiden ja paikan saaneidenlasten lkm Kävijämäärä ja toimintakerrat avoimessa päiväkodissa
Varhaiskasvatuksen ja sivistystoimen yhteisen toimintakulttuurin vahvistaminen ja yhteistyömuotojen kehittäminen	Luodaan yhteisiä toimintoja Esiopetuksen siirto Kirkonkylän koululle Oppilashuoltotyö	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteiset palaverit Esi- ja alkuopetuksen yhteispalaverit Toimenpiteet esiopetuksen uudelleen järjestämiseksi Yhteisöllinen ja yksilöllinen oppilashuoltotyö, kokoontumisten lkm
TVT-laitteiden sekä varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toimintaan liittyvien ohjelmien käyttöönotto ja hyödyntäminen	vakiintuu pääasialliseksi viestintämuodoksi TVT-laitteiden käyttö lapsiryhmissä suunnitelmallista ja aktiivista	Wilmaan kirjautuneiden määrä Varhaiskasvatussuunnitelman päivitys tieto- ja viestintätekniikan toiminnan osalta
Lasten ja perheiden hyvinvoinnin tukeminen varhaiskasvatuspalveluiden avulla	Sapere-ruokakasvatusmenetelmä: terveellisten ruokailutottumusten edistäminen ja terveellisten elintapojen juurruttaminen Lukuaktiivisuuden ja lukutaidon kehittymisen tukeminen, kirjaston kanssa tehtävän yhteistyön lisääminen Lukukampanjan avulla	Toimenpiteet lasten ravitsemuksen järjestämisessä Säännölliset palaverit ruokapalveluhenkilöstön kanssa Lukukampanjaan osallistuneiden perheiden määrä
Lasten ja perheiden hyvinvoinnin tukeminen varhaiskasvatuspalveluiden avulla	Yhteistyö moniammatillisen verkoston kanssa	Moniammatillisen Vakka-ryhmän kokoontumiset, lkm
Erityispäivähoidon kehittäminen	Erityislastentarhanopettajan palveluiden hankkiminen ostopalveluna	Erityistä tukea tarvitsevien lasten lkm Toteutuneet tunnit
Varhaiskasvatuspalvelujen suunnitelmien ja ohjeistusten ajantasaisuus	Varhaiskasvatussuunnitelman päivitys Yhdessä toimien- yhteistyöhanke (Opetushallituksen rahoittama) koko varhaiskasvatuksen henkilöstölle Mänttä-Vilppulan kaupungin kanssa	Valmistelu- ja kirjaamistyö v.2016-2017, käyttöön 1.8.2017 Toteutuneet koulutukset ja tapaamiset
Henkilökunnan määrä ja osaamisen vahvistaminen	Avustajien määrän arviointi yhteistyössä sivistystoimen kanssa Henkilöstön koulutustarpeiden ja osaamisen kartoitus	Avustajien lkm Kehityskeskustelujen lkm

Tunnusluvut

VARHAISKASVATUS / Lasten lukumäärä

Palvelu	TP 2014 31.12.	TP2015	TA2016	ESITYS2017
Päiväkoti / lasten lkm				
- kokopäivähoito	40	35	29	25
- osapäivähoito	11	8	17	20
Perhepäivähoito/ lasten lkm				
- kokopäivähoito	4	-	-	-
- osapäivähoito	-			
Ryhmäperhepäivähoito/ lasten lkm				
- kokopäivähoito	6	10	16	15
- osapäivähoito	7	13	8	15
YHTEENSÄ	68	66	70	75
Esiopetus päiväkodissa/ lasten lkm				
- kevät lukukausi	18	24	20	19
- syksy lukukausi	25	20	19	21
Päiväkoti / hoitopäivien lkm				
- kokopäivähoito	6629	6317	5300	4800
- osapäivähoito (sisältää esiopetuksen op-hoidon)	1295	1583	2500	2200
Perhepäivähoito/ hoitopäivien lkm				
- kokopäivähoito	1068	431	-	-
- osapäivähoito	110	-		
Ryhmäperhepäivähoito/ hoitopäivien lkm				
- kokopäivähoito	1037	1454	3200	3400
- osapäivähoito	783	1065		
Lasten kotihoidontuen				
- saajien keskimääräinen lkm	38	34		
- keskimääräinen maksu				

5.5 Muut sivistyspalvelut

Tulosalueen esimies: sivistystoimenjohtaja Lea Nurminen
nuoris- ja liikuntasihteerit Henna Ruostila 1.6.2017 alkaen

MUUT SIVISTYSPALVELUT	TP 2015	TA 2016	TA 2017	muutos-%	TS2 2018 tuh.	TS3 2019 tuh.
Tulos						
Kulut	-258 760,74	-272 660	-284 050,00	+ 4,18 %	-284	-284
Poistot	0	0	0			
Tuotot	35 107,71	35 100	38 100	+ 8,55 %	38	38
Netto	-223 653	-237 560	-245 950	+ 3,53 %	-246	-246

Sisältää vapaan sivistystyön, kirjaston, nuorisotoimen sekä liikuntatoimen tulosyksiköt. Vapaaseen sivistystyön kuuluu kansalais- ja musiikkiopisto sekä kulttuuritoimi.

Kesäkuun 2017 alusta voimaan tuleva organisaatiouudistuksen tavoitteena on tiivistää kunnan vapaa-aikatoimen sektoreiden toimintaa nykyisestään. Tavoitteena on uudistaa toimintaa siten, että muu sivistystoimi toimii yhtenä kokonaisuutena ja toiminta-alueen resurssit (henkilöt, tilat, määrärahat) hyödynnetään laajasti ja joustavasti kuntalaisten hyvinvoinnin parantamiseen. Jatkossa muun sivistystoimen tavoiteasetannan on tarkoitus olla laajempia kokonaisuuksia ja vähemmän sektoroituneita.

Vapaa sivistystyö

Merikanto-opistossa aloitti lukuvuonna 2016 -2017 yhteensä 12 juupajokelaista nuorta. Heistä yksi opiskelee opistotasolla ja muut perustasolla. Opiskelijat jakautuvat eri soittimien opiskeluun seuraavasti:

piano	6 opiskelijaa
kitara	1 opiskelija
viulu	2 opiskelijaa
lyömäsoittimet	2 opiskelija
huilu	1 opiskelija

Opetustunteja Juupajoelle on arvioitu yhteensä 500 tuntia.

Merikanto-opiston tavoitteena on, että jokainen pääsykokeissa hyväksytyn pistemäärän saanut hakija saisi opiskelupaikan. Keväällä 2016 Juupajoella hakijoita oli 1, joista hyväksytyn pistemäärän sai 1 hakija. Oppilaspaikan sai 1 hakija (jonossa 0).

Oriveden seudun kansalaisopisto on Oriveden ja Juupajoen yhteinen kansalaisopisto, joka järjestää kuntalaisille koulutus- ja harrastusmahdollisuuksia Juupajoella ja Orivedellä. Juupajoella on syksyllä 2016 toiminnassa 10 viikoittain kokoontuvaa ryhmää. Lisäksi järjestetään pianon soiton yksilöopetusta ja

yksittäisiä teemakursseja. Tavoitteena on, että kurssitarjonta Juupajoella pysyy vähintään nykyisellä tasolla.

Kulttuuritoimen tehtävänä on luoda mahdollisuuksia kulttuurin harrastamiseen ja erilaisten kulttuuritapahtumien järjestäminen. Toiminnan suunnittelussa huomioidaan kuntalaisten toiveita mahdollisuuksien mukaan. Suunnitteilla on myös yhteistyön lisääminen vapaa-aikatoimen ja kulttuuritoimen välillä.

Kenkämuseon aukioloa on viime vuosina tuettu kunnan palkkausavustuksilla. Suomi 100 vuotta juhluvuoden kunniaksi on päätetty, että museo pidetään auki n. 3 kk ja kunta palkkaa museolle yhden henkilön. Henkilön palkkausmäärärahat on varattu kulttuuritoimeen.

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso 2017	Seuranta
Erilaisten kulttuuripalveluiden järjestäminen kuntalaisille	tilaisuuksien ja näyttelyiden järjestäminen Juupajoella	toteutuneiden tilaisuuksien määrä ja osallistujamäärät
Suomi 100 vuotta-juhlavuosi	teatteri- ja näyttelymatkojen järjestäminen juhlavuoden näkyvyys kunnan kulttuuritoiminnassa	toteutuneet matkat ja osallistujamäärät toteutuneet tapahtumat ja osallistujamäärät
toiminnan kehittäminen yhdessä kunnan toimialojen kanssa	vuoden toiminnan yhteissuunnittelupalveri 1-2kertaa/vuosi	toimintakertomus
yhteistyö lähiseudun toimijoiden kanssa	toiminnan järjestäminen (esim.matkat)yhteistyössä lähialueen toimijoiden kanssa	yhteistyötoiminnan seuranta

Kirjasto

Tulosityksikön esimies: kirjastonjohtaja Ninni Mäntylä

Palvelukuvaus

Kirjasto tarjoaa asukkaille tasavertaiset mahdollisuudet saada tietoa, sivistystä ja virkistystä. Kirjasto turvaa yhteisen kulttuuriperinnön säilymistä ja välittää sitä asiakkailleen.

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso 2017	Seuranta
Kirjaston kokoelmien tuoreus	Hankitaan vähintään 300 uutta nidettä 1000 asukasta kohden / vuosi ja poistetaan vanhentunutta aineistoa vähintään 1000 nidettä/vuosi	Tilastot
Yhteistyö kulttuuritoimen kanssa	Järjestetään kirjastossa vähintään 4 näyttelyä ja 4 tilaisuutta / vuosi	Näyttelyiden / tilaisuuksien määrä

Yhteistyö koulujen kanssa	Toimitetaan aineistoa lainattavaksi koulukeskukseen ja Kopsamon koululle Seitsemäsluokkalaisille järjestetään kirjastonkäytön opetusta 1 krt/lv. Koululaiset käyvät pääkirjastossa vähintään 1 krt/lv Järjestetään kirjavinkkausta koululaisille Päiväkotiryhmät käyvät kirjastossa vähintään 2 krt/lv Satutunnit 1krt/kk	Toteutuu/ei
Asennetaan langaton verkko kirjastoon	Toimiva langaton verkko henkilökunnan ja asiakkaiden käyttöön	Toteutunut/ei
Selvitetään teknisen toimen kanssa palautuslaatikon mahdollisuus	Aineiston palautus mahdollista kirjaston ollessa kiinni	Toteutunut/ei
Korvataan Kirkonkylän koululla kirjastojärjestelmän puhelintunnistus suorayhteydellä	Toimiva suorayhteys Auroraan myös Kirkonkylän koululta	Toimii/ei
Selvitetään yhteistä tapahtumatuotantoa PIKI-kirjastojen kesken	Juupajoen kirjastoon vähintään yksi esitys esimerkiksi musiikkiin tai runonlausuntaan liittyen	Toteutunut/ei

Nuorisotoimi

Tulosyksikön esimies: nuoriso- ja liikuntasihteerit Henna Ruostila

Palvelukuvaus

Nuorisotoimen tehtävänä on järjestöjen nuorisotoiminnan tukeminen, nuorten vapaa kasvatus- ja valistustyö sekä nuorisotoiminnan järjestäminen.

Järjestöyhteistyötä ylläpidetään avustuksin, tiloin sekä yhteisin toiminnoin. Avustus päätöksen tekee Nuoriso- ja liikuntasihteerit Hyvinvointilautakunnan 11.2.2013 hyväksymien kriteerien perusteella.

Nuorten vapaata kasvatus- ja valistustyötä tehdään nuorisotalolla, kerhoissa ja koulu yhteistyöllä. Pääasiallisina tehtävinä koululla on oppilaskunnan hallituksen toiminnan ohjaaminen, muu nuorten kuulemisen kehittäminen, toiminnalliset ohjaukset tarpeen mukaan sekä vapaamuotoinen nuorten tukeminen ja läsnäolo sosiaalisessa yhteisössä, sekä valistuskampanjojen toteuttaminen.

Nuorisotalotoimintaa ylläpidetään tuntityöntekijän kanssa 2-3 iltana viikossa. Kalustoa uusitaan pienimuotoisesti nuorten toiveiden mukaan ja viikonloppuihin suunnitellaan toiveiden mukaan ohjelmallisia iltoja.

Kerhotoimintaan kuuluu vuodessa 2-4 kerhoa, joita tarjotaan kysynnän mukaan, ja kustannetaan osin Aluehallintoviraston avustuksella. Leirejä järjestetään kesäkuussa yhdistysten kanssa yhteistyössä 3 – 5 kappaletta. Retkiä järjestetään koulujen loma-aikoina osittain omana, osittain yhteistyötoimintana Oriveden vapaa-aikatoimen kanssa.

Tapahtumat: Osallistuminen Nuorten KultTour –viikoille. Toimintaan osallistutaan yhteistyössä muiden Pirkanmaan nuorisotoimien kanssa järjestämällä omia aluetapahtumia ja kuljetuksella kulttuuriviikkojen päätapahtumaan. Tavoitteena on laajentaa nuorten osallisuuden tunnetta koko Pirkanmaan nuorisoon sekä laajentaa heidän mahdollisuuksiaan kulttuurielämyksiin.

Nuorten vaikuttamismahdollisuuksia kehitetään oppilaskunnan ohjauksella. Vuonna 2017 käynnistetään Kuntalain mukainen nuorisovaltuuston toiminta.

Monialaista yhteistyötä ylläpidetään Kuntatiimin, Nuorten palveluverkoston ja oppilashuoltotyöryhmän kokouksissa sekä kouluyhteistyöllä.

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso 2017	Mittarit
Nuorisoyhdistysten tukeminen	Avustukset ja yhteistyö	Toiminnan määrä- ja laatuksiteerit avustuksissa, tilastot yhteistyötoiminnassa
Kasvatus- ja valistustyö	Kouluyhteistyön jatkaminen	Nuorten hyvinvoinnin arviointi monialaisessa yhteistyössä
Nuorisotoiminnan järjestäminen	Nuorisotalotoimintaa, kerhoja, retkiä, leirejä ja tapahtumia toteutetaan entisessä laajuudessaan.	Kävijätilastot

Tunnusluvut	2015	2016	2017
Leiriosallistujia	78	79	80
Kerhotoimintaan osallistujia	36	51	50
Nuokkarilla kävijöitä keskimäärin	5/ilta	7/ilta	10/ilta
Nuorisotoimen retkiä	4	2	3
Tapahtumia	1	3	3

Muutokset:

ICT –palvelut on lisätty nuorisotoimiston ja nuorisotilojen kuluihin. Nuorisotoimiston palkkakuluissa on huomioitu nuoriso- ja liikuntasihteerin virkavapaa, sijaisen palkkakulut sekä sairastakuutuskorvaukset kunnalle.

Nuorisotilan valvojan palkkakulut ovat nousseet palkankorotusten ja työkokemuslisän seurauksena.

Aluehallintovirastolta anottua vuosittaista kerhorahaa ei ole aiemmin huomioitu talousarviossa. Nyt kerhotoiminnassa on huomioitu kulujen lisäksi myös arvioidut avustustulot.

Teatterikerhon toiminta painottuu kuluvalle kaudella 2016-2017 poikkeuksellisesti kevääseen, vuoden 2017 juhlavuosi projektin vuoksi, josta syystä kerhokulut ovat kevätkaudella hieman suuremmat.

Liikuntatoimi

Tulosyksikön esimies: nuoriso- ja liikuntasihteerit Henna Ruostila

Palvelukuvaus

Liikuntatoimen tehtävänä on seurojen liikuntatoiminnan tukeminen, liikuntapaikkojen ylläpito sekä toiminnan järjestäminen. Järjestöyhteistyötä ylläpidetään avustuksin, tiloin ja yhteisin toiminnoin.

Pientä kaluston huoltoa ja uusintaa tehdään tarvittaessa. Retkiä järjestetään osin omana, osin yhteistyötoimintana Oriveden ja Ruoveden kanssa. Järjestettyä toimintaa ovat uima- ja urheilukoulut sekä jumppa tarvittaessa täydentämään yhdistysten tarjontaa. Latuverkostoa ylläpidetään ostopalveluna ja avustuksin.

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso 2016	Mittarit
Liikuntatoiminnan tukeminen	Avustukset (nuorisotoimen budjetissa) ja yhteistyö	Toiminnan määrä- ja laatu kriteerit avustuksissa, tilastot yhteistyötoiminnassa
Liikuntapaikkojen ylläpito	Liikuntahallin toiminnan ylläpitäminen kalustohankinnoin ja vuoroja jakamalla. Latuverkkoa ylläpidetään entisessä laajuudessaan.	Tilojen käyttöaste ja käyttäjäpalaute
Liikuntatoiminnan järjestäminen	Uima- ja urheilukoulut, retket sekä jumppa (tarvittaessa) järjestetään entisessä laajuudessaan. Toimintamuotoja voidaan muuttaa kävijöiden toiveiden mukaan, määrät pysyvät samana	Kävijätilastot

Tunnusluvut	2015	2016	2017
Urheilukoulu osallistujia	35	13	35
Uimakoulu osallistujia	41	47	50
Kuntosalin käyttäjiä keskimäärin	124	179	200
Lasten liikuntakerhojen (2 kpl) osallistujia	-	-	57
Liikuntatoimen retkiä	1	2	2
Tapahtumia	1	1	2

Muutokset:

Menoissa huomioitu lisäyksenä ICT –palvelut, vuokrat ja ilmoituskulujen nousu. Vastaavasti liikuntahallin avainkulut pienenevät uuden lukitusjärjestelmän myötä. Nuorisotoimiston palkkakuluissa on huomioitu nuoriso- ja liikuntasihteerin virkavapaa, sijaisen palkkakulut sekä sairausvakuutuskorvaukset kunnalle.

6 Tekniset palvelut

Vastuualueen esimies: tekninen johtaja Pekka Maasilta

6.1 Tekninen toimi

Tulosalueen esimies: tekninen johtaja Pekka Maasilta

TEKNISET PALVELUT	TP 2015	TA 2016	TA 2017	muutos-%	TS2 2018 tuh.	TS3 2019 tuh.
Tulos						
Kulut	-1 589 861,12	-1 615 330,00	-1 641 770,00	+ 1,62 %	-1 642	-1 642
Poistot	-448 094,01	-460 800,00	-482 040,00	+ 4,71 %	-482	-482
Tuotot	1 169 846,13	1 166 440,00	1 310 590,00	+ 12,36 %	1 311	1 171
Netto	-420 015	-448 890	-331 180	- 26,28 %	-331	-471

Palvelukuvaus

Tekninen toimi vastaa kunnan teknisestä toimintaympäristöstä sekä asunto-olojen kehittämistä tasapuolisesti ja taloudellisesti ympäristön laatu ja arvo huomioiden. Tekninen toimi huolehtii kunnan toimesta tapahtuvasta rakennuttamisesta, rakentamisesta sekä kunnossapito ja käyttötehtävistä talonrakennuksen osalta, aluelämpö- ja vesihuoltolaitoksen kunnossapito- ja käyttötehtävistä sekä vastaa kunnan asuntojen vuokraukseen liittyvien tehtävien hoidosta. Teknisten palvelujen vastuulle kuuluu myös rakennusvalvonnan tehtävät sekä ympäristövalvonnan sekä jätehuollon yhteistoiminta- ja seurantatehtävät.

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso 2017	Mittari
Monipuolinen ja kuntalaisten arvostama laadukas toimintaympäristö	Asiakastyytyväisyys	Asukkaiden ja yritysten palautteet
Työilmapiiri, työolosuhteet ja henkilöstön työtyytyväisyys hyvällä tasolla	Sujuva sekä nopea sisäinen ja ulkoinen asiakaspalvelu Henkilöstölle järjestetään ammatillista koulutusta	Työtehtävien oikea-aikainen hoitaminen Ajan tasalla olevat koulutukset

Kiinteistöt

Tekninen toimi vastaa määrärahojensa puitteissa teknisen hallinnon ja hallintokuntien kiinteistöjen ylläpidosta, rakennuttamisesta ja rakentamisesta, peruskorjauksesta ja teknisestä kunnossapidosta. Eri hallintokunnille annetuista palveluista peritään sisäisen tulona tukipalveluista aiheutuvat kustannukset.

Kiinteistöhenkilökunnan työajan seuranta on käynnistetty syksyllä 2016. Tarkoituksena on toteuttaa 3 kertaa vuodessa 2 viikon seurantajakso. Tämän perusteella saadaan tarkennettua kiinteistöpalvelujen toimipistekohtainen työajan jakautuma. Kustannustenjakoa tarkistetaan seurannan perusteella viimeistään talousarviovuodelle 2018.

Palvelut tuotetaan osaksi kunnan omana työnä ja osaksi yksityisten yritysten toimesta. Vuokriin ei esitetä korotuksia.

Metsänhoito ja hakkuut suoritetaan metsätaloussuunnitelman mukaisesti.

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso 2017	Seuranta
Tilojen käytettävyys		
Asuntojen käyttöaste	85 %	Tilasto
Kiinteistöjen teknisen kunnan seuranta	Huoltokirjan laadinta kiinteistöille	toteutunut/ei
Metsien hyvä hoito	Raivaus ja taimikonhoito	Metsätaloussuunnitelma

Tunnusluvut	2015	TA 2016	TA 2017	muutos-%
Kiinteistönhoidon huoneistoala, htm ²	11 062	11 062	11 062	+ 0,00
Metsät				
Metsät, ha	332	332	332	+ 0,00
€/ha	-39,81	-31,08	-60,99	+ 96,22

Pelastustoimi- ja ympäristönsuojelu

Viranomaislautakunnan ja rakennusvalvonnan tehtävänä on huolehtia Juupajoen kunnan alueella rakennusvalvonnan viranomaistehtävistä sekä rakentamisen ohjauksesta ja neuvonnasta. Viranomaislautakunta on toimialariippumaton ja käsittelee ne asiat, jotka lainsäädännön mukaan tulee käsitellä monijäsenisessä toimielimessä, joka ei voi olla kunnanhallitus. Lisäksi viranomaislautakunta toimii kunnan tielautakuntana.

Rakennusvalvonnalle kuuluu rakentamisen viranomaistehtävien ja niihin liittyvän valvonnan, ohjauksen ja neuvonnan lisäksi mm. korjaus- ja energianeuvonta sekä korjaus- ja energia-avustusten käsittely ja päätöksenteko. Rakennusvalvonta antaa lisäksi erilaisia toimivaltaansa kuuluvia lausuntoja. Yksityisen rakentamisen arvioidaan pysyvät normaalia alemmalla tasolla yleisestä taloustilanteesta johtuen.

ICT-menoja on lisätty Kunta-Net rakennusvalvontaohjelman hankinnan johdosta.

Palo- ja pelastustoimesta vastaa Pirkanmaan pelastuslaitos. Pirkanmaan pelastuslaitos huolehtii Pirkanmaan alueen 22 kunnan pelastustoimesta. Palvelutasopäätöksen mukaan pelastuslaitoksen keskeiset tehtävät ovat

onnettomuuksien ennaltaehkäisy, ihmisten ja omaisuuden pelastaminen, ympäristön suojaaminen sekä normaaliajan häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautuminen. Pelastuslaitos toteuttaa myös ensihoitopalveluita osassa Pirkanmaata sekä järjestää osaltaan ensivastetoiminnan lähes koko Pirkanmaalla. Tampereen kaupungin pormestarin 24.10.2016 talousarvioehdotuksessa on esitetty seuraavat tavoitteet ja mittarit pelastuslaitoksen toiminnalle:

Tavoite	Mittari
<i>Palotarkastukset on suoritettu valvontasuunnitelman mukaisesti.</i>	<i>Suoritettujen määräaikaisien palotarkastusten.</i>
<i>Pelastuslaitoksen toimintavalmiusaikavaatimus on saavutettu palvelutasopäätöksen mukaisesti</i>	<i>1.yksikön ja pelastustoiminnan toimintavalmiusajan saavuttaminen riskiluokittain</i>
<i>Työhyvinvointi on parantunut työyhteisötaitoja kehittämällä vuoteen 2016 verrattuna</i>	<i>Työhyvinvoinnin matriisin tulokset</i>

Vuonna 2019 toteutetaan pelastustoimen uudistus osana maakuntauudistusta samassa aikataulussa ja samalla alueella sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen (sote-uudistus) kanssa.

Pelastustoimen järjestämisestä vastaavat jatkossa samat viisi yliopistollista keskussairaala- ja ylläpitävää maakuntaa, jotka vastaavat ensihoidon järjestämisestä. Tämä on edellytys pelastustoimen ja ensihoidon yhteistoimintajärjestelyille. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että Suomessa on vuoden 2019 alusta alkaen viisi pelastuslaitosta. Päätös ei vaikuta paloasemien määrään. Maakuntien yhteistyöalueista säädetään tulevissa sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämislaeissa.

Ympäristönsuojelupalvelut ostetaan Oriveden kaupungilta.

Ympäristönsuojeluviranomaisena toimii Oriveden ympäristölautakunta, jossa on edustaja Juupajoelta.

Jätehuollon käytännön järjestämisestä vastaa Pirkanmaan Jätehuolto Oy. Kuntien yhteisenä jätehuoltoviranomaisena toimii Tampereen kaupungin yhdyskuntalautakuntaan perustettu jätehuoltojaosto. Tampereen kaupunki toimii yhteistoiminta-alueen isäntäkuntana. Jätehuoltojaoston tehtävänä on päättää jätelaissa säädetyistä viranomais tehtävistä, joita ovat mm. päätökset jätehuoltomääräyksistä, jätteenkuljetuksen järjestämisestä, jätetaksan hyväksymisestä, jätemaksujen maksuunpanosta, jätetaksasta tehdyistä muistutuksista ja jätemaksujen kohtuullistamisesta. Jätehuoltojaoston kustannukset katetaan jätehuoltomaksuista.

Tampereen kaupungin organisaatiouudistuksen myötä vuonna 2017 jaosto poistuu ja tehtävät hoidetaan jatkossa oman lautakunnan toimesta. Yhteistoimintasopimuksen uudistaminen on käynnistetty syksyllä 2016.

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso 2017	Seuranta
Rakennuslupien käsittelyaika	Käsittelyaika 2 - 4 viikkoa	Tilasto

Tunnusluvut 2017-	2015	TA 2016	TA 2017	muutos-%
Rakennusvalvonta, valvontakohteet				
€ / asukas	-13,97	-14,64	-17,53	+ 19,68
€ / lupa	-463,01	-447,85	-580,67	+ 29,66
€ / katselmus	-154,34	-149,28	-165,90	+ 11,14
Palo- ja pelastustoimi				
€ / asukas	-70,50	-72,96	-72,35	- 0,83

Liikelaitokset

Tekninen toimi vastaa kaukolämpölaitoksen sekä vesi- ja viemärlaitosten käyttö- ja kunnossapitotehtävistä sekä investointihankkeista. Vesihuoltolaitoksen talousarvio esitetään erillisenä kohdassa 6.2.

Kaukolämmön osto- ja myyntimäärät ovat talousarviossa vuoden 2016 tasolla. Kulutus- ja perusmaksuihin ei esitetä muutoksia.

Tunnusluvut	2015	TA 2016	TA 2017	muutos-%
Energian osto, MWh	6 281	6 600	6 700	+ 1,52
Myyty energia, MWh	5 284	5 220	5 300	+ 1,53
Lämmitettävä rakennustilavuus, rm ³	120 870	120 870	120 870	+ 0,00

Liikenneväylät, puistot ja yleiset alueet

Tekninen toimi huolehtii kaavateiden kunnossa- ja puhtaanapidosta. Hoitotyöt suoritetaan yksityisten urakoitsijoiden toimesta. Puistot, leikkipaikat ja uimarannat pidetään kunnossa pääasiassa kunnan omana työnä. Kustannusvastuu on latujen kunnossapitoa lukuun ottamatta teknisellä toimella. Yksityisteiden kunnossapitoavustuksiin on varattu 30.000 euroa.

Tunnusluvut	2015	TA 2016	TA 2017	muutos-%
Kiinteistönhoidon huoneistoala, htm ²	11 062,00	11 062,00	11 062,00	+ 0,00
Metsät				
Metsät, ha	332,00	332,00	332,00	+ 0,00
€/ha	-39,81	-31,08	-60,99	+ 96,22

6.2 Juupajoen kunnan vesihuoltolaitos (taseyksikkö)

Taseyksikön esimies: tekninen johtaja Pekka Maasilta

Vesihuoltolaitos	TP 2015	TA 2016	TA 2017	muutos-%	TS2 2018 tuh.	TS3 2019 tuh.
Tulos						
Kulut	-407 392,62	-408 160	-415 210	+ 1,73	-415	-415
Poistot	-142 353,00	-145 700	-154 400	+ 5,97	-154	-154
Tuotot	452 350,63	496 730	501 760	+ 1,01	502	502
Netto	44 958	88 570	86 550	- 2,28	86	86

Palvelukuvaus

Vesihuoltolaitos vastaa

- riittävän ja hyvälaatuisen talousveden tuottamisesta ja jakelusta asiakkaiden tarpeisiin
- lisäksi se vastaa asiakkaiden laitoksen verkostoon toimittaman jäteveden johtamisesta Oriveden kaupungin Tähtiniemen jätevedenpuhdistamolle

Vesilain muutoksen myötä vesihuoltolaitos on muutettu kirjanpidolliseksi tasejatkuvuuden omaavaksi taseyksiköksi 1.1.2016 alkaen. Vesihuoltolaitoksen taseyksiköstä esitetään tuloslaskelma, investointiosa ja rahoituslaskelma. Taseyksikön talousarviossa sovelletaan nettobudjetointia, sitovia eriä valtuustoon nähden ovat tilikauden tulos sekä mahdolliset tilinpäätössiirrot. Huleveden viemäröinti ei sisälly vesihuoltolaitoksen toimintaan.

Kirjanpidollisen taseyksikön rahoitusbudjetissa valtuustoon nähden sitovia eriä ovat rahoituksen rahavirtaan sisältyvät antolainauksen, ottolainauksen ja oman pääoman muutosten erät. Sitovuus voidaan asettaa joko brutto tai nettomääräisenä. Taseyksikön investointibudjetissa valtuustoon nähden sitovia eriä ovat investointimenot ja -tulot, mutta valtuusto voi osoittaa investointeihin määrärahat myös hanke- tai hankeryhmäkohtaisesti.

Vesihuollon toiminta-alue on määritelty ja hyväksytty 22.4.2002 valtuustossa. Kunta hyväksyy vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen vesihuoltolain (9.2.2001/119) mukaan. Toiminta-alue kattaa alueet joilla kiinteistöjen liittäminen vesihuoltolaitoksen vesijohtoon tai viemäriin on tarpeen asutuksen taikka vesihuollon kannalta asutukseen rinnastuvan elinkeino- ja vapaa-ajan toiminnan määrän tai laadun vuoksi. Talousarvion suunnitelmakaudella vesihuoltolaitoksen toiminta-alue tullaan päivittämään.

Jätevedet johdetaan Oriveden tähtiniemen jätevedenpuhdistamolle. Juupajoelta johdettava vesimäärä mitataan Korkeakosken pumppaamon yhteydessä sijaitsevalla jäteveden virtausmittausasemalla. Oriveden kaupunki veloittaa Juupajoen kunnalta jätevesien vastaanottamisesta ja käsittelemisestä

jätevesimaksun, joka on 31 % kulloinkin voimassa olevasta Oriveden kaupungin vesihuoltolaitoksen taksan mukaisesta jäteveden käyttömaksusta. Käsittelymaksuihin on talousarviossa varattu 100.000 €.

Viemäriverkoston saneeraus on aloitettu 2015 Käpylästä, ja saneerausta jatketaan vuosittain vuotovesien hallitsemiseksi.

Tehtäväalueen talous

Valtuusto on vahvistanut vesihuoltolaitoksen peruspääoman koroksi 6 %. Veden ja jäteveden käyttömaksuja sekä perusmaksuja korotetaan 3 %. Korotus mahdollistaa vesihuollon järjestämisen kannalta tärkeiden investointihankkeiden jatkumisen suunnitelmien mukaisena.

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso 2017	Mittari
Normien edellyttämä talousveden laatutaso	Ei laatu poikkeamia.	Vesistötarkkailut
Veden toimitusvarmuus	Ei häiriöitä	Vedentoimituksen keskeytykset
Lylyn puhdistamon toiminta	Lupaehtojen täyttäminen	Puhdistamotarkkailut
Verkoston kestävyys	Verkoston peruskorjaus	Vesijohtovuodot / jätevesiverkoston vuotovedet
Vesihuoltolaitoksen sopimusehtojen ja yleisten toimitusehtojen päivittäminen	Toimitettu kaikille kuluttajille	toteutunu / ei
Työilmapiiri, työolosuhteet ja henkilöstön työtyytyväisyys hyvällä tasolla	Henkilöstölle järjestetään ammatillista koulutusta	Ajan tasalla olevat lain vaatimat koulutukset Kehityskeskustelut
Vesihuoltolain velvoitteet	Laissa määritellyt velvoitteet ajan tasalla	toteutunut / ei

Tunnusluvut	2015	TA 2016	TA 2017	muutos-%
Vedenjakelu				
Asiakkaita kpl	813,00	820,00	820,00	+ 0,00
Myydyn veden määrä, m ³	98 120,00	97 200,00	97 200,00	+ 0,00
Puhdasvesitaksa (€/m ³)	1,51	1,59	1,64	+ 3,14
Vesijohtoverkoston pituus, m	118 537,00	118 537,00	118 537,00	+ 0,00
Viemäröinti				
Asiakkaita kpl	494,00	505,00	505,00	+ 0,00
Laskutettu jätevesi m ³	71 023,00	69 960,00	69 900,00	- 0,09
Jätevesitaksa (€/m ³)	2,44	2,68	2,76	+ 2,99
Jätevesiverkostoa, m	59 349,00	59 349,00	59 349,00	+ 0,00
Jätevesipumppaamot, kpl	25,00	25,00	25,00	+ 0,00

VESIHUOLTOLAITOS TULOSLASKELMA ulkoinen/sisäinen	Tilinp. 2015	Ed.budj. 2016	Budj. 2017	Muutos %	TS2 2018 tuh.	TS3 2019 tuh.
Liikevaihto	452 350,63	496 730	501 760	1,0	502	502
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-38 579,32	-21 950	-21 920	-0,1	-22	-22
Palvelujen ostot	-164 473,95	-177 220	-177 950	0,4	-178	-178
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-47 628,39	-48 130	-47 300	-1,7	-47	-47
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-12 562,32	-13 350	-12 020	-10,0	-12	-12
Muut henkilösivukulut	-1 795,64	-1 810	-1 620	-10,5	-1	-1
Poistot ja arvonalentumiset	-142 353,00	-145 700	-154 400	6,0	-154	-154
Liikelylijäämä (-alijäämä)	44 958,01	88 570	86 550	-2,3	88	88
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkokulut	-19 354,55	-18500	-13 940	-24,6	-14	-14
Muut rahoituskulut	0,00	0	-600		-1	-1
Korvaus peruspääomasta	-24 704,83	-50000	-8 960		-9	-9
Ylijäämä (-alijäämä) ennen varauksia	898,63	20 070	63 050	214,2	64	64
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)						
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	898,63	20 070	63 050	214,2	64	64

VESIHUOLTOLAITOS RAHOITUSLASKELMA	Ed.budj. 2016	Budj. 2017	TS 2018	TS 2019
Liikelylijäämä (alijäämä)	88 570	86 550	88	88
Poistot ja arvonalentumiset	145 700	154 400	154	154
Rahoitustuotot ja kulut	-68 500	-23 500	-24	-24
Toiminnan rahavirta yhteensä	165 770	217 450	218	218
Investointimenot	-100 000	-100 000	-150	-150
Rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointien rahavirta yhteensä	-100 000	-100 000	-150	-150
Toiminnan ja investointien rahavirta	65 770	117 450	68	68
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		300 000		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-403 000	-22	-400
Rahoituksen rahavirta		-103 000	-22	-400
Vaikutus maksuvalmiuteen		14 450	46	-332
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Vaikutus rahavaroihin				

VESIHUOLTOLAITOS INVESTOINTIOHJELMA	Tilinp. 2015	Budj.tuh. 2016	Budjetti 2017	TS2 tuh. 2018	TS3 tuh. 2019
Korkeakosken vesihuollon saneeraus	-135 884	-100	-100 000	-100	-100
Sahrajärvi-Kopsamo paineviemäri	0	-30		-50	-50
INVESTOINNIT					
Inv/Käyttöomaisuuden osto					
Inv/Rakennuttaminen	-135 884	-130	-100 000	-150	-150
Inv/Muut menot					
Inv/Rahoitusosuudet valtiolta					
Yhteensä	-135 884	-130	-100 000	-150	-150

TULOSLASKELMAOSA

Juupajoen kunnan tuloslaskelma (ml. vesihuoltolaitos)	TP 2015	TA 2016	Budj. 2017	Muutos %	TS2 tuh. 2018	TS3 tuh. 2019
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	891 703	826 900	826 100	-0,1	830	830
Maksutuotot	121 175	117 600	112 600	-4,3	112	112
Tuet ja avustukset	30 243	37 000	93 220	151,9	53	38
Muut toimintatuotot	164 245	186 700	317 960	70,3	318	178
TOIMINTATUOTOT	1 207 366	1 168 200	1 349 880	15,6	1 313	1 158
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-3 189 305	-3 214 970	-3 052 390	-5,1	-3 053	-3 048
Palvelujen ostot	-7 751 166	-7 889 690	-8 091 670	2,6	-8 037	-8 161
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-671 454	-644 730	-639 750	-0,8	-640	-640
Avustukset	-205 183	-189 600	-185 100	-2,4	-325	-325
Muut toimintakulut	-142 264	-144 200	-148 190	2,8	-148	-148
TOIMINTAKULUT	-11 959 371	-12 083 190	-12 117 100	0,3	-12 203	-12 322
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-10 752 005	-10 914 990	-10 767 220	-1,4	-10 890	-11 164
Verotulot	7 280 491	7 005 000	6 980 000	-0,4	6 969	7 160
Valtionosuudet	4 709 266	4 470 000	4 258 000	-4,7	4 200	4 100
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	24 668	23 000	23 000		23	23
Muut rahoitustuotot	8 156	5 000	5 000		5	5
Korkokulut	-52 075	-70 000	-60 000	-14,3	-60	-60
Muut rahoituskulut	44 108	-30 000	-30 000		-30	-30
Rahoitustuotot ja -kulut	24 857	-72 000	-62 000	-13,9	-62	-62
VUOSIKATE	1 262 609	488 010	408 780	-16,2	217	34
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-474 544	-485 300	-488 240	0,6	-488	-488
Poistot ja arvonalentumiset	-474 544	-485 300	-488 240	0,6	-488	-488
Satunnaiset tuotot ja kulut						
Satunnaiset kulut	-7 137					
Satunnaiset tuotot ja kulut	-7 137					
TILIKAUDEN TULOS	780 928	2 710	-79 460	-3032,1	-271	-454
Varausten ja rahastojen muutokset						
Poistoeron muutos	10 571	10 500	10 500		11	11
Varausten ja rahastojen muutokset	10 571	10 500	10 500		11	11
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	791 499	13 210	-68 960	-622,0	-260	-443
Kertynyt yli-/alijäämä	1 676 000	1 690 000	1 621 000		1 361 000	918 000

Tuloslaskelman tunnusluvut talousarviossa	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot (ulk.)	2 033 950	1 207 366	1 168 200	1 349 880	1 313 380	1 158 160
Toimintakulut (ulk.)	12 535 905	11 959 371	12 083 190	12 117 100	12 202 940	12 321 990
Vuosikate	1 044 934	1 262 609	488 010	408 780	217 440	34 170
Poistonalaiset investoinnit	18 045	412 272	594 000	719 000	250 000	250 000
Tilikauden tulos	547 948	780 928	2 710	-79 460	-270 800	-454 070
Taseen kertynyt yli-/alijäämä	885 000	1 676 000	1 690 000	1 621 000	1 361 000	918 000
Tunnusluvut						
Toimintatuotot/ Toimintamenot %	16,22	10,10	9,67	11,14	10,76	9,40
Vuosikate %/Poistonalaisista investoinneista	5 791,71	306,26	82,16	56,85	86,98	13,67
Vuosikate, €/asukas	513,23	635,43	246,47	207,50	110,94	17,43
Kertynyt ylijäämä, €/asukas	434,68	843,48	853,54	822,84	694,39	468,37
98						
Asukasmäärä tilinpäätösvouden lopussa	2036	1987	1980	1970	1960	1960

Vuosikate osoittaa kunnan/konsernin tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, tulorahoitus on riittävä. Vuoden 2016 talousarviossa vuosikate ylittää niukasti poistot. Suunnitelmavuosina vuosikate jää poistoja pienemmäksi ja v. 2018 se kääntyy miinukselle.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tilikauden tulokseen saattaa olennaisesti vaikuttaa satunnaiset tuotot tai kulut, mistä syystä tulorahoituksen riittävyden arviointia ei voida määritellä sen perusteella. Vuoden 2016 talousarviossa tilikauden tulos on 2710 euroa.

Taseen kertyneeseen yli-/alijäämään on tiivistetty kunnan koko tuloshistoria.

Pitkän aikavälin tulorahoitustavoite voidaan asettaa taseen kertyneen yli-/alijäämän perusteella. Kun kertynyt yli-/alijäämä jaetaan kunnan asukasmäärällä, saadaan vertailukelpoinen tunnusluku kuntien välisessä vertailussa. Vertailtavien kuntien tulee kuitenkin kuulua samaan kuntakokoluokkaan.

Tunnusluku ***toimintatuotot prosenttia toimintakuluista*** kertoo maksurahoituksen osuuden toimintamenoista. Kunnan koko, toimintojen yhtiöittäminen, liikelaitostaminen ja oppilaitosten ylläpitäminen vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät kuntakohtaisia eroja. Tunnuslukua voidaan tulkita siten, että maksurahoituksen osuuden kasvu vahvistaa kunnan tulorahoitusta.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

Tunnusluvun asukasmääränä käytetään tilinpäätösvouden päättämispäivän mukaista kunnan asukasmäärää. Pitkän aikavälin tulorahoituksen tavoitearvon tulisi olla vähintään 300–400 euroa asukas. Talousarviovuonna 2016 kertynyttä ylijäämää on noin 470 e/ asukas. Vuosina 2017 ja 2018 kertynyt ylijäämä hupenee ja vuonna 2018 tunnusluku on miinuksien puolella, mikäli kehitys jatkuu ennusteen suuntaisena.

Vuosikate prosenttia poistonalaisista investoinneista

Kun tunnusluvun arvo on 100 prosenttia tai sitä suurempi, voidaan kunnan tai kuntayhtymän tulorahoituksen katsoa olevan riittävä tai ylijäämäinen. Kunnan talous on heikkenevä ja kunta velkaantuu, kun vuosikate on keskimääräistä poistonalaista investointitasoa alempi. Jos vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulorahoitus heikko.

INVESTOINTIOSA

INVESTOINTIOHJELMA	Tilinp. 2015	Ed.budj 2016	Budj. 2017	TS2 tuh. 2018	TS3 tuh. 2019
Tulot					
Liikuntahallin peruskorjaus	37.000	86.000			
Rahoitusosuudet valtiolta vanhainkodin muutostyöt			270.000		
Menot					
Kuntayhtymäosuudet	-27.863				
Vanhainkodin muutostyöt	-2.822	-200.000	-850.000		
Liikuntahallin peruskorjaus	-267.940	-300.000			
Sivistystoimien atk-hankinnat	-14.763				
Ruokapalvelu investointi			-25.000		
Teknisen toimen atk-hankinta			-14.000		
Kaavateiden perusparannus		-50.000		-100	-100
Korkeakosken vesihuollon saneeraus	-135.884	-100.000	-100.000	-100	-100
Sahrajärvi-Kopsamo paineviemäri		-30.000		-50	-50
Investoinnit yhteensä					
Inv/Käyttöomaisuuden ostot	-21.042		-39.000		
Inv/Rakennuttaminen	-400.367	-680.000	-950.000	-250	-250
Inv/Muut menot	-27.863				
Investointimenot	-449.272	-680.000	-989.000	-250	-250
Inv/Rahoitusosuudet valtiolta	37.000	86.000	270.000		
Investoinnit netto	-412.272	-594.000	-719.000	-250	-250

Investointiohjelma: Hankeluettelo

KIINTEISTÖT**Hanke 1****Vanhainkodin muutostyöt**

Toteuttamisaikataulu:

2016 - 2017

Toteutus:

Juupajoen kunta

Kuvaus:

Vanhainkodin muuttaminen tehostetun palveluasumisen yksiköksi

Kustannusarvio:

900.000 €

vuosi 2017 850.000 €

mahdollinen ARA:n avustus (arvio 270.000 eur)

LIIKENNEVÄYLÄT**Hanke 2****Kaavateiden perusparantaminen, teiden valaistus**

Toteuttamisaikataulu:

2018- 2020

Toteutus:

Juupajoen kunta

Kuvaus:

Katuvalaistuksen rakentaminen ja uusiminen. Teiden peruskorjaus ja päällystäminen.

Kaavateiden perusparannus: Kaavatiet 60 kpl.

Kustannusarvio:

400.000 €

Hanke 3**Kevyenliikenteen väylän rakentaminen**

Toteuttamisaikataulu:

2020

Toteutus:

Juupajoen kunta

Kuvaus:

Kevyenliikenteen väylän rakentaminen välille Pensaskuja – Kantatie 58.

Kustannusarvio:

300.000 €

VESI- JA VIEMÄRILAITOS**Hanke 4****Sahrajärvi-Kopsamo kunnallistekniikka**

Toteuttamisaikataulu:

2018- 2019

Toteutus:

Juupajoen kunta

Kuvaus:

Sahrajärvi-Kopsamo kunnallistekniikan rakentaminen.

Kustannusarvio:

100.000 €

Hanke 5**Korkeakosken vesihuollon saneeraus**

Toteuttamisaikataulu:

2015-2019

Toteutus:

Juupajoen kunta

Kuvaus:

Käpylän ja Korkeakosken keskustan putkistosaneeraukset.

Kustannusarvio:

400.000 €

vuosi 2017 100.000 €

RAHOITUSOSA

Juupajoen kunnan rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma	TP 2015	Ed.budj. 2016	Budj. 2017	TS 2018 tuh.	TS 2019 tuh.
TULORAHOITUS					
VUOSIKATE	1 262 609	488 010	408 780	217	34
SATUNNAISET ERÄT	-7 137				
TULORAHOITUS	1 255 472	488 010	408 780	217	34
INVESTOINNIT					
INVESTOINTIMENOT	-449 272	-680.000	-989.000	-250	-250
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTEIHIN	37 000	86 000	270 000		
INVESTOINNIT	-412 272	-594 000	-719 000	-250	-250
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	843 200	-105 990	-310 220	-33	-216
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	3 540		8 000		
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS			700 000		
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-185 236	-185.230	-685.300	-95	-405
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	334 034				
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	152 338	-185.230	22.700	-95	-405
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	995 538	-291.220	-287.520	-128	-621

LIITTEET

Liite 1. Juupajoen kunnan talous lyhyesti

Juupajoki	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TA 2017
Veroprosentti	20	21	21	21
1 000 €				
Verotulot	6668	7280	7005	6980
Valtionosuudet	4953	4709	4470	4258
Vuosikate	1045	1263	488	408
Poistot	-468	-475	-485	-488
Investoinnit, netto	-18	-412	-594	-719
Tunnuslukuja				
Vuosikate eur/asukas	513	636	246	207
Lainakanta eur/asukas	2028	1985	1797	1814
Vuosikate % poist.	223	266	100	84
Asukasluku tilinpäätösvuoden lopussa	2036	1987	1980	1970

Kun **vuosikate/poistot % -tunnusluvun** arvo on 100 %, oletetaan kunnan/konsernin tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan/konserniyhteisöjen keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot.

Liite 2. Osastokartta

Osasto	Nimi	Taso	
2	JUUPAJOEN KUNTA	01	KOKO KUNTA
10	HALLINTOPALVELUT	02 Taso	02 (Vastuualue)
100	KONSERNIHALLINTO	03 Taso	03 (Tulosalue)
10000	KUNNANVALTUUSTO	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
11100	HALLINTO	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
11200	VAALIT	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
11300	TARKASTUSTOIMI	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
12000	HALLINTOTOIMI	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
14000	ELINKEINOTOIMI	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
16000	TYÖLLISYSPALVELUT	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
20	HYVINVOINTIPALVELUT	02 Taso	02 (Vastuualue)
200	HYVINVOINTITOIMI	03 Taso	03 (Tulosalue)
20000	HYVINVOINTIPALVELUJEN HALLINTO	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
21000	SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUJEN HALLINTO	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
210	SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI	03 Taso	03 (Tulosalue)
22000	SOTE-KIINTEISTÖT	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
23000	SOSIAALIPALVELUT	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
24000	PERUSTERVEYDENHUOLTO	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
25000	ERIKOISSAIRAANHOITO	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
26000	SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMEN YT-ALUE	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
27000	ELÄINLÄÄKINTÄ JA YMPÄRISTÖTERV.HUOLTO	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
300	KOULUTUSPALVELUT	03 Taso	03 (Tulosalue)
30000	KOULUKESKUS	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
31000	KIRKONKYLÄN KOULU	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
32000	KOULUTUKSEN TUKIPALVELUT	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
35000	VAPAA SIVISTYSTYÖ	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
340	VARHAISKASVATUSPALVELUT	03 Taso	03 (Tulosalue)
350	MUUT SIVISTYSPALVELUT	03 Taso	03 (Tulosalue)
36000	KIRJASTO	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
38000	NUORISOTOIMI	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
39000	LIIKUNTATOIMI	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
40	TEKNISET PALVELUT	02 Taso	02 (Vastuualue)
400	TEKNINEN TOIMI	03 Taso	03 (Tulosalue)
40000	TEKNISEN TOIMEN HALLINTO	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
42000	KIINTEISTÖT	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
43000	PELASTUSTOIMI- JA YMPÄRISTÖNSUOJELU	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
44000	LIIKELAITOKSET	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
45000	LIIKENNEVÄYLÄT, PUISTOT JA YLEISET ALUEET	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
50	RAHOITUS	02 Taso	02 (Vastuualue)
500	TOIMINNAN RAHOITUS	03 Taso	03 (Tulosalue)
520	KORKOMENOT	03 Taso	03 (Tulosalue)

530	KORKOTULOT	03 Taso	03 (Tulosalue)
540	MUU RAHOITUS	03 Taso	03 (Tulosalue)
550	POISTOERON MUUTOS	03 Taso	03 (Tulosalue)
9	INVESTOINNIT	01 KOKO	KUNTA
9000	KUNNANHALLITUS/INVESTOINNIT	02 Taso	02 (Vastuualue)
9001	KIINTEÄ OMAISUUS/KHALI	03 Taso	03 (Tulosalue)
9002	IRTAIMISTO/KHALL	03 Taso	03 (Tulosalue)
9003	AINEETON KÄYTTÖOMAISUUS/INVESTOINNIT	03 Taso	03 (Tulosalue)
9004	SIJOITUKSET	03 Taso	03 (Tulosalue)
9005	KUNTAYHTYMÄOSUUDET	03 Taso	03 (Tulosalue)
9020	PERUSTURVA/INVESTOINNIT	02 Taso	02 (Vastuualue)
9021	TALONRAKENNUS/PERUSTURVA	03 Taso	03 (Tulosalue)
9022	AINEETON KÄYTTÖOMAISUUS/PERUSTURVA	03 Taso	03 (Tulosalue)
9023	IRTAIMISTO/PERUSTURVA	03 Taso	03 (Tulosalue)
9024	JULKINEN KÄYTTÖOMAISUUS/PERUSTURVA	03 Taso	03 (Tulosalue)
9030	SIVISTYSTOIMI/INVESTOINNIT	02 Taso	02 (Vastuualue)
9031	TALONRAKENNUS/SIVISTYSTOIMI	03 Taso	03 (Tulosalue)
9032	IRTAIMISTO/SIVISTYSTOIMI	03 Taso	03 (Tulosalue)
9033	LIIKUNTAPAIKAT/SIVISTOIMI	03 Taso	03 (Tulosalue)
9040	TEKNINEN TOIMI/INVESTOINNIT	02 Taso	02 (Vastuualue)
9041	TALONRAKENNUS/TEKNINEN TOIMI	03 Taso	03 (Tulosalue)
9051	IRTAIMISTO/TEKNINEN TOIMI	03 Taso	03 (Tulosalue)
9061	JULKINEN KÄYTTÖOMAISUUS/TEKNINEN TOIMI	03 Taso	03 (Tulosalue)
9071	LIIKELAITOKSET/TEKNINEN TOIMI	03 Taso	03 (Tulosalue)
9611	TEIDEN RAKENTAMINEN	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
9612	YLEISET ALUEET	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
9711	VESI- JA VIEMÄRILAITOS	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
9712	KAUKOLÄMPÖLAITOS	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)

Liite 3. Tilivelvolliset

JUUPAJOEN KUNNAN TILIVELVOLLISET 2017				
Valtuuston talousarvion yhteydessä hyväksymät luettelo tilivelvollisista				
Osasto	Nimi	Taso	Tilivelvollinen 1.1.-31.5.	Tilivelvollinen 1.6.-31.12.
10	HALLINTOPALVELUT	02 Taso	Kunnanjohtaja	Kunnanjohtaja
100	KONSERNIHALLINTO	03 Taso	Kunnanjohtaja	Kunnanjohtaja
10000	KUNNANVALTUUSTO	04 Taso	Kunnanjohtaja	Kunnanjohtaja
11100	HALLINTO	04 Taso	Kunnanjohtaja	Kunnanjohtaja
11200	VAALIT	04 Taso	Kunnanjohtaja	Kunnanjohtaja
11300	TARKASTUSTOIMI	04 Taso	Kunnanjohtaja	Kunnanjohtaja
12000	HALLINTOTOIMI	04 Taso	Kunnanjohtaja	Kunnanjohtaja
14000	ELINKEINOTOIMI	04 Taso	Kunnanjohtaja	Kunnanjohtaja
16000	TYÖLLISYSPALVELUT	04 Taso	Kunnanjohtaja	Kunnanjohtaja
20	HYVINVOINTIPALVELUT	02 Taso	Kunnanjohtaja	Hyvinvointijohtaja
200	HYVINVOINTITOIMI	03 Taso	Kunnanjohtaja	Hyvinvointijohtaja
20000	HYVINVOINTIPALVELUJEN HALLINTO	04 Taso	Kunnanjohtaja	Hyvinvointijohtaja
21000	SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUJEN HALLINTO	04 Taso	Kunnanjohtaja	Hyvinvointijohtaja
210	SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI	03 Taso	Kunnanjohtaja	Hyvinvointijohtaja
22000	SOTE-KIINTEISTÖT	04 Taso	Kunnanjohtaja	Hyvinvointijohtaja
23000	SOSIAALIPALVELUT	04 Taso	Kunnanjohtaja	Hyvinvointijohtaja
24000	PERUSTERVEYDENHUOLTO	04 Taso	Kunnanjohtaja	Hyvinvointijohtaja
25000	ERIKOISSAIRAANHOITO	04 Taso	Kunnanjohtaja	Hyvinvointijohtaja
26000	SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMEN YT-ALUE	04 Taso	Kunnanjohtaja	Hyvinvointijohtaja
27000	ELÄINLÄÄKINTÄ JA YMPÄRISTÖTERV.HUOLTO	04 Taso	Kunnanjohtaja	Hyvinvointijohtaja
300	KOULUTUSPALVELUT	03 Taso	Sivistystoimenjohtaja	Rehtori
30000	KOULUKESKUS	04 Taso	Sivistystoimenjohtaja	Rehtori
31000	KIRKONKYLÄN KOULU	04 Taso	Sivistystoimenjohtaja	Rehtori
32000	KOULUTUKSEN TUKIPALVELUT	04 Taso	Sivistystoimenjohtaja	Rehtori
340	VARHAISKASVATUSPALVELUT	03 Taso	Varhaiskasvatusjohtaja	Päiväkodin johtaja
350	MUUT SIVISTYSPALVELUT	03 Taso	03 (Tulosalue)	Nuoriso- liikuntasihiteeri
35000	VAPAA SIVISTYSTYÖ	04 Taso	Sivistystoimenjohtaja	Nuoriso-liikuntasihiteeri
36000	KIRJASTO	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)	Kirjastonjohtaja
38000	NUORISOTOIMI	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)	Nuoriso- liikuntasihiteeri
39000	LIIKUNTATOIMI	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)	Nuoriso- liikuntasihiteeri
40	TEKNISET PALVELUT	02 Taso	02 (Vastuualue)	Tekninen johtaja
400	TEKNINEN TOIMI	03 Taso	03 (Tulosalue)	Tekninen johtaja
40000	TEKNISEN TOIMEN HALLINTO	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)	Tekninen johtaja
42000	KIINTEISTÖT	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)	Tekninen johtaja
43000	PELASTUSTOIMI- JA YMPÄRISTÖNSUOJELU	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)	Tekninen johtaja
44000	LIIKELAITOKSET	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)	Tekninen johtaja
45000	LIIKENNEVÄYLÄT,PUISTOT JA YLEISET ALUEET	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)	Tekninen johtaja